

REGELVERK FÖR ORIENTERING

Tävlingsregler och anvisningar i grenen orienteringslöpning

VERSION	2022-07-01
BESLUTAD AV	SOFT:s förbundsstämma och förbundsstyrelse
TRÄDER I KRAFT	1 juli 2022
ERSÄTTER	Version 2021-03-01 av regelverket. För nyheter och uppdateringar, se SOFT:s hemsida.

Uppbyggnad, syfte och målgrupp

Regelverket består av **tävlingsregler** och **tävlingsanvisningar**. Reglerna beslutas av förbundsstyrelsen, anvisningarna av förbundsstyrelsen.

- **Reglerna** kan, med utgångspunkt från deras funktion, indelas i påbud, förbud, rekommendationer, undantag och förklaringar. De kan identifieras genom sina nyckelord; påbudet innehåller nyckelordet **ska**, förbudet **får inte**, rekommendationen **bör** och undantaget **får**. Förklaringsregler saknar däremot nyckelord.
- **Anvisningarna** kompletterar reglerna. De förklarar hur enskilda regler ska tolkas och tillämpas. Varje anvisning har också sitt ursprung från en eller flera regler. Det förekommer dock många regler som saknar anvisning.

Anvisningarna innehåller i varierande omfattning element av påbud, förbud, rekommendationer, undantag och förklaringar. Elementen har samma syfte som motsvarande regler.

Regelverkets krav definierar den lägsta nivån för god kvalitet hos ett orienteringsarrangemang.

Regelverkets ändamål är att skapa likvärdiga tävlingar med sportslig rättvisa utifrån storlek och kvalitetsnivå på tävlingen.

Regelverket gäller i tillämpliga delar för arrangör, deltagare, funktionär, ledare och andra som vistas vid arenan, vid startplats och i tävlingsområdet. Det ska underlätta för dessa målgrupper att fatta rätt beslut i olika situationer.

*I dokumentet förekommer referenslänkar från tävlingsreglernas paragrafer till olika avsnitt i anvisningarna. Klicka på en länk för att komma till rätt avsnitt. För att komma tillbaka till där du var, tryck **Alt + vänsterpil** i Windows, alternativt **Option + vänsterpil** i MacOS.*

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar, finns en mer utförlig beskrivning av regelverkets uppbyggnad.

Innehåll

Tävlingsregler för fyra grenar – utdrag för grenen: orienteringslöpning	5
1. Orientering	5
1.1. Orientering som idrott	5
2. Orienteringens regelverk	5
2.1. Regelverkets giltighet och uppbyggnad	5
2.2. Regeländringar	6
2.3. Beslutande instans	6
2.4. Dispens	6
3. Tävlings- och åldersindelning, samt rätt att delta	7
3.1. Indelning av tävlingar	7
3.2. Tävlingsnivåer	8
3.3. Åldersindelning och åldersgrupper	8
3.4. Representation och rätt att delta	9
4. Allmänna villkor för tävlingar	12
4.1. Kvalitetssäkring	12
4.2. Kvalitetskontroll	12
4.3. Tävlingsområde och arenaområde	12
4.4. Karta	12
4.5. Banläggning	12
4.6. Elektronisk stämpling och tidtagning	13
4.7. Samråd och hänsyn	13
4.8. Arrangörens rätt att teckna avtal	13
4.9. Tävlingsprogram och ansökan om att arrangera tävling	13
4.10. Avlysning och sekretess	14
4.11. Avgifter	14
4.12. Inbjudan till tävling	15
4.13. Anmälan till tävling	15
4.14. Inställande av tävling	16
4.15. Tävlings-PM och information till tävlande	16
4.16. Tävlingsledning och ansvar, samt arrangörsutbildning	16
4.17. Tävlingsjury	17
4.18. Maxtid och tävlingens avslutning	17
4.19. Störningar under tävling och ogiltig tävling	18
4.20. Särskilt vid mästerskap	18
4.21. Övriga tävlingar	20
Grenspecifika tävlingsregler	21
5. Tekniska regler för tävling inom orienteringslöpning	21
5.1. Klasser	21
5.2. Startordning	23
5.3. Lottning och startlista	23
5.4. Startplats	24
5.5. Startprocedur mm	24
5.6. Orienteringsbanan	26
5.7. Mål och tidtagning	27
5.8. Placering och tid	27
5.9. Resultat och tävlingsdokumentation	27
forts. Tävlingsregler för fyra grenar – utdrag för grenen: orienteringslöpning	27
6. Regler för tävlande	28
6.1. Deltagarens allmänna ansvar	28
6.2. Tävling på lika villkor (sportslig rättvisa)	28
6.3. Begränsningar i vägvalet	29
6.4. Tekniska hjälpmedel och annan utrustning	30
6.5. Hänsynstagande	30

7. Regler för funktionärer och icke tävlande	31
7.1. Allmänna villkor	31
7.2. Funktionär	31
7.3. Ledare och åskådare	31
8. Åtgärder vid regelöverträdelser	32
8.1. Anmälan	32
8.2. Protest	32
8.3. Överklagande	33
8.4. Påföljder	33
8.5. Rapportskyldighet och RF-påföljd	35
Tävlingsanvisningar för grenen orienteringslöpning	36
13. Tävlings- och åldersindelning, samt rätt att delta	37
13.1 Tävlingsdiscipliner och dess särarter	37
13.2 Tävlingsnivåer	37
13.3 Kombinationslag och föreningar i långsiktig samverkan	37
14. Allmänna villkor för tävlingar	39
14.1 Kvalitetssäkring	39
14.2 Kvalitetskontroll	41
14.3 Tävlingsområde och arenaområde	46
14.4 Karta	49
14.5 Banläggning	50
14.6 Elektronisk stämpling och tidtagning	58
14.7 Samråd och hänsyn	59
14.8 Arrangörens rätt att teckna avtal	61
14.9 Ansökan om att arrangera tävling	61
14.10 Avlysning och sekretess	62
14.11 Avgifter	63
14.12 Inbjudan till tävling (inkl. marknadsföring, terrängbeskrivning och medieservice)	66
14.13 Anmälan till tävling (och senaste anmälningsstidpunkt)	70
14.14 Inställande av tävling	70
14.15 Information till tävlande (inkl. tävlings-PM mm)	70
14.16 Tävlingsledning, ansvar, samt arrangörsutbildning	71
14.17 Tävlingsjury	72
14.18 Maxtid och tävlingens avslutning	72
14.19 Störningar under tävling och ogiltig tävling	72
14.20 Särskilt vid mästerskap	72
14.21 Övriga tävlingar	73
15. Tekniska regler för tävling	74
15.1 Klasser	74
15.2 Startordning (inkl. startmellanrum)	75
15.3 Lottning och startlista	75
15.4 Startplats	77
15.5 Startprocedur mm	78
15.6 Orienteringsbanan	79
15.7 Mål och tidtagning	79
15.8 Resultat och tävlingsdokumentation (inkl. livebevakning, tävlingsrapport mm)	79
16. Regler för tävlande	81
16.1 Deltagarens allmänna ansvar	81
16.2 Tävling på lika villkor (sportslig rättvisa)	81
16.3 Begränsningar i vägvalet	83
16.4 Tekniska hjälpmedel	83
16.5 Hänsynstagande	83
17. Regler för funktionärer och icke tävlande	84
18. Åtgärder vid regelöverträdelser	85
18.1 Juryns handläggning av protest	85
Definitioner och förkortningar	87

Förord

Rättvis orientering och hänsyn mot vår omgivning

Orienteringens karaktär är sådan att den bygger på individens ansvar och medvetenhet om idrottens hedersbegrepp. Det handlar om att visa respekt för medtävlare och ledare samt att se tävlandet som en ärlig kamp, där den egna förmågan är avgörande för resultatet.

Orienteringsidrotten bedrivs i markerna på allemansrättslig grund. Vi behöver alltid vara medvetna om vårt ansvar gentemot och samarbete med mark-, jakt- och andra friluftsinträsenter. Hänsyn till naturen och dess djur- och växtliv är en viktig del i vår verksamhet.

Det är genom att visa hänsyn mot vår omgivning och att ta ansvar för vår idrott, som vi kan skapa goda förutsättningar för orienteringens möjligheter att få en fortsatt stark och positiv utveckling.

Förbundsstyrelsen, april 2018

1. Orientering

1.1. Orientering som idrott

- 1.1.1 Orientering kan utövas som orienteringslöpning, skidorientering, mountainbikeorientering och precisionsorientering. I såväl tal som skrift ska förkortningarna OL, SkidO, MTBO respektive PreO användas.
- 1.1.2 Orientering innebär, i sin ursprungliga form, att utövaren på sin väg mellan start och mål ska besöka ett antal kontroller utan andra hjälpmedel än karta och kompass. Start, kontroller och mål ska vara angivna på kartan och markerade i terrängen.
- 1.1.3 Orientering är av tradition självvald väg i okänd terräng. Den tävlande ska därför under tävlingsmomentet genomföra orienteringen självständigt.
- 1.1.4 I orienteringslöpning ska den tävlande förflytta sig till fots mellan start och mål.

2. Orienteringens regelverk

2.1. Regelverkets giltighet och uppbyggnad

- 2.1.1 Den här utgåvan av regelverket gäller idrotten (grenen) orienteringslöpning. Orienteringslöpning får arrangeras av SOFT, OF eller förening ansluten till SOFT och kan bedrivas i antingen

- **åldersklasser**, eller i
- **öppna klasser**

Regelverket gäller i tillämpliga delar för arrangör, deltagare, funktionär, ledare och andra som vistas vid arenan, vid startplats och i tävlingsområdet.

- 2.1.2 Regelverket utgörs av tävlingsreglerna samt ett antal anvisningar.

Arrangörens tävlings-PM gäller som tillägg till regelverket. Om berört OF utfärdat lokal anvisning gäller även denna som tillägg till regelverket.

Kapitlet [Definitioner och förkortningar](#) är en del av regelverket.

Rättvisa och likvärdiga tävlingar

- 2.1.3 Regelverkets ändamål är att skapa rättvisa och likvärdiga tävlingar och därmed verka normerande för tävlingsresultat vid olika tävlingar.

Tävlingar ska vara likvärdigt utformade för alla deltagare, samt arrangeras på ett sådant sätt att diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder motverkas.

Kravet på likvärdig tävlingsutformning ska inte tolkas som att tävlingar i alla delar måste utformas lika för alla deltagare. Mål om rättvisa och likvärdighet kan ofta uppfyllas på olika sätt. Hänsyn får därför tas till bevarandet av orienteringsidrottens särart och till arrangörens förutsättningar.

Tävlingar ska också vara likvärdiga varhelst i landet de anordnas. Det ska inte tolkas som att de måste utformas i alla delar lika över hela landet. Regler och kvalitetsmål kan ofta uppfyllas på olika sätt. Hänsyn får därför tas till lokala förutsättningar.

Se [TA 12.1](#) med ytterligare vägledning för rättvisa och likvärdiga tävlingar.

Se [RF:s hemsida](#) för dokument med riktlinjer som beskriver idrott på lika villkor.

- 2.1.4** SOFT, OF och den som arrangerar tävling i orientering ansvarar för att arrangemangen genomförs i enlighet med regelverket och dess tillägg.

Kommentar: Här avses det övergripande ansvaret, såsom tävlingsprogram, utbildning mm. För det enskilda arrangemanget har tävlingsledaren det yttersta ansvaret, se TR 4.16.

2.2. Regeländringar

SOFT-förening såväl som OF kan lämna förslag till ändringar av detta regelverk till SOFT. Sådana förslag kan sändas direkt till SOFT eller via eget OF.

2.3. Beslutande instans

Tävlingsregler beslutas av förbundsmötet efter beredning av SOFT:s styrelse. Anvisningar, samt definitioner och förkortningar, beslutas av styrelsen.

2.4. Dispens

- 2.4.1** SOFT:s styrelse får besluta om avsteg från regelverket.

OF eller SOFT-förening kan ansöka om tillstånd för avsteg från regelverket. Sådan ansökan sänds via eget OF till SOFT för behandling.

Beslut om dispens träder i kraft vid den tidpunkt som SOFT:s styrelse bestämmer.

- 2.4.2** OF får besluta om lokalt avsteg från regelverket. Lokala dispenser träder i kraft 60 dagar efter den dag skriftlig uppgift om beslutet inkommit till SOFT:s kansli.

SOFT:s styrelse eller berört OF får med omedelbar verkan upphäva ett beslut om dispens.

3. Tävlings- och åldersindelning, samt rätt att delta

3.1. Indelning av tävlingar

Tävlingar indelas eller rubriceras på olika grunder: Tävlingsform, tid på dygnet (dvs. ljusförhållanden), distans, samt tidsomfång.

Tävlingsarrangemangen kan indelas i nivåer utifrån status och kvalitet.

3.1.1 Tävlingsform

Tävling får anordnas som:

- Individuell tävling
- Patrulltävling
- Lagtävling
- Stafett

Tävling får arrangeras så att resultaten från en eller flera deltävlingar räknas samman.

3.1.2 Tävlingstidspunkt

Tävling får anordnas som:

- Dagtävling
- Natttävling
- Kombinerad dag- och natttävling

3.1.3 Tävlingsdistans

Tävling anordnas vanligen för någon av distanserna:

- Sprint
- Medel
- Lång
- Ultralång

3.1.4 Tidsomfång

Tävlingsmomentets tidsomfång kan också vara grund för indelningen av tävlingar.

Kommentar: Om kontrollerna värdesätts (t ex poäng) kan olika tävlingsdiscipliner skapas.

Exempel: Antal poäng som erövrats på 60 minuter, eller hur lång tid det tar att rätt bedöma läget av ett visst antal kontroller.

3.1.5 Tävlingsdiscipliner

Tävlingsform, tävlingstidspunkt, tävlingsdistans och tidsomfång får kombineras valfritt för att skapa olika tävlingsdiscipliner.

Kommentar: Individuell dagtävling medeldistans, Sprintstafett dag, respektive Patrulltävling natt långdistans, är exempel på tre olika tävlingsdiscipliner.

Kommentar: Om inte annat framgår av disciplinens benämning avses individuell dagtävling.

3.2. Tävlingsnivåer

Tävlingar kan indelas i nivåer utifrån status och kvalitetskrav.

- Nivå 1 Värdetävlingar.** Tävlingar som arrangeras på uppdrag av SOFT med hög status och kvalitet, samt tävlingar som godkänns av SOFT och som har höga kvalitetskrav, ofta högt deltagarantal, mer än lokalt medieintresse och som erbjuder ett stort utbud av servicefunktioner för deltagare och publik.
- Nivå 2 Nationella tävlingar.** Tävlingar som godkänns av SOFT i samråd med OF och som har lägre kvalitetskrav än tävlingar på nivå 1, men som fortfarande erbjuder ett stort utbud av servicefunktioner för deltagare och publik.
- Nivå 3 Distriktstävlingar.** Tävlingar som godkänns av OF i samråd med SOFT, som har något lägre kvalitetskrav än nivå 2 och som erbjuder ett mindre utbud av servicefunktioner för deltagare och publik.
- Nivå 4 Närtävlingar,** inkl. motionsorientering. Enklare tävlingar som inte kräver godkännande av SOFT eller OF för att arrangeras. Arrangören har fria händer i utformningen av en närtävling, men föreskrifterna om samråd och hänsyn, samt åtgärder vid tävlingens avslutning, ska alltid följas. Deltagarantalet ska rapporteras till OF.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Tävlingar och basprogram, för vilka tävlingar som ingår i nivå 1.

3.3. Åldersindelning och klassgrupper

- 3.3.1** Deltagare i en orienteringstävling kan indelas i klasser som på valfritt sätt får definieras av deltagarens ålder, kön, orienteringsmomentens svårighetsnivå, banans längd samt tävlingsmomentets tidsomfång.

Åldersindelning

- 3.3.2** SOFT tillämpar en gemensam åldersindelning för alla verksamhetsområden.

Tävlande tillhör en viss åldersgrupp till och med, respektive från och med, det kalenderår då hon eller han uppnår nedan angiven ålder.

Undantag är öppna klasser.

3.3.3 Åldersgrupper

Om åldersindelning tillämpas ska följande gränser iakttas:

Damer	Herrar	Ålder
D10	H10	10 år och yngre
D12	H12	12 år "
D14	H14	14 år "
D16	H16	16 år "
D18	H18	18 år "
D20	H20	20 år "
D21	H21	21 år och äldre eller yngre
D35	H35	35 år och äldre
D40	H40	40 år och äldre
D45	H45	45 år och äldre o s v efter behov

Klasser i åldersgrupper 16 år och yngre kallas ungdomsklasser.

Klasser i åldersgrupper 17 år och äldre kallas vuxenklasser.

3.3.4 En åldersgrupp kan indelas i klasser med olika krav på de tävlandes orienteringsskicklighet och fysiska förmåga.

Åldersgrupper får slås samman till bredare grupper. Svårighetsnivå, beräknad segrartid, banlängd, terräng, samt tidsomfång ska anpassas till den yngsta klassen i 20 år och yngre respektive till den äldsta klassen i 35 år och äldre.

Stafett får anordnas med klasser baserade på summan av det antal år som lagmedlemmarna fyller under tävlingsåret.

I alla åldersklasser får patrullklasser anordnas.

Klassgrupper

3.3.5 Ett orienteringsarrangemang indelas i klassgrupper där deltagande sker i antingen åldersklass eller öppen klass.

3.3.6 Åldersklasser, inkl. elitklasser

Åldersklasser får förekomma i samtliga åldersgrupper och svårighetsnivåer.

Åldersklasser får bildas genom sammanläggning av åldersgrupper.

Elitklasser ingår i gruppen åldersklasser och förekommer i åldersgrupperna 18, 20 och 21 år.

3.3.7 Öppna klasser, inkl. inskolningsklass

Öppna klasser riktar sig till alla oavsett ålder, kön och föreningstillhörighet, förutom inskolningsklassen, som i första hand riktar sig till barn och ungdomar, oavsett kön.

Öppna klasser får arrangeras med olika svårighetsnivå och banlängd.

Skuggning är tillåten, liksom deltagande i patrull.

Se TR 5.1.2 och TR 5.1.3 för krav på vilka klasser som ska ingå vid nationell tävling och distriktstävling.

3.3.8 Mästerskapsklasser

Mästerskapsklasser ingår i tävling som anordnas som mästerskap.

- Svenskt mästerskap (SM). Arrangeras på uppdrag av SOFT.
- Regionsmästerskap (RM). Arrangeras i samverkan mellan OF.
Gäller Norrlandsmästerskap (NM), Svealandsmästerskap (SvM), samt Götalandsmästerskap (GM).
- Distriktsmästerskap (DM). Arrangeras på uppdrag av OF.

3.4. Representation och rätt att delta

Representation och rätt att delta (allmänt)

- 3.4.1** Vid tävling i Sverige som ej är närtävling får den tävlande i åldersklass endast representera en till SOFT eller annat förbund inom IOF ansluten förening per säsong och gren. Vid närtävling och i öppna klasser får tävlande representera annan förening.

Med säsong avses 1 januari – 30 juni eller 1 juli – 31 december.

Vid tävling som ej är närtävling får endast medlem i förening ansluten till SOFT eller annat förbund inom IOF delta i åldersklass. Vid närtävling och i öppna klasser får även annan tävlande delta.

Medlem i SOFT-förening får inte utan tillstånd av SOFT representera sin förening i tävling som anordnas av annan organisation än en medlem i ett IOF-förbund.

Medlem i SOFT-förening får vid tävling mellan korporationer, militära förband, skolor, universitet eller liknande representera sådan organisation, även om organisationens idrottsförening är ansluten till SOFT.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar → Vanliga regelfrågor och svar, för exempel på representationsregler vid olika typer av tävlingar.

- 3.4.2** I alla discipliner får åldersklass som inte är könsuppdelad anordnas.

I individuell tävling, patrulltävling och stafett får damer delta i klass för herrar i motsvarande åldersgrupp.

I patrullklass DH får tävlande av båda könen delta i samma patrull.

I patrull får tävlande från olika föreningar ingå.

- 3.4.3** Deltagande ”utom tävlan” är inte tillåtet.

Rätt att delta i stafett

- 3.4.4** Vid nationell tävling och distriktstävling, men inte i mästerskapsklasser vid SM, RM eller DM, får kombinationslag bildas av deltagare från två eller fler föreningar.

En förening ska i första hand bilda eget eller egna lag, bestående av de bästa egna deltagarna, och i andra hand bilda kombinationslag tillsammans med annan förening.

En förening får i en åldersklass inom en tävling, utöver med egna lag, endast delta i ett kombinationslag.

Se [TA 13.3](#) för tillämpning av 2:a och 3:e styckena.

I stafett, som inte är SM, RM eller DM, får arrangören tillåta att lag med tävlande som inte är medlemmar i SOFT-förening deltar. Medlem i SOFT-förening som deltar i ett sådant lag ska ha tillstånd av sin SOFT-förening att delta.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar → Vanliga regelfrågor och svar, för exempel på tillämpning av regeln för kombinationslag.

Rätt att delta i SM, RM och DM

- 3.4.5** Endast den som representerar en SOFT-förening inom berört distrikt har rätt att tävla om mästerskapstecken vid **distriktsmästerskap (DM)**, men alla som uppfyller kraven i 3.4.1, 1:a-3:e styckena har rätt att delta i tävlingen. Gällande kvalificeringsvillkor ska uppfyllas.

Endast den som representerar en SOFT-förening inom berörd region har rätt att tävla om mästerskapstecken vid **regionmästerskap (RM)**, men alla som uppfyller kraven i 3.4.1, 1:a-3:e styckena har rätt att delta. Gällande kvalificeringsvillkor ska uppfyllas.

Rätt att tävla om **svenskt mästerskap (SM)** har den som

- representerar en SOFT-förening (primärt krav) och
- är svensk medborgare *eller* är utländsk medborgare folkbokförd i Sverige och stadigvarande boende på folkbokföringsadressen.

Utländsk medborgare som önskar tävla om SM ska vara folkbokförd i Sverige före den 1 januari vid tävlingstillfällena under vårsäsongen, och före den 1 juli vid tävlingstillfällena under höstsäsongen.

Utländsk medborgare är skyldig att vid anmälan till SM lämna de uppgifter om sig själv som arrangören kräver för att kunna kontrollera behörigheten att delta. Gällande kvalificeringsvillkor ska uppfyllas.

Mot bakgrund av kravet på sportslig rättvisa och tävling på lika villkor har endast den som uppfyller kraven i denna paragraf rätt att starta i tävling om SM. Så kallat ”deltagande utom tävlan” är inte tillåtet.

Kommentar: Begreppet utländsk medborgare omfattar här också statslösa samt s.k. ”papperslösa” och övriga med oklar nationalitet eller som inte kan styrka sin nationalitet.

Tävlande får under samma år inte delta i mer än ett individuellt SM i samma disciplin.

Svensk medborgare som representerar utländsk förening får samma säsong representera även en svensk förening vid svenskt mästerskap.

Åldersbegränsningar vid SM och USM

Vid SM-tävling ska deltagare i åldersgrupperna 18, 20 och 21 år under tävlingsåret fylla lägst 17 år. Undantag gäller i disciplinen stafett (skog) där deltagare i åldersgruppen 20 under tävlingsåret ska fylla lägst 15 år.

Vid USM-tävling ska deltagare i åldersgruppen 15 under tävlingsåret fylla 15 år, respektive deltagare i åldersgruppen 16 under tävlingsåret fylla 16 år.

Vid USM:s distriktsstafett ska deltagare under tävlingsåret fylla minst 13 år.

Om det vid få anmälda i SM- eller USM-tävling flyttas anmälda till annan klass – och ursprungsklassen därmed utgår – får deltagare som under tävlingsåret fyller minst 15 år tävla i äldre klass.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar → Vanliga regelfrågor och svar, för exempel på representation och rätt att delta.

Rätt att delta i elitävling arrangerad på uppdrag av SOFT

Åldersbegränsningar

- 3.4.6** Vid individuell elitävling arrangerad på uppdrag av SOFT, exempelvis Swedish League och testtävlingar till internationella mästerskap, ska deltagare under tävlingsåret fylla lägst 17 år.

Föreningsbyte och avtal om ekonomiskt stöd

- 3.4.7** Föreningsbyte får ske utan särskilt tillstånd. Föreningsbyte ska ske med öppenhet och berörda föreningar ska informeras.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar → Vanliga regelfrågor och svar, för hur föreningsbyte sker.

- 3.4.8** Rätten för enskild orienterare att teckna avtal om sponsring och samverkan med annan part regleras i särskild anvisning.

Rätten att delta i tävling kan begränsas om ingångna avtal står i strid med regelverket.

4. Allmänna villkor för tävlingar

4.1. Kvalitetssäkring

4.1.1 Orienteringstävling inom nivå 1–3 får arrangeras endast efter medgivande av SOFT eller OF.

4.1.2 Regelverkets krav definierar den lägsta nivån för god kvalitet hos ett orienteringsarrangemang.

Kvalitetsarbetet ska inriktas mot att förbättra funktionärernas möjligheter att utföra sitt arbete på ett sådant sätt att det medverkar till att uppfylla kvalitetskraven.

Se TR 4.17 för huvudansvar för tävlingen, samt [TA 14.1](#) för tillämpning av kvalitetssäkring.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Att arrangera tävling i fyra steg, för hur ni som arrangör kan arbeta med kvalitetssäkring.

4.2. Kvalitetskontroll

4.2.1 Tävlingskontroll, bankkontroll och kartkontroll är obligatoriska vid alla tävlingar med undantag för tävlingar på nivå 4.

Se [TA 14.2](#) för tillämpning av kvalitetskontroll.

4.3. Tävlingsområde och arenaområde

4.3.1 Tävlingsområden och arenaområden ska vara lämpliga för sitt ändamål. Kraven beskrivs i anvisningar.

Kraven på dusch, toaletter och vård vid olycksfall och skada, samt annan deltagar- och publikservice, regleras i anvisningar.

Se [TA 14.3](#) för krav och tillämpningar.

4.4. Karta

4.4.1 Tävling inom nivå 1–3 får arrangeras endast på karta som för sitt ändamål är godkänd av SOFT.

4.4.2 Tävlingskartorna ska märkas med de tävlandes klass- eller banbeteckning, eller startnummer eller namn på sådant sätt att märkningen är synlig för de tävlande före start.

Tävlingskartornas märkning ska vara lätt läsbar och för sitt ändamål entydig för såväl den tävlande som funktionären.

Se [TA 14.4](#) för tillämpning.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Kartfrågor, för kartrelaterad dokumentation.

4.5. Banläggning

4.5.1 Vid banläggning ska tävlingsbanans svårighet noga avvägas med hänsyn till de tävlandes ålder och orienteringsskicklighet.

Se [TR 14.5](#) för hur banläggningen ska utföras.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Butik → Litteratur, för beställning av Banläggarboken.

4.5.2 Inför tävling på nivå 1–3 ska arrangören iaktta sekretess angående banläggning och banor till dess att alla tävlande startat.

4.6. Elektronisk stämpling och tidtagning

4.6.1 Vid tävling inom nivå 1–3 får endast av SOFT godkänt elektroniskt stämplings- och tidtagningssystem användas.

Se [TA 14.6](#) för tillämpning.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → IT- och tävlingsadministration, för godkända stämplingsystem och hur de används.

4.7. Samråd och hänsyn

4.7.1 Vid alla typer av orienteringsarrangemang ska såväl Miljöbalkens som Terrängkörningslagens krav på hänsyn och varsamhet iakttas.

Ett gott samarbete ska eftersträvas med markägare, jägare och andra berörda. SOFT:s Markpolicy ska följas.

Vid banläggningen ska hänsyn tas till växt- och djurliv.

4.7.2 Inför ett orienteringsarrangemang ska samråd om nyttjandet av alla berörda områden ske i god tid med markägare, jägare och andra berörda.

Tillstånd ska inhämtas från markägare och arrendatorer för nyttjande av mark till parkering, målområde och startplatser, samt för att bygga kontroller i terrängen, eftersom sådant nyttjande kan innebära större olägenhet för markägaren än vad allemansrätten kan anses medge.

Arrangören ska försäkra sig om att inte andra arrangemang som kan medföra fara för deltagarna äger rum i tävlingsområdet under den tid som tävlingen pågår.

4.7.3 Arrangören ska före tävlingen överenskomma med berörda markägare och nyttjanderättshavare om principerna för ersättning för, och återställande av, skador på mark och egendom som kan ha uppstått på grund av tävlingen.

Se [TA 14.7](#) för tillämpning.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Markfrågor, för diverse markrelaterad dokumentation.

4.8. Arrangörens rätt att teckna avtal

4.8.1 Rätten för tävlingsarrangör att teckna avtal om sponsring, reklam och övrig samverkan med annan part regleras i [TA 14.8](#).

4.8.2 Rätten för tävlingsarrangör att teckna avtal angående inspelnings- eller sändningsrätt, oavsett media, regleras i [TA 14.8](#).

4.9. Tävlingsprogram och ansökan om att arrangera tävling

4.9.1 Svenskt mästerskap (SM)

SOFT anger i ett flerårigt tävlingsprogram fastställda tävlingsdagar för SM.

Ansökan om att få arrangera SM ska göras till SOFT via eget OF.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Att ansöka tävling, för aktuella ansökningsdatum.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Tävlingar och basprogram, för tävlingsdagar för SM.

4.9.2 Regionsmästerskap (RM)

SOFT anvisar tävlingsdagar för RM.

Berörda OF ska komma överens om turordning för arrangemanget.

4.9.3 Nationell tävling

Ansökan ska göras till SOFT via arrangörens OF senast vid tidpunkt som SOFT har fastställt. Samordning mellan angränsande distrikt ska ske.

Se [SOFT:s hemsida](#), under *Arrangera* → *Att ansöka tävling, för aktuella ansökningsdatum*.

4.9.4 Distriktstävling och distriktsmästerskap (DM)

SOFT anger i ett flerårigt tävlingsprogram rekommenderade helger för DM.

Ansökan om distriktstävling respektive DM ska göras till arrangörens OF senast vid tidpunkt som OF har fastställt. Samordning mellan angränsande distrikt ska ske.

4.9.5 Närtävling

Närtävling ska kunna arrangeras med kort varsel och utan tillstånd från OF.

4.9.6 Internationell tävling

Nationell tävling kan av IOF, genom ansökan via SOFT till IOF, ges status av "IOF World Ranking Event".

Se [TA 14.9](#) för tillämpning.

Se [SOFT:s hemsida](#), under *Arrangera* → *Att ansöka tävling, för aktuella ansökningsdatum*.

4.10. Avlysning och sekretess

4.10.1 Inför tävling inom nivå 1 ska arrangören i samråd med SOFT och OF snarast efter tilldelning av arrangemanget fastställa och avlysa berört tävlingsområde.

4.10.2 Inför tävling på nivå 1-2 ska arrangören och dess funktionärer iaktta sekretess angående tävlingsområdet och dess terräng före det officiella tillkännagivandet.

Se [TA 14.10](#) för tillämpning.

4.11. Avgifter

4.11.1 SOFT:s förbunds möte fastställer anmälningsavgifter och arrangemangsavgift. Avgifter för SM, O-Ringen och Tiomila bestäms av SOFT i samråd med arrangören.

I anmälningsavgiften ingår arrangörens kostnader för den tävlande, samt arrangemangsavgiften.

Om det är obligatoriskt att använda arrangörens transporter till tävlingsarena eller startplats ska avgift för detta inkluderas i anmälningsavgiften.

Se [SOFT:s hemsida](#), under *Arrangera* → *SM* → *Förutsättningar för SM- och USM-arrangör, för tillämpning av avgifter till SM*.

4.11.2 I elitklasser ska anmälningsavgiften vara lika för alla anmälda.

I övriga klasser ska SOFT:s differentierade avgiftsnivåer för vuxna och ungdomar tillämpas.

- 4.11.3** Vid **efteranmälan*** får en tilläggsavgift om högst 50 % av anmälningsavgiften tas ut i alla klasser utom i inskolningsklass och i öppna klasser för ungdom t.o.m. 16 år.

Vid **direktanmälan**** får inte tilläggsavgift tas ut i inskolningsklass och öppna klasser för ungdom t.o.m. 16 år.

Om arrangören erbjuder efteranmälan i åldersklass **på tävlingsdagen** får en tilläggsavgift på högst 100 % av anmälningsavgiften tas ut i alla klasser för vuxna och högst 50 % i ungdomsklasser.

Efteranmälningstillägg får tas ut av deltagare som begärt och erhållit särskild lottning, samt av deltagare som på tävlingsdagen efter egen begäran insatts på vakant plats i annan klass än elitklass.

- 4.11.4** Anmälningsavgift till tävling, och eventuella tilläggsavgifter, betalas av den tävlande eller dennes förening.

Anmälningsavgift ska betalas enligt de villkor som arrangören föreskriver.

Se [TA 14.11](#) för tillämpning och förtydliganden kring avgifter.

4.12. Inbjudan till tävling

- 4.12.1** Inbjudan ska innehålla all den information som den tävlande behöver för att fatta ett väl underbyggt beslut om att anmäla sig till tävlingen.

Obligatoriska tilläggsavgifter som arrangören avser att ta ut ska framgå av inbjudan.

Tävlingsvillkor som i avsevärd grad avviker från de normala ska tydligt anges i inbjudan.

Se [TA 14.12](#) för tillämpning, marknadsföring, terrängbeskrivning och mediaservice.

4.13. Anmälan till tävling

- 4.13.1** Anmälan till tävling ska göras på det sätt arrangören anger och vara arrangören tillhanda senast vid den tidpunkt som anges i inbjudan.

Anmälan till tävling får endast avse en klass per deltagare och tävling.

Direktanmälan till åldersklass får erbjudas i alla åldersklasser utom elitklass.

Direktanmälan till öppen klass, inkl. inskolningsklass, ska vara möjlig vid tävling inom nivå 1–3. För klassutbud, se TR 5.1.

Om föranmälan till öppen klass ska vara möjlig avgör arrangören.

- 4.13.2** Anmälan efter sista anmälningsdatum, efteranmälan, ska ske på det sätt arrangören anger i inbjudan.

Vid distriktsmästerskap får efteranmälan göras till senast dagen före tävlingsdagen eller på det sätt som berört OF bestämmer.

- 4.13.3** Under pågående stafett får inte anmäld tävlande bytas ut mot annan såvida inte arrangören i PM tillåter sådant byte.

- 4.13.4** Genom sin anmälan samtycker den tävlande till att namnet registreras i tävlingsdokumentationen och offentliggörs på Internet och i andra media, samt att eventuell GPS-uppföljning offentliggörs.

Se [TA 14.13](#) för tillämpning, inkl. senaste anmälningsdatum.

*) Efteranmälan = anmälan efter ordinarie anmälningsdatum.

**) Direktanmälan = anmälan direkt på arenan på tävlingsdagen.

4.14. Inställande av tävling (inställd tävling)

- 4.14.1 En tävling ska ställas in eller avbrytas om otjänlig väderlek bedöms beröva tävlingen dess sportsliga värde eller bedöms medföra skaderisker för de tävlande. Underlag för beslut om att ställa in eller avbryta tävling ges i anvisningar.

Beslut om att inställa tävling fattas av tävlingsledningen efter samråd med OF.

Beslut om att avbryta påbörjad tävling fattas av tävlingsledningen i samråd med tävlingskontrollanten.

Se [TA 14.14](#) för underlag för beslut.

- 4.14.2 Om tävling ställs in senast 14 dagar före tävlingsdagen, denna ej inräknad, ska berörda föreningar meddelas på lämpligt sätt. Anmälningavgift får inte tas ut.

Om arrangören senast 14 dagar före tävlingsdagen trots otjänliga förhållanden i tävlingsområdet beslutar att genomföra tävlingen, alternativt flytta den till reservområde, ska berörda föreningar på lämpligt sätt meddelas senast 10 dagar före tävlingsdagen. Anmälan får då tas tillbaka senast 7 dagar före tävlingsdagen. Anmälningavgift får härvid inte tas ut.

- 4.14.3 Om plötsligt uppkommen anledning medför att tävlingen måste ställas in med kortare varsel än 14 dagar före tävlingsdagen, ska berörda föreningar omgående meddelas på lämpligt sätt. Arrangören kan via eget OF ansöka hos SOFT om att få ta ut viss del av anmälningavgifterna.

4.15. Tävlings-PM och information till tävlande

- 4.15.1 Den tävlande ska i tävlings-PM och startlistor som anslås vid arenan få de upplysningar som är av betydelse för sitt deltagande i tävlingen.

Preliminärt tävlings-PM och preliminära startlistor kan publiceras före tävlingsdagen.

- 4.15.2 Tävlingsvillkor som i avsevärd grad avviker från de normala ska tydligt anges i tävlings-PM.

Se [TA 14.15](#) för tillämpning.

- 4.15.3 Vid varje tävling ska den längsta godkända löptiden eller tävlingstiden (maxtiden) anges i tävlings-PM.

Se [TR 4.18](#) för maxtidens definition och [TA 14.18](#) för hur maxtiden beräknas.

4.16. Tävlingsledning och ansvar, samt arrangörsutbildning

- 4.16.1 Tävlingsledningen ska bestå av minst två personer, däribland tävlingsledaren.

Tävlingsledaren har huvudansvaret för att arrangemanget genomförs enligt regelverket samt har det övergripande ansvaret för att leda och fördela arbetet.

Tävlingsledningen ska handla i enlighet med juryns beslut.

- 4.16.2 Vid tävlingar inom nivå 1–3 ska tävlingsledare och tävlingskontrollant ha genomgått av SOFT godkänd utbildning för tävlingsledare eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper.

Vid tävlingar inom nivå 1–3 ska banläggare och bankontrollant ha genomgått av SOFT godkänd banläggutbildning eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper.

Se [TA 14.16](#) för tillämpning.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Arrangörsutbildning, för godkända utbildningar.

4.17. Tävlingsjury

Tävlingsjurys uppgifter

4.17.1 Vid tävling inom nivå 1, DM-tävling, samt nationell tävling, ska en jury utses med uppgift att behandla protester.

Inom en tävlingsjury fattas majoritetsbeslut.

4.17.2 Vid anmälan om regelöverträdelse enligt 8.1 ska juryn låta tävlingsledningen fatta ett eget självständigt beslut.

Kommentar: Eftersom tävlingsledningens beslut med anledning av en anmälan om regelöverträdelse kan komma att bli föremål för protest, är det viktigt att juryn kan stå fri och obunden vid sin behandling av protesten.

Tävlingsjurys sammansättning

4.17.3 Jury ska bestå av minst tre personer.

Vid tävling på nivå 1 ska juryn bestå av personer från tre icke arrangerande distrikt.

Vid DM-tävling och nationell tävling ska juryn bestå av personer från minst två icke arrangerande föreningar.

Jurys sammansättning ska framgå av tävlings-PM eller kompletterande PM.

Om en jurymedlem förklarar sig partisk eller är oförmögen att fullgöra sin uppgift ska en ersättare utses.

4.17.4 SOFT tillsätter jury vid tävlingar arrangerade på uppdrag av SOFT.

OF tillsätter jury vid övriga tävlingar.

Se [TA 14.17](#) för tävlingsledningens ansvar för juryn.

4.18. Maxtid och tävlingens avslutning

4.18.1 Maxtiden (maximitiden) är en i förväg bestämd och i PM angiven teoretiskt bestämd längsta tillåtna tid som deltagaren får använda för att genomföra sitt lopp. Om den tävlande överskrider maxtiden förklaras löpningen ogiltig.

4.18.2 Angiven maxtid får inte ändras efter första start.

4.18.3 Då maxtiden för den sist startande gått ut anses tävlingen avslutad. Prisutdelning får påbörjas utan att maxtiden gått ut.

Innan tävlingen avslutas måste arrangören kontrollera att alla tävlande kommit i mål. Tävlande som saknas ska eftersökas genom arrangörens försorg.

Se [TA 14.18](#) för hur maxtiden beräknas.

4.18.4 Arrangören ska omedelbart rapportera till SOFT, OF och berörd jakträttsinnehavare om olycka med klövvilt inträffar under tävlingen.

4.18.5 Tävlingsarrangören är skyldig att efter tävlingen återställa använd mark i det skick som överenskommit med markägaren eller nyttjanderättshavare.

4.19. Störningar under tävling och ogiltig tävling

- 4.19.1 Om det sportsliga resultatet i en klass allvarligt störts ska tävlingen i denna klass förklaras ogiltig.

Om störningen endast berör en ringa andel av de tävlande i klassen behöver klassen inte ogiltigförklaras.

- 4.19.2 Om orsaken till störningen är ett misstag av arrangören ska anmälningsavgift inte tas ut av de vars tävlingsresultat berörs och arrangemangsavgift inte betalas för dessa.

Om orsaken till störningen ligger utanför det som arrangören normalt kan råda över behöver anmälningsavgifter inte återbetalas.

- 4.19.3 I undantagsfall får, i händelse av allvarlig störning, en avslutande del av banan strykas. Strykningen får endast beröra en avslutande mindre andel av banans längd (högst ca 1/10) och distansens särart får inte förloras.

Se [TA 14.19](#) för kompensation och återbetalning.

4.20. Särskilt vid mästerskap

Allmänna villkor för mästerskap

Inställt mästerskap

- 4.20.1 Inställt mästerskap får inte skjutas upp till påföljande kalenderår.

Ogiltig tävling

- 4.20.2 Om mästerskap eller mästerskapsklass i sådan tävling har förklarats ogiltig ska om möjligt ny tävling genomföras.

Vid sådan omtävling ska ny inbjudan utfärdas.

Nya deltagare får anmäla sig och ny lottning ska ske.

Vid omtävlingen får inte ny anmälningsavgift tas ut av deltagare som debiterats vid det första tävlingstillfället.

Om annan arrangör genomför omtävlingen ska den ekonomiska regleringen ske mellan den tidigare och den senare arrangören.

Flyttning till annan åldersgrupp

- 4.20.3 Tävlände eller lag som anmälts till mästerskap, som på grund av för få anmälda inte blir anordnad i aktuell åldersgrupp, ska erbjudas att delta i annan åldersgrupp där mästerskap anordnas.

Förutsättningen är att de tävlande eller laget uppfyller åldersbestämmelserna i den klass de flyttas till.

Mästerskapstecken och värdighet

Berörda åldersgrupper vid SM, USM och DM

- 4.20.4 RF:s mästerskapstecken av valör guld får vid SM och DM endast utdelas i åldersgrupperna D21, H21, D20 och H20 till individuell segrare och segrande lag, samt i miniatyr till deltagarna i segrande lag.
- 4.20.5 SOFT:s mästerskapstecken eller -plakett av valörer guld, silver och brons får endast utdelas enligt följande:
- Vid SM och USM i samtliga åldersgrupper till de 10 först placerade.
  - Vid DM enligt OF:s anvisningar.

SM-värdighet

4.20.6 RF:s och SOFT:s mästerskapstecken eller -plakett får endast utdelas enligt följande:

- a) Vid individuellt SM i klass där minst fyra tävlande har startat.
- b) Vid stafett-SM i klasser där minst fyra kompletta lag från minst fyra olika föreningar har startat.

Om högst tre, men minst två, tävlande respektive lag, har startat, delas det endast ut mästerskapstecken eller -plakett av valör guld.

USM-värdighet

4.20.7 SOFT:s mästerskapstecken eller -plakett får endast utdelas vid individuellt USM i klass där minst fyra tävlande har startat.

Om högst tre, men minst två, tävlande har startat, delas det endast ut mästerskapstecken eller -plakett av valör guld.

DM-värdighet

4.20.8 RF:s mästerskapstecken får endast utdelas enligt följande:

- a) Vid individuellt DM i åldersklass där minst två tävlande har startat.
- b) Vid stafett-DM i åldersklass där minst två kompletta lag har startat.

4.20.9 SOFT:s mästerskapstecken eller -plakett delas ut enligt OF:s anvisningar.

SM

4.20.10 Svenskt mästerskap (SM) anordnas årligen för åldersgrupperna D21, D20, D18 och H21, H20, H18 som

- a) individuell dagtävling långdistans
- b) individuell dagtävling medeldistans
- c) individuell dagtävling sprintdistans
- d) individuell natttävling långdistans
- e) individuell dagtävling ultralång distans
- f) stafett (endast åldersgrupperna 20 och 21 år)
- g) mixstafett sprint (endast åldersgrupp 21 år)

Discipliner, klasser, svårighetsnivåer, beräknade segrartider, banlängder, samt tävlingsformen för stafetter, beslutas av SOFT:s styrelse.

Se [SOFT:s bemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → SM, för aktuella discipliner, klasser, svårighetsnivåer, beräknade segrartider, samt banlängder för SM.

Veteran-SM

4.20.11 Svenskt mästerskap för veteraner (Veteran-SM) får anordnas årligen för åldersgrupperna D35- och H35-.

Discipliner, tävlingsformer och klasser beslutas av SOFT:s styrelse.

Arrangemanget hör till kvalitetsnivå 2.

Se [SOFT:s bemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → SM, för aktuella discipliner, tävlingsformer och klasser, samt Veteran-SM-värdighet för utdelning av mästerskapstecken.

USM

- 4.20.12 Svenskt mästerskap för ungdom (USM) får anordnas årligen som individuell tävling för åldersgrupperna D15, H15, D16 och H16.

Discipliner, beräknade segrartider, samt banlängder beslutas av SOFT:s styrelse.

Svårighetsnivån i D15 och H15 respektive D16 och H16 ska överensstämja med huvudklasserna D16 respektive H16.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → SM, för aktuella discipliner, beräknade segrartider, samt banlängder.

Regionsmästerskap (RM)

- 4.20.13 Arrangemanget bör alltid omfatta individuella tävlingar för åldersgrupperna D/H 18-21. Andra åldersgrupper får förekomma.

Arrangemanget utformas i samverkan mellan berörda OF.

Distriktsmästerskap (DM)

- 4.20.14 DM får årligen anordnas för alla åldersgrupper som individuell tävling och stafett.

- 4.20.15 OF fastställer datum för DM-tävlingar och utser arrangörer.

Varje OF får inbjuda till de tävlingsdiscipliner och de åldersgrupper man önskar och som passar distriktets struktur.

Svårighetsnivån ska vara den som gäller för respektive åldersklasser.

För stafett beslutar OF om tävlingsformen för varje klass, såsom antal sträckor, längder, svårighetsnivåer samt antalet representanter per sträcka.

I distrikt med relativt få DM-deltagare ska OF planera klassutbudet, speciellt vid stafett, så att DM-värdighet eftersträvas i samtliga klasser.

Öppna klasser ska alltid finnas vid individuell DM-tävling.

DM-tävling för mer än ett distrikt

- 4.20.16 Då en arrangör vid samma tillfälle genomför DM-tävling för fler än ett distrikt får lottnings av de olika distriktens deltagare inom en åldersgrupp ske tillsammans. Vid tävling med gemensam start får deltagare från olika distrikt starta samtidigt.

4.21. Övriga tävlingar

Särskilt vid internationella tävlingar i Sverige

- 4.21.1 Med internationell tävling avses här de tävlingar som är arrangerade på uppdrag av IOF och regleras av *IOF Competition rules*.

- 4.21.2 Tävling kan efter beslut av IOF ges status av världsranking-tävling (World Ranking Event). Sådant beslut avser endast klasserna D/H21 Elit (som ges benämningen W/M21 E).

För genomförande av världsranking-tävling och utdelning av världsrankingpoäng i berörda klasser gäller *IOF Competition rules*. I övrigt gäller SOFT:s tävlingsregler. Det avser också övriga klasser som kan ingå i samma arrangemang.

- 4.21.3 Ansökan om att få arrangera en världsranking-tävling ska ske via SOFT och enligt IOF:s bestämmelser.

Särskilt vid patrulltävling

- 4.21.4 Se [TA 14.21](#) för vad som särskilt rör patrulltävling.

5. Tekniska regler för tävling

Anpassning till deltagarnas förutsättningar och behov

Tävlingar ska anpassas till deltagarnas förutsättningar och behov. Kapitlet beskriver hur tävlingar får, bör eller ska arrangeras för att uppnå detta. Vissa avsnitt innehåller tvingande regler, medan andra ger utrymme för tolkning och lokal anpassning.

5.1. Klasser

Beslutanderätt av klassutbud

5.1.1 Lämpligt utbud av åldersklasser och öppna klasser, samt vilka åldersklasser som kan slås samman vid tävlingsarrangemang, beslutas enligt följande:

- Tävling inom nivå 1 Av arrangören i samråd med SOFT och OF.
- Tävling inom nivå 2 Av arrangören i samråd med OF.
- Tävling inom nivå 3 Av arrangören i samråd med OF.
- Tävling inom nivå 4 Av arrangören.

Krav på klassutbud

5.1.2 **Klassutbud vid tävling inom nivå 1** beslutas av arrangören i samråd med SOFT och OF, inklusive klassutbud för öppna klasser.

5.1.3 **Klassutbud vid tävling inom nivå 2 (nationell tävling)**

- Åldersklasser, -16 år Ska erbjudas samtliga klasser.
- Åldersklasser 17-34 år Ska erbjudas samtliga klasser.
- Åldersklasser 35- år Ska erbjudas i intervall om 5 år.
- Öppna klasser Ska erbjudas samtliga klasser.
- Elitklasser Bör erbjudas samtliga klasser.

I samråd med OF är det tillåtet med annan klassindelning, till exempel vid stafetter och nattorientering.

Det är också tillåtet med särskilt inriktade tävlingar, såsom nationella ungdomstävlingar och Veteran-SM som inte har klasser för alla åldrar.

5.1.4 **Klassutbud vid tävling inom nivå 3 (distriktstävling)**

- Åldersklasser Får erbjudas ett mindre klassutbud, men ska finnas klassutbud lämpligt för alla åldrar (t ex D/H12, D/H16, D/H20, D/H21, D/H35, D/H45 osv.)
- Öppna klasser Ska erbjudas minst 6 klasser samt inskolning vid långdistans, minst 4 klasser samt inskolning vid medeldistans och minst 3 klasser vid sprintdistans.
- Elitklasser Får ej erbjudas.

Utbud av åldersklasser och öppna klasser beslutas i samråd med OF.

Det är också tillåtet med särskilt inriktade tävlingar, t ex ungdomstävlingar som inte har åldersklasser för alla.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla / Arrangera → Klasser, svårighetsnivåer, beräknade segrartider, samt banlängder, för en sammanställning.

Åldersindelade öppna klasser

- 5.1.5 Vid behov får arrangör i samråd med OF och SOFT även erbjuda åldersindelade öppna klasser. Förutsättningar, såsom startmellanrum, svårighetsnivå, banlängd, skuggning mm bestäms då vid respektive tävlingstillfälle.

Patrullklasser

- 5.1.6 I öppna klasser, inkl. inskolningsklass, är deltagande i patrull alltid tillåten. I åldersklasser är deltagande i patrull ej tillåten.

Krav på klassutbud vid SM och DM

- 5.1.7 Klasser vid SM och USM beslutas av SOFT:s styrelse.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera, för tävlingsformer, discipliner och klasser.

- 5.1.8 Klasser vid DM beslutas av OF.

Upprättande av klasser

- 5.1.9 Inlottning av vakansplatser ska alltid ske i elitklasser om antalet anmälda överstiger tillgängliga platser. Vakanta platser kan även lottas in i andra åldersindelade klasser.

- 5.1.10 Vid få anmälda i åldersklass får de anmälda flyttas till annan klass enligt anvisning. För mästerskap gäller särskilda bestämmelser.

Se [TA 15.1](#) för hur anmälda flyttas till annan klass.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → SM, för särskilda SM-bestämmelser.

- 5.1.11 Om elitklass har fått så många anmälda att tillfredställande startmellanrum och startdjup inte kan uppnås, ska de lägst rankade flyttas till underklass.

Om en tävling som saknar elitklasser har fått så många anmälda i rankingmeriterande klass att tillfredställande startmellanrum och startdjup inte kan uppnås, ska klassen delas i två eller flera jämnstora klasser. De högst rankade ska härvid bilda egen klass.

Vid upprättande av startlista i rankinggrundande klass ska eventuell gallring och insättning av tävlande på vakansplatser göras enligt anvisning.

Se [TA 15.1](#) för hur insättning av tävlande på vakansplatser görs.

- 5.1.12 Om en åldersklass som inte är rankingmeriterande har fått så många anmälda att tillfredställande startmellanrum och startdjup inte kan uppnås, ska klassen delas i två eller flera jämnstora klasser.

Tävlande från samma förening ska och tävlande från samma distrikt bör placeras i samma åldersklass.

5.2. Startordning

5.2.1 För startmellanrum vid tävling som inte har gemensam start eller jaktstart, se [TA 15.2](#).

Tävlande som vid intervallstart har samma bana ska inte starta samtidigt.

I öppna klasser får deltagare starta samtidigt.

Vid stafett får starten ske gemensamt för en eller flera klasser.

5.2.2 Fri starttid är inte tillåtet i åldersklasser.

Fri starttid ska tillämpas i öppna klasser, inkl. inskolningsklass.

5.2.3 Jaktstart, omvänd jaktstart, intervallstart och gemensam start får användas vid alla tävlingsformer.

Jaktstart får inte förekomma i inskolningsklass eller åldersklasserna D/H 10 och D/H 12.

5.2.4 Vid tävlingar inom nivå 1 får elitklassernas tävlande indelas i seedningsgrupper.

5.2.5 När fri starttid inte tillämpas ska startordningen bestämmas genom antingen lottning eller fri intervallstart*, om tävlingen inte har gemensam start eller jaktstart. Fri intervallstart är inte tillåtet i mästerskapsklass eller i klasser som är rankingmeriterande.

*) Fri intervallstart (fri minutstart) = Deltagaren bestämmer själv sin starttid, i mån av plats, från en fördelning av tidpunkter med lika intervall som arrangören fastställer.

5.3. Lottning och startlista

5.3.1 Speciell lottning får tillämpas vid SM.

5.3.2 Då startordningen bestäms genom lottning, får lottningen göras antingen inom hela klassen eller inom respektive seedningsgrupp i aktuell klass.

Anmälan utan namn får inte ingå i lottningen.

Tävlande från samma förening ska om möjligt inte starta direkt efter varandra.

5.3.3 Lottningen får vara manuell eller datorstödd och ska ske med av SOFT godkänd metod eller programvara.

Samtliga utfall av lottningen ska vara slumpmässiga. Upprepade lottningar med samma procedur, manuell eller datorstödd, får inte ge lika eller snarlika utfall.

5.3.4 I rankingmeriterande klasser ska reservlista upprättas om deltagarantalet är begränsat och antalet anmälda överstiger det lämpliga med avseende på startdjup och startintervall.

Arrangören ska i PM ange villkor för reservinsättningen.

5.3.5 Arrangören får lotta efteranmälda tillsammans med de ordinarie anmälda. Om det inte görs ska de efteranmälda starta först i klassen på dagtävling och sist i klassen på nattävling.

Arrangören får efter önskan låta en anmäld starta först eller tidigt, dock ej vid SM, RM, DM, rankingmeriterande klass eller nattävling.

I annan klass än elitklass får arrangör på tävlingsdagen erbjuda vakanta platser till deltagare.

5.3.6 Om kvältävlingar förekommer ska första start i finalerna ske tidigast 150 minuter efter sista målgång bland de kvalificerade från kvalomgången.

Se [TA 15.3](#) för tillämpning.

5.4. Startplats

5.4.1 Om starten inte sker på arenan ska vägen till startplatsen markeras.

Om startplatsen kräver mer än cirka 10 minuter lätt uppvärmningsjogging från tävlingsarenan ska toaletter finnas i närheten av startplatsen.

Vid varm väderlek ska vätska finnas vid eller på väg till startplatserna.

Se [TA 15.4](#) för vätska vid start för tävling vid nivå 1.

5.4.2 Förstart. Starten kan i terrängen organiseras med en förstart före tidstarten.

En förstart bör vara belägen i anslutning till ett uppvärmningsområde.

Vid förstart ska det finnas en klocka som visar tävlingstid för lagledare och tävlande.

Vid en förstart ska aktuell tid och de tävlandes namn ropas upp eller visas på display.

Endast de startande samt mediarepresentanter som guidas av arrangören får vistas i terrängen efter förstarten.

5.4.3 Tidstart. Tävlande med fri starttid ska inte starta från samma startfälla som övriga tävlande vid samma startplats.

Vid startplatsen ska "Gå-fram"-tid visas och vara väl synlig.

Starten ska vara organiserad på ett sådant sätt att tävlande och andra personer inte kan se kartan, banan, vägval eller riktningen till första kontrollen.

Tidstarten ska ske vid en linje (startlinjen) som är markerad i terrängen.

Se [TA 15.4](#) för tillämpning.

5.5. Startprocedur mm

5.5.1 Den tävlande ska själv passa sin starttid och ska följa föreskriven startprocedur.

Startchefen ska meddela startförbud för de tävlande som bedöms ha regelstridig klädsel eller utrustning.

5.5.2 Tävlande som av egen orsak kommer för sent till start ska ha möjlighet att starta snarast, men ursprunglig starttid gäller.

Tävlande som på grund av arrangörens misstag kommer för sent till start ska få ny starttid.

5.5.3 Till startplatsen ska den tävlande medföra eget eller hyrt elektroniskt kontrollkort då sådant används vid tävlingen.

Senast två (2) minuter före start ska den tävlande av arrangören få kontrollbeskrivning om denna inte är tryckt på kartan.

Vid patrulltävling i åldersklass ska alla tävlande ha kontrollkort.

5.5.4 Av arrangören ska den tävlande få karta med påtryckt bana och kontrollbeskrivning, om inte lös kontrollbeskrivning har getts av arrangören tidigare.

5.5.5 Tävlande ansvarar för att ta rätt kontrollkort, kontrollbeskrivning och karta.

Funktionär får under startproceduren ge viss hjälp till barn och ungdomar i öppna klasser, inkl. inskolningsklass.

Vid skuggning får den som skuggar ha karta med inritad bana.

Den som skuggar ska inte ha kontrollkort.

5.5.6 Arrangören ska säkerställa att de tävlande inte går in i den sista fällan för tidigt. Vid tävling med elektronisk stämpling får kontrollen ske genom att en elektronisk enhet placeras vid ingången till den sista fällan.

5.5.7 Startplatsen ska anordnas så att, under pågående startprocedur, alla tävlande i en klass startar från samma position i förhållande till startlinjen.

Den tävlande ska före startsignalen ha båda fötterna bakom startlinjen.

Start ska ske på signal.

En funktionär ska övervaka att start före startsignalen inte förekommer och att de tävlande i övrigt genomför startproceduren korrekt. Felaktig start ska alltid rapporteras till tävlingsledningen av den övervakande funktionären.

Kommentar: Startkontrollanten kan avstå från att notera tjuvstart om det bedöms att den felande utan egen förskyllan, t ex genom att bli knuffad, passerade startlinjen före startsignalen.

5.5.8 Startstämpling är ett tillåtet alternativ. Om startstämpling tillämpas ska antalet startenheter vara sådant att alla som har samma starttid hinner startstämpla inom 10 sekunder efter startsignalen.

5.5.9 Tävlande som drabbas av att annan tävlande tagit fel karta ska genom arrangörens försorg snarast få en ny karta. Den tävlande får dock inte ges tidskompensation.

5.5.10 Arrangören ska säkerställa att alla tävlande passerar startpunkten.

5.5.11 I klasserna D/H 18 och äldre får den tävlande *inte* se sin bana före startsignalen. I alla övriga klasser ska den tävlande få se sin bana en (1) minut före startsignalen.

Vid sprinttävling får inte heller tävlande i klass D/H 16 se sin bana före startsignalen.

Vid jaktstart ska de tävlande tillhandahållas kartan efter tidstart.

Vid gemensam start får de tävlande ta kartan i startögonblicket.

I öppna klasser, inkl. inskolningsklass, får arrangören besluta om deltagarna ska få sin karta tidigare än en minut före start.

Se [TA 15.5](#) för tillämpning.

Startprocedur vid stafett

5.5.12 Vid stafett ska växling mellan lagmedlemmarna ske med kroppskontakt eller överlämning av karta.

Arrangören får genomföra omstart för de lag som inte har växlat ut de senare sträckorna.

När ett stafettlag har diskvalificerats och laget har accepterat beslutet, får inga fler lagmedlemmar fortsätta stafetten före omstarten.

Se [TA 15.5](#) för tillämpning.

5.6. Orienteringsbanan

Vätska, första hjälpen-platser, samt tekniska serviceområden

- 5.6.1 Tävlände ska informeras om var vätska finns genom markering på tävlingskartan eller angivande på kontrollbeskrivningen.

Utskänkningsen ska arrangeras lika för alla tävlände på aktuell bana.

Vid tävling inom nivå 1–2 ska, respektive för tävling inom nivå 3 får, tävlände i klass med beräknad segrartid över 50 minuter erbjudas vätska utmed tävlingsbanan med 20-30 minuters mellanrum. Vilka klasser som erbjuds vätska ska framgå av tävlings-PM.

Se [TA 14.5](#), som rör *banläggning, för tillämpning*.

- 5.6.2 Tävlände ska informeras om var i terrängen första hjälpen-platser, samt förekommande utrustningsstationer, finns genom markering på tävlingskartan.

Se [TA 14.5](#), som rör *banläggning, för tillämpning*.

- 5.6.3 Arrangören får besluta om att i tävlingsterrängen eller vid arenan anordna tekniska serviceområden där dryck och hjälp med utrustning kan ges.

Förbudsområden

- 5.6.4 På samtliga tävlingskartor ska förbudsområden, farliga områden samt snitslade delar av banorna och kartjusteringar vara inritade.

Obligatoriska löpvägar, övergångsställen och passager ska markeras tydligt på kartan och i terrängen.

Om förändringar i tävlingsterrängen har skett efter kartans tryckning ska de tävlände informeras om detta på lämpligt sätt.

I terrängen ska förbudsområden markeras väl synligt och på sådant sätt att tävlände inte behöver tveka om områdets gränser.

Se [TA 14.5](#) för hur *snitsling ska ske, samt med vilken snitselfärg*.

Startpunkt, kontroller och mål

- 5.6.5 Startpunkt, kontroller och mål ska vara angivna på kartan och markerade i terrängen.

Kontrollpunkterna ska markeras med kontrollskärm som är godkänd av SOFT och vara försedda med godkänd kontrollenhet samt tydlig och godkänd sifferkod eller annan godkänd identifikation.

Vid tävling i mörker ska kontrollpunkten markeras med av SOFT godkänd reflexstav eller lampa som visar rött sken.

Se [SOFT:s hemsida](#), under *Träna & tävla/Arrangera* → *Tävlingsregler och anvisningar* → *Av SOFT godkänd, för godkänd kontrollskärm respektive reflexstav*.

- 5.6.6 Kontrollerna får inte avlägsnas innan tävlingen är avslutad.

- 5.6.7 Kontrollstämpling ska ske på föreskrivet sätt.

Ej godkänd och tekniskt fel vid kontrollstämpling

Den tävlände ska förklaras ej godkänd om det elektroniska eller manuella kontrollkortet saknas vid målgång.

Tekniskt fel, konstaterat eller förmodat, i arrangemangets elektroniska utrustning ska inte automatiskt medföra att den tävlände underkänns. Om det utan rimligt tvivel kan antas att den tävlände stämplat vid en viss kontroll, får tävlingsledningen godkänna löpningen trots att elektronisk registrering från kontrollen saknas i kontrollkortet.

5.7. Mål och tidtagning

5.7.1 Målet ska vara placerat på en raksträcka.

Målet ska utgöras av en linje som markeras på lämpligt sätt och som går över banans hela bredd, där mållinjens exakta läge ska vara tydlig för de tävlande.

Upploppet och mållinjen ska kunna passeras av minst två tävlande i bredd.

I tävlingsteknisk mening utgörs den *verkliga* mållinjen av det vertikala planet genom mållinjens första kant i löpriktningen.

5.7.2 Vid tävling med gemensam start eller jaktstart ska måldomare finnas.

5.7.3 Vid skuggning får den medföljande inte passera mållinjen.

5.7.4 Tävlande går i mål då främsta delen av tävlandes bål når verkliga mållinjen.

Kommentar: Det är alltså inte nödvändigt att *passera* mållinjen, utan det räcker att *nå* den.

5.7.5 Tidtagning ska ske antingen vid målgång enligt 5.7.4 eller då den tävlande avslutar sitt lopp genom att med sitt elektroniska kontrollkort markera i den elektroniska enheten efter mållinjen.

5.7.6 Tiden ska anges i minuter och hela sekunder. Om tiden registreras med delar av sekund ska avrundning till hel sekund ske.

Vid patrulltävling eller deltagande i patrull gäller tiden för den i patrullen som sist genomför målgång enligt 5.7.4.

5.7.7 Arrangören kan föreskriva att tävlingskarta och kontrollkort ska lämnas efter målgång och efter avbruten tävling.

5.8. Placering och tid

5.8.1 Om två eller flera tävlande vid tävling med individuell start får samma tid, ska de ha samma placering i resultatlistan.

Vid gemensam start eller jaktstart bestäms placeringen efter ordningen de tävlande går i mål. Om två eller flera tävlande passerar mållinjen så tätt att måldomare inte kunnat avgöra ordningsföljden, ska de ha samma placering i resultatlistan.

5.8.2 Om två lag i lagtävling får samma tid, ska det lag som har lagmedlem med den längsta individuella tiden placeras efter det andra laget i resultatlistan. Om dessa tider är lika jämförs de näst sämsta, osv.

Vid stafett, där omstart används för de lag som inte växlat ut till senare sträckor, ska summan av dessa lags individuella tider avgöra placeringen i resultatlistan. Lag som deltagit i omstart ska placeras efter lag som genomfört enbart normala växlingar.

Tävlande eller lag som har överskridit maxtiden ska inte bli placerade i tävlingen.

5.8.3 Resultaten måste baseras på de tävlandes tider för hela banan. Inga resultat får konstrueras eller rekonstrueras baserat på sträcktiderna.

5.9. Resultat och tävlingsdokumentation

5.9.1 Vid tävling inom nivå 1–2 ska, respektive vid tävling inom nivå 3 får, de tävlandes resultat anslås vid arenan. Resultat på arenan ska erbjudas vid tävling inom nivå 3, om liveresultat inte erbjuds.

För tävling inom nivå 3 bör OF reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar.

För deltagare i öppen klass som valt att delta utan tidtagning ska Deltagit anges i resultatlistan. För deltagare i inskolningsklass ska Deltagit alltid anges.

5.9.2 Förekommande spridningsmetoder ska redovisas på tävlingskarta som anslås vid arenan snarast efter att sista berörd tävlande startat.

Se [TA 15.9](#) för tillämpning.

6. Regler för tävlande

6.1. Deltagarens allmänna ansvar

- 6.1.1 Tävlanget sker på egen risk. Om allmänna vägar utnyttjas under tävlingsmomentet måste gällande trafikregler iakttas.
- 6.1.2 Tävlande får inte delta i någon annans namn.
- 6.1.3 Tävlande ska ta del av arrangörens tävlings-PM. Bristande kännedom om regelverket och tävlings-PM fritar inte någon från eventuell påföljd.
- Tävlande ska följa tillsägelse från tävlingsfunktionär. Tillsägelse från funktionär gäller före alla skriftliga föreskrifter.
- Tävlande ska själv passa sin starttid och följa föreskriven startprocedur.
- 6.1.4 Vid tävling med elektronisk stämpling ska startstämpling, där sådan tillämpas, samt kontrollstämplingar och målstämpling göras på ett sådant sätt att registreringarna kan avläsas från kontrollkortet efter målgång.
- De tävlande ska själva ansvara för att stämpla vid varje kontroll och, om manuell kontrollkort används, att det görs i rätt ruta.
- Kommentar:** Om manuell stämpling används som nödfallsåtgärd då den elektroniska enheten inte fungerar överläts det till arrangören att genom PM reglera hur sådan situation ska hanteras.
- 6.1.5 I en patrull ska varje tävlande ha kontrollkort.
- Se [TA 16.1](#) för vilket ansvar du har som deltagare.

6.2. Tävling på lika villkor (inkl. terrängkännedom och samlöpning)

- 6.2.1 Tävlande får inte försöka skaffa sig otillåten fördel.
- Se [TA 16.2](#) för hur regeln om att skaffa sig otillåten fördel ska tillämpas.
- 6.2.2 Dopning enligt RF:s stadgar är förbjuden.
- På [SOFT:s hemsida](#), under Förbundet → Policydokument och informations skrifter, finns SOFT:s antidopingarbete presenterat.
- 6.2.3 Den som avser delta i åldersklass vid tävling inom nivå 1–3 får inte skaffa sig kännedom om tävlingsområdet genom avsiktlig rekognosering, om det inte tydligt har tillåtits av arrangören.
- 6.2.4 Tävlande som har sådan kännedom om ett tävlingsområde att han eller hon kan anses ha fördel av detta, får inte delta i åldersklasser vid tävlingar på nivå 1 och 2 inom området. Förbudet gäller också rankingmeriterande klasser vid tävling på nivå 3.
- Se [TA 16.2](#) för hur regeln om terrängkännedom ska tillämpas.
- 6.2.5 Skuggning får förekomma i öppna klasser, inkl. inskolningsklass. Dock gäller följande begränsningar för skuggning vid tävling inom nivå 1–3:
1. Den som skuggat får senare inte delta i ungdomsklass, rankingmeriterande klass eller mästerskapsklass vid samma tävling.
  2. Skuggning före eget lopp får endast utföras i öppna klasserna Inskolning, Mycket lätt 2 km och Mycket lätt 4 km.

6.2.6 Tävlände får inte inhämta upplysningar om tävlingsbanan eller tävlingskartan, annat än det som lämnas av tävlingsledningen, innan tävlingen är avslutad.

Tävlände får inte lämna upplysningar om tävlingsbanan eller tävlingskartan innan tävlingen är avslutad.

Lagledare, tävlände, mediarepresentanter och åskådare får endast vistas inom de områden som är avsedda för dem.

6.2.7 Den tävlände ska följa föreskriven startprocedur.

Start före startsignalen, s.k. tjuvstart, är förbjuden.

Startstämpling, om sådan tillämpas, ska göras snarast efter startsignalen.

Den tävlände ansvarar själv för att ta rätt karta.

6.2.8 Tävlände får inte avsiktligt utnyttja medtävlares förmåga att orientera.

Samlöpning eller ömsesidig samverkan mellan två eller flera tävlände får inte ske under pågående tävling. Med samlöpning avses såväl ”hängning” som ”kompislopning”.

Den som anser sig utsatt för hängning får avvisa den som följer efter.

Förbud mot hängning gäller inte vid tävling med jaktstart eller gemensam start, eller då på annat sätt inte strikt individuell intervallstart tillämpas.

Förbudet gäller inte heller vid patrulltävling eller deltagarna inom en patrull, och inte i inskolningsklass.

Tävlände får inte låta någon följa sig för att visa vägen. Skuggning är dock tillåten i öppna klasser, inkl. inskolningsklass.

Se [TA 16.2](#) för hur regeln om samlöpning ska tillämpas.

6.2.9 Tävlände får vid stafett delta endast på en sträcka, såvida inte arrangemangets tävlingsform utgår från annat.

6.2.10 Tävlände som passerat mållinjen får inte utan tävlingsledningens medgivande på nytt bege sig ut i tävlingsområdet före tävlingens slut.

Då en tävlände avbryter tävlingen ska detta snarast meddelas till målet.

Karta och kontrollkort ska hanteras på samma sätt som för de tävlände som fullföljer tävlingen.

6.3. Begränsningar i vägvalet

6.3.1 Tävlände är skyldig att iaktta alla de begränsningar av möjligt vägval som följer av kartnormen för den aktuella tävlingskartan och banpåtrycket.

6.3.2 Tävlände ska följa snitslad del av banan i hela dess sträckning.

Tävlände ska, om inte annat anges, besöka kontrollerna i nummerordning.

6.3.3 Det är förbjudet att beträda tomtmark, trädgård eller område närmast boningshus eller ekonomibyggnad.

Det är förbjudet att beträda åker eller äng med nysådd, växande eller ej skördad gröda. Det är även förbjudet att beträda kantzon mellan odlad mark och dike, staket, stenmur eller dylikt, om inte arrangören har angett annat.

Det är förbjudet att beträda frizon.

Det är förbjudet att beträda eller korsa en järnvägs spårområde annat än på anordnat övergångsställe, om inte arrangören har angett annat.

Det är förbjudet att beträda eller korsa motorväg eller motortrafikled.

Det är förbjudet att passera genom byggnad, med undantag av där kartan redovisar passage.

Det är förbjudet att klättra på staket, stängsel eller plank.

- 6.3.4** Om arrangören föreskriver att en viss del av banan ska vara enkelriktad får tävlande inte röra sig mot föreskriven riktning.

Förekomst av enkelriktning ska anges i tävlings-PM.

Enkelriktningens början och slut ska tydligt framgå för de tävlande ute i tävlingsområdet.

Funktionär ska övervaka att enkelriktningen efterlevs.

6.4. Tekniska hjälpmedel och annan utrustning

- 6.4.1** SOFT kan godkänna andra tekniska hjälpmedel än de som anges nedan och utfärdar då särskild anvisning om dessa.

Tävlande som enligt arrangören ska ha nummerlapp ska bära denna väl synlig på anvisad plats. Nummerlapp får inte förvanskas och inte vikas så att text döljs.

Inom arenan och tävlingsområdet får utrustning för telekommunikation användas om det inte är förbjudet enligt tävlings-PM.

- 6.4.2** Tillåtna tekniska hjälpmedel under tävling är karta, kompass och kontrollbeskrivning.

Tävlande får under tävling inte använda fortskaffningsmedel.

Tävlande ska vid start ha heltäckande klädsel med undantag av huvud, hals och armar. Vid distansen sprint får arrangören tillåta annan klädsel.

Se [TA 16.4](#) för tillämpning av regeln om tekniska hjälpmedel.

6.5. Hänsynstagande

- 6.5.1** Tävlande ska visa hänsyn mot tävlande och övriga som vistas inom tävlingsområdet, samt mot djur- och växtlivet inom området.

- 6.5.2** Tävlande är skyldig att efter bästa förmåga hjälpa annan tävlande som drabbats av olycksfall eller sjukdom.

Deltagare i tävling är skyldig att medverka i sökandet efter saknad tävlande om tävlingsledningen begär detta.

- 6.5.3** Tävlande får inte medföra hund eller annat tamdjur under tävlingsmomentet.

- 6.5.4** Tävlande ska vid passage av dike, staket, stängsel, stenmur eller dylikt iaktta försiktighet så att dessa inte skadas.

Stängd grind ska förbli stängd efter passage.

- 6.5.5** Tävlande ska snarast efter målgång låta arrangören läsa av det elektroniska kontrollkortet eller lämna sitt manuella kontrollkort.

Om arrangören så föreskriver ska tävlingskartan lämnas efter målgång.

- 6.5.6** Den som avbrutit sitt tävlande ska snarast anmäla detta vid målet och låta sitt kontrollkort bli avläst.

- 6.5.7** Tävlande som har observerat klövvilt eller andra större vilda djur i tävlingsområdet är skyldig att rapportera sina iakttagelser direkt efter målgången.

7. Regler för funktionärer och icke tävlande

7.1. Allmänna villkor

7.1.1 Regelverket gäller i tillämpliga delar för funktionärer och ledare, samt åskådare som är medlem i SOFT-förening.

Bristande kännedom om regelverket fritar inte någon från eventuell påföljd.

7.1.2 Funktionär och ledare är skyldig att efter bästa förmåga hjälpa tävlande som drabbats av olycksfall eller sjukdom.

7.2. Funktionär

7.2.1 Funktionär som observerar eller på annat sätt får kännedom om regelöverträdelse, eller resultatpåverkande tekniskt fel, är skyldig att snarast, och senast före tävlingens avslutande, rapportera det inträffade till tävlingsledningen.

7.2.2 Funktionär i tävlingsområdet får inte lämna uppgift till tävlande om placering, löptider eller liknande och inte heller göra tävlande uppmärksam på var kontroll är belägen.

Funktionärer i tävlingsterrängen ska vara så tysta som möjligt och inte bära iögonfallande kläder.

Funktionärer i tävlingsområdet ska inte störa eller uppehålla de tävlande.

Detta gäller också andra personer med anknytning till tävlingen som befinner sig i terrängen, exempelvis mediarepresentanter.

Arrangemangets speaker har dock rätt att ge rimlig information till åskådare.

7.2.3 Speaker får inte favorisera enskild tävlande.

7.3. Ledare och åskådare

7.3.1 Ledare och åskådare får inte uppehålla sig på område som av arrangören förklarats som förbjudet.

Ledare och åskådare får inte bege sig in i tävlingsområdet utan tävlingsledningens medgivande.

8. Åtgärder vid regelöverträdelser

8.1. Anmälan (regelanmälan)

8.1.1 Anmälan om överträdelse av regelverket eller dess tillägg, eller om resultatpåverkande tekniskt fel, får göras av funktionär, ledare, tävlande, medlem av SOFT-förening eller annan person som är berörd.

Kommentar: Rätten att få göra anmälan ska tolkas generöst. Alla tänkbara sakägare kan inte omnämnas i regeltexten.

8.1.2 Anmälan görs muntligt eller skriftligt till tävlingsledningen eller till en mottagare som utsetts av tävlingsledningen. Anmälan ska göras snarast möjligt, dock senast två timmar efter tävlingens avslutande, vilket motsvarar maxtiden för den sist startande.

För anmälan betalas ingen avgift.

8.1.3 Tävlingsledningen ska, om jury är utsedd, behandla anmälan självständigt i förhållande till juryn.

Kommentar: Eftersom tävlingsledningens beslut med anledning av en anmälan om regelöverträdelse kan komma att bli föremål för protest, är det viktigt att juryn kan stå fri och obunden vid sin behandling av protesten.

Tävlingsledningen ska efter att ha utrett saken snarast meddela sitt beslut i ärendet. Eventuell påföljd ska anges. Besvärshänvisning ska alltid ges.

8.1.4 Om överträdelse av allvarligt slag, eller resultatpåverkande tekniskt fel, uppdragas senare än vad som anges i 8.1.2 ska anmälan göras till arrangörens OF respektive till SOFT för SM och USM. Sådan anmälan ska vara OF eller SOFT tillhanda senast 7 dagar efter tävlingens avslutande.

OF respektive SOFT ska efter utredning snarast meddela beslut i ärendet.

Se [TA 18.1](#) för handläggning av anmälan och protest.

8.2. Protest

8.2.1 Protest mot tävlingslednings beslut får lämnas av den som berörs av beslutet eller av dennes förening. Protest mot beslut som berör lag vid lagtävling eller stafett får lämnas endast av berörd förening.

Protest kan inte lämnas mot beslut som avser överträdelse enligt 8.1.4.

Sådant beslut kan dock överklagas.

8.2.2 Protest ska vara skriftlig samt undertecknad och lämnas till tävlingsjuryn eller tävlingsledningen om jury inte utsetts.

Protest ska lämnas snarast möjligt, dock senast två timmar efter det att den som berörs delgivits beslutet.

För protest betalas ingen avgift.

8.2.3 Protest handläggs av juryn eller tävlingsledningen som efter att ha utrett saken snarast, och om möjligt före prisutdelningen, ska meddela sitt beslut. I komplicerade fall får beslut meddelas de berörda senast två dagar efter tävlingen.

Se [TA 18.1](#) för handläggning av anmälan och protest.

8.3. Överklagande

- 8.3.1** Överklagande av juryns eller tävlingslednings beslut avseende protest samt av OF:s eller SOFT:s beslut avseende anmälan efter tävlings avslutande får göras av den som berörs av beslutet eller av dennes förening.
- 8.3.2** Ett överklagande ska vara skriftligt och göras till en högre instans än den som fattat tidigare beslut. Vilken instans det är framgår av instansordningen i TR 8.3.3 första och andra styckena.
- Ett överklagande ska ha kommit in senast 14 dagar efter att den klagande fått meddelande om beslutet. Anstånd kan begäras.
- För överklagande betalas ingen avgift.
- 8.3.3** Vid tävling på nivå 2 och 3 är första instans för överklagande det OF där arrangören hör hemma. OF:s beslut kan överklagas till SOFT.
- Vid tävling på nivå 1 är SOFT första instans.
- Varje högre instans ska inom 21 dagar efter handlingens mottagande meddela de berörda sitt beslut.
- Om särskilda skäl föreligger kan handläggningstiden förlängas i både första och andra instans.
- Sista instans för överklagande är Riksidrottsnämnden.

8.4. Påföljder

Kommentar: Regelbrott kan vara av olika grad. Förseelser mot klädselreglerna är knappast resultatpåverkande. Vissa förseelser begås oavsiktligt pga bristande regelkunskap medan andra sker avsiktligt för att skaffa sig fördelar mot medtävlade.

Diskvalifikation eller, i lindrigare fall, att löpningen förklaras ogiltig (jämför ”ogiltigt hopp” i friidrott) bör även i fortsättningen vara huvudpåföljden. Det bör normalt tillämpas vid beträdande av tomtmark eller förbjudet område, oavsett om regelbrottet är avsiktligt eller inte och oavsett om den tävlande förlorat tid på överträdelserna eller inte.

Tidstillägg eller poängavdrag är framför allt tänkt att kunna användas som ungdomspåföljd i fall där omständigheterna inte är försvårande.

Det kan även vara rimligt att undantagsvis tillämpa tidstillägg eller poängavdrag för vuxnas regelbrott – t ex vid flerdagstävlingar – om förseelsen är av mindre allvarligt slag och inte begås under jaktstartsetapp.

Tidstillägget en minut ska alltid vara påföljden vid tjuvstart i åldersklass.

Avser regelbrottet olämplig klädsel, olämpliga symboler, den tävlandes uppförande eller liknande bör detta rendera bestraffning i form av skriftlig varning (”gult kort”) från arrangören enligt 8.4.2 tredje stycket eller/och eventuellt ”rött kort” enligt 8.5.

Tävlandes regelöverträdelse

- 8.4.1** Tävlade som inför start bedöms ha regelstridig klädsel eller utrustning ska ges startförbud.
- 8.4.2** Tävlade som gjort sig skyldig till regelbrott som kan vara resultatpåverkande ska diskvalificeras eller, om omständigheterna är förmildrande, ges ett tidstillägg med 1-5 hela minuter eller ett poängavdrag med 1-5 poäng beroende på aktuell disciplin och tävlingsform.
- Vid start före startsignal (”tjuvstart”) vid individuell tävling där startstämpling inte tillämpas ska den tävlande ges en (1) minuts tidstillägg.
- Tävlande som gjort sig skyldig till annan överträdelse av regelverket ska ges en skriftlig varning.

- 8.4.3 Vid start i annans namn ska, om av arrangören godkänt namnbyte inte skett, den felande diskvalificeras och den felandes förening betala föreskriven anmälningsavgift med efteranmälnings tillägg.
- 8.4.4 Tävlade som inte rättar sig efter av funktionär given föreskrift ska av tävlingsledaren eller av denne utsedd funktionär hindras från att starta eller från att fullfölja tävlingen.

Överträdelse vid stafett

- 8.4.5 Om en tävlade som ingår i ett stafettlag överträder regelverket ska laget diskvalificeras om inte omständigheterna är förmildrande.
- 8.4.6 Om absolut klarhet föreligger eller då lagledaren godkänner diskvalificeringen, ska vid mästerskap laget snarast tas av banan.

Vid övriga tävlingar beslutar arrangören om lag ska tas av banan.

Påföljd vid doping

- 8.4.7 Vid bevisat eller erkänt brott mot dopingreglerna i samband med tävling ska påföljden vara diskvalifikation från tävlingen och att samtliga resultat i den aktuella tävlingen inklusive försöksheat eller motsvarande, blir ogiltiga samt allt som följer därav, såsom förlust av tilldelad medalj, pris, poäng och ranking.

Kommentar: Med den ”aktuella tävlingen” avses även evenemang i form av flerdagarstävling. Den tävlandes samtliga resultat inom evenemangets ram ska därför ogiltigförklaras.

Om förseelsen bedöms som lindrig utdöms en offentlig varning, men ingen ytterligare påföljd.

Om förseelsen inte bedöms som lindrig är påföljden, utöver vad som sägs i första stycket, tävlingsförbud under minst 24 månader.

Kommentar: Enligt RF:s regler omfattar avstängningen, utöver tävling, även all annan organiserad idrottslig verksamhet nationellt.

I de fall påföljden blir enligt tredje stycket ska, om det inte är oskäligt, alla individuella tävlingsresultat som uppnåtts av den tävlade från det att en dopingförseelse konstaterats till det att påföljden meddelats ogiltigförklaras med allt som därav följer enligt första stycket.

Vid överträdelse av påföljd enligt tredje stycket ska det först utdömda tävlingsförbudet med tillhörande avstängning förlängas med två gånger den ursprungliga tiden.

Kommentar: Den som ertappas med att tävla under en 24 månaders avstängning får alltså tiden förlängd med 48 månader till totalt 72 mån.

Icke tävlandes överträdelse

- 8.4.8 Funktionär, ledare eller åskådare som överträder regelverket bör av arrangör uppmanas att lämna tävlingsplatsen.

Deltagande förenings överträdelse

- 8.4.9 Förening som deltagit i tävling och som trots två påminnelser inte fullgör sina skyldigheter mot arrangör, kan efter rapport till och utredning av SOFT dömas till tidsbestämt tävlingsförbud.

Arrangörs överträdelse eller misstag

8.4.10 Arrangör som överträder regelverket bör av OF ges lämplig påföljd.

Om det sportsliga resultatet i en klass allvarligt störts på grund av arrangörens misstag ska påföljden bli enligt 4.20.2.

Om en felaktighet uppdagas i resultatlistan ska arrangören på lämpligt sätt göra tillrättaläggande.

Straffavgift

8.4.11 Den som gjort sig skyldig till grov överträdelse av dessa tävlingsregler kan, utöver diskvalifikation, åläggas en straffavgift om högst 10000 kronor.

Påföljd vid ekonomiska oegentligheter

8.4.12 Om en förening, eller dess företrädare eller tävlande medlem, inom ramen för den idrottsliga verksamheten gör sig skyldig till ekonomiska oegentligheter som allvarligt skadar idrottens anseende, ska föreningen åläggas en straffavgift om högst 25000 kronor.

Kommentar: Med förening avses alla föreningar som är medlemmar i SOFT, alltså även s.k. Idrotts AB.

SOFT:s styrelse beslutar vid uppkomna fall om tillämpningen av första stycket.

8.5. Rapportskyldighet och RF-påföljd

8.5.1 Grov överträdelse av regelverket ska rapporteras för behandling och eventuell bestraffning enligt RF:s stadgar.

Kommentar: Första instans är i normala fall den felandes OF. Se RF:s stadgar.

8.5.2 Rapport ska alltid sändas till den felandes OF när arrangör meddelat någon en skriftlig varning.

12. Orienteringens regelverk

12.1 Regelverkets giltighet och uppbyggnad

Rättvisa och likvärdiga tävlingar

I TR 2.1 framgår att regelverkets ändamål är att skapa rättvisa och likvärdiga tävlingar. Det betyder till exempel, men är ej begränsat till, att tävlingar ska sträva efter att ha en jämställd tävlingsorganisation och utformas likvärdigt med avseende på klasser, banläggning, tävlingsområde, deltagar- och publikservice och andra relevanta förutsättningar.

Det betyder också att alla inblandade – Svenska Orienteringsförbundet, distrikt, föreningar och deltagare – ska arbeta aktivt och utifrån sina roller för att uppnå likvärdiga tävlingar.

Mer konkret innebär det:

- Att dam- och herrklasser ska vara jämbördiga och båda uppfattas som huvudklasser.
- Att det oavsett kön erbjuds likvärdiga tävlingsområden och banor av lika svårighetsnivå för samma åldersklasser.
- Att det oavsett kön erbjuds banor med lika beräknad segrartid för samma åldersklasser.
- Att kommunikation, marknadsföring, utrymme i tid, samt tävlingstidpunkt är likvärdig(t) för de huvudklasser tävlingen erbjuder.
- Att det före, under och efter tävlingen erbjuds likvärdig service för både publik och tävlande.
- Att samtliga arrangemang, i sitt arbete för likvärdiga tävlingar, strävar efter att uppnå en jämn könsfördelning inom tävlingsorganisationen. Särskilt viktigt är det för de ledande rollerna.
- Att arrangörer arbetar aktivt och långsiktigt med frågan om likvärdigt utformade tävlingar, till exempel genom löpande utvärdering och framtagande av handlingsplaner. För större och återkommande tävlingsarrangemang krävs att arrangörer upprättar och kontinuerligt uppdaterar handlingsplaner för likvärdighet och särskilt jämställdhet.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Stöddokument, för ett dokument med ytterligare vägledning för att arrangera rättvisa och likvärdiga tävlingar.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar → Vanliga regelfrågor och svar, för frågor och svar om likvärdighet.

13. Tävlings- och åldersindelning, samt rätt att delta

13.1 Indelning av tävlingar

Tävlingsdiscipliner och dess särarter

Tävlingsform, tävlingstidpunkt, tävlingsdistans och tidsomfång får kombineras fritt för att skapa olika tävlingsdiscipliner.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Tävlingsformer och discipliner, för de vanligaste disciplinerna och dess särarter.

13.2 Tävlingsnivåer

TR 3.2 anger hur tävlingar kan indelas i nivåer utifrån status och kvalitet. Tävlingsnivå kan också benämnas kvalitetsnivå.

Förbundsstyrelsen beslutar om vilka tävlingar som ingår i nivå 1, s.k. värdetävlingar.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Tävlingar och basprogram, för vilka tävlingar som ingår i nivå 1.

13.3 Åldersindelning och klassgrupper

Kombinationslag och föreningar i långsiktig samverkan

Kombinationslag

Följande kompletterar TR 13.3:

- Då en förening har flera lag, där ett av lagen är ett kombinationslag, görs bedömningen av deltagarnas rangordning i lagen subjektivt av föreningen själv. Vid misstanke om olämplig tillämpning av regeln får regelanmälan lämnas in till tävlingsledningen som avgör rimligheten i föreningens subjektiva bedömning.
- En förening får i en klass inom en tävling, utöver med egna lag, endast delta i ett kombinationslag, oavsett om det rör sig om fler lag med samma förening eller andra föreningar. Föreningar i långsiktig samverkan får delta med flera kombinationslag, se nedan.
- Kombinationslag får inte tävla om mästerskapet vid SM, RM eller DM, men får vid RM och DM delta utom tävlan om mästerskapet (på samma sätt som deltagande utom tävlan om mästerskapet är tillåtet vid individuellt RM och DM). Vid SM får inte kombinationslag delta alls.

Föreningar i långsiktig samverkan

Förening kan, efter av SOFT beviljad ansökan, samverka långsiktigt med en eller flera föreningar. Föreningarna deltar med gemensamma lag vid stafettävlingar under ett helt kalenderår i taget, men deltagarna representerar sin egen förening vid individuella tävlingar.

Syftet med denna typ av samverkan är som för traditionella kombinationslag att även ge mindre föreningar möjlighet att delta vid stafetter, dock med några tillägg:

- Att behålla basen för ungdomsrekryteringen i respektive föreningars upptagningsområden och behålla respektive förening som arrangörer av tävlingar.
- Att skapa en miljö där ungdomar, juniorer och seniorer med elitambitioner stannar i sin moderförening.
- Att höja kvaliteten på träningar genom både ökad konkurrens och ökad gemenskap där de ingående föreningarnas medlemmar tränar och tävlar tillsammans.

De lag som tävlar i denna typ av kombination vid stafetter definieras på samma sätt som rena klubbtag, dvs. som lag med deltagare från endast en förening.

Vid alla stafetter, mästerskap undantaget (se nedan), får ingående föreningar endast delta med gemensamma lag (ej egna lag), även om samtliga i laget kommer från samma förening.

Vid mästerskap får ingående föreningar endast delta med eget/egna lag.

Ansökan, med utförligt motiv för föreslagen samverkan, ska inlämnas till SOFT inför ny säsong. Lagnamnförslag ska godkännas av SOFT.

14. Allmänna villkor för tävlingar

14.1 Kvalitetssäkring

Regelverkets krav definierar den lägsta nivån för god kvalitet hos ett orienteringsarrangemang. Tävlingsledningen har det yttersta ansvaret för att tävlingen genomförs enligt regler och anvisningar och har det övergripande ansvaret för att leda och fördela arbetet.

Kontrollanter

Tävlingskontroll, bankkontroll och kartkontroll är obligatorisk vid tävlingar inom nivå 1–3.

OF ska utse en s.k. **tävlingskontrollant** (och ev. biträdande) och en **bankkontrollant** (och ev. biträdande) så snart arrangör tilldelats arrangemanget.

OF ska också utse en **kartkontrollant** så snart arrangör tilldelats arrangemanget.

- Tävlingskontrollanten får inte vara medlem i arrangerande förening och ska ha tävlingsledarutbildning eller motsvarande kompetens.
- Bankkontrollanten ansvarar för såväl teoretisk granskning som praktisk. För den praktiska kontrollen kan en biträdande bankkontrollant utses.
Bankkontrollant som utför teoretisk granskning får inte vara medlem i arrangerande förening. Praktisk bankkontrollant får vara medlem i arrangerande förening.

Kontrollanter ska ha genomgått minst motsvarande utbildning som tävlingsledare respektive banläggare vid aktuell tävling eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper.

OF ansvarar för att kontrollanterna utför sitt uppdrag. I kontrollantrollen ingår även kvalitetssäkrande moment. För utförligare arbetsbeskrivningar för kontrollanter, se avsnitt om kvalitetskontroll.

Arrangörscoacher

Vid tävlingar inom nivå 1 är arrangörscoacher obligatoriskt.

SOFT ska utse en eller flera arrangörscoacher. Dessa arbetar som SOFT:s samordnare och ansvarar för kontakten med i första hand kontrollanterna men också arrangören.

SOFT ansvarar för att arrangörscoachen utför sitt uppdrag med nedanstående huvuduppgifter:

- Att säkerställa att kvalitetssäkring och kontroll av tävlingen fungerar enligt skrivna avtal.
- Att utveckla tävlingsverksamheten från år till år.

Det innebär att arrangörscoachen ska:

- Ge stöd och support till kontrollanterna, samt vid behov arrangören. I det ingår att motivera och inspirera, men också påminna vid behov.
- Följa upp planering och genomförande av arrangemanget, samt dokumentera och sprida erfarenheter från arrangemangen.

Sportslig rättvisa

I begreppet kvalitetssäkring ingår också att säkerställa att regelverket följs av såväl arrangör som tävlande i syfte att skapa tävlingar med sportslig rättvisa. Det innebär också att se till så att banläggare och övriga funktionärer har rätt kompetens, samt att vid behov:

- Noga överväga lämpligt startavstånd för att minska risken för att tävlande kommer ihop, utan att detta medför ett alltför stort startdjup.

- Använda sig av spridningsmetoder och möjligheten till kartbyte och att också ange i tävlings-PM att detta förekommer.
- Genomföra kontroller av regelefterlevnaden, t ex genom att placera ut funktionärer på strategiska platser längs banan.
- Agera vid misstanke om regelbrott, i första hand genom att höra de berörda.

Tävlingsledarrapport

Cirka fyra månader före tävling bör – och senast sex veckor före tävling ska – tävlingsledare till tävlingskontrollant lämna ifylld tävlingsledarrapport, fastställd av SOFT.

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Stöddokument, finns tävlingsledarrapporten.

Avtal för tävling arrangerad på uppdrag av SOFT

För tävling arrangerad på uppdrag av SOFT tecknas ett avtal mellan arrangör, OF och SOFT. Avtalet utgår från regelverket och reglerar ansvarsfördelning, ekonomi samt när uppgifter senast ska vara klara.

Så snart avtalet är undertecknat tilldelas arrangören tävlingen.

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Stöddokument, finns en avtalsmall.

Kvalitetssäkring av tävlingsadministrationen

Tävlingsadministration inom orientering omfattar alla de administrativa moment som krävs för att genomföra en orienteringstävling. Området innehåller specifika delar som var för sig ska utföras före tävling, under tävling och efter tävling.

Före och efter tävling ska SOFT:s centrala IT-system Eventor, användas. Under tävling används något av de tidtagningssystem (TA-system) som finns (OLA, MeOS m fl).

På [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Tävlingsadministration, finns systemen beskrivna.

Tävlingsadministration som sker omedelbart innan en tävling (lottning, startlista osv), samt under själva tävlingen (registrering av deltagare i mål, tidtagning, resultat, speakerstöd osv), är den mest kritiska delen av ett arrangemang. Organisation och hantering av denna funktion ställer höga krav på arrangören.

En analys av vilket kompetensbehov som krävs för att uppfylla kraven från tävlingsadministrationen ska alltid göras i god tid före tävling.

På [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Stöddokument, finns ett dokument som beskriver övrig teknik och resursplanering.

Lägsta IT-kvalitetskrav

Tävlingar inom nivå 1 ställer ofta större krav på tekniken än övriga tävlingar och en centralt utsedd IT-coach säkerställer på plats, via särskilt testprotokoll, att särskilda kvalitetskrav är uppfyllda. IT-coach finns med som stöd från tilldelning av tävling inom nivå 1.

På [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Stöddokument, finns ett dokument som beskriver lägsta kvalitetskrav för hårdvara, mjukvara, nätverk, utbildning, testning samt simulering. Funktionärer inom tävlingsadministrationen på tävling inom alla nivåer kan med fördel ta del av och följa stöddokumentet.

Kvalitetskrav vid livebevakning

Vid tävling med resultatinformation som publiceras direkt mot internet, s.k. livebevakning, ska en god IT-säkerhet upprätthållas. Endast avsedd information från tidtagningssystemet ska publiceras på internet. Livebevakningen får inte påverka tillgänglighet och prestanda i själva tävlingen negativt.

- Livetjänsten ska vara testad under belastning så att planerad funktion är säkrad.
- Datorer som används för livebevakning ska vara väl skyddade från åtkomst via internet och ha antivirusprogram och brandväggar aktiverade. Metoder för hur tillräcklig säkerhet uppnås ska vara beskriven och dokumenterad.

14.2 Kvalitetskontroll

Övergripande kvalitetskontroll på SOFT-nivå

Arrangörscoachens fokus är kvalitetssäkring, men också att säkerställa att kontrollen av tävlingen fungerar. För tillsättning och arbetsbeskrivning, se föregående avsnitt om kvalitetssäkring.

Tävlingskontroll på OF- och SOFT-nivå

Tävlingskontroll ska utföras av tävlingskontrollanten. För tillsättning, se avsnitt om kvalitetssäkring.

Tävlingskontrollanten ska såväl teoretiskt som praktiskt bevaka att tävlingen genomförs enligt SOFT:s regelverk. Tävlingskontrollanten ska kontrollera och övervaka arrangemanget, men får också vara rådgivande.

Kontakt ska hållas med tävlingsledaren.

Om tävlingskontrollanten uppmärksammar brister i planering eller genomförande av arrangemanget ska detta påtalas. Om åtgärder inte vidtas ska rapport lämnas till OF.

Speciellt viktigt är:

- Att kontrollera att samråd skett med länsstyrelsen.
- Att kontrollera att tävlingskartan kommer fram i tid.
- Att kontrollera att kontakt tagits med markägare och jakträttsinnehavare.
- Att kontrollera inbjudan och PM innan publicering.
- Att kontrollera tävlingsrapporten så att rätt summor betalas in till OF och SOFT. Denna ska därefter signeras i Eventor, se nedan.

Tävlingsledarrapport (checklista för tävlingskontrollant)

Senast sex veckor före tävlingen ska tävlingskontrollanten av tävlingsledaren få ifyllt tävlingsledarrapport, se föregående avsnitt om kvalitetssäkring.

Tävlingskontrollanten ska granska och fortlöpande komplettera rapporten. Efter avslutad tävling ska tävlingskontrollanten medverka till att rapporten, färdigifyllt och kompletterad med iakttagelser för kommande OF-utbildning, snarast kommer OF tillhanda.

Signering av tävlingsrapport

Arrangör av värdetävling (nivå 1), nationell tävling (nivå 2) och distriktstävling (nivå 3) ska senast 10 dagar efter avslutad tävling ladda upp resultat till Eventor och där även avrapportera tävlingen.

Tävlingen ska signeras elektroniskt av tävlingsledaren och tävlingskontrollanten.

Se [Eventor](#), under *Hjälp och support*, för en *steg för steg-guide*.

Kartkontroll

Av SOFT godkänd tävlingskarta ska i samband med kartproduktionen ha genomgått en kvalitetskontroll, en s.k. kartkontroll. Det rör såväl nyproducerade som reviderade kartor.

Syftet med kartkontrollen

Syftet med kontrollen är att säkerställa en hög och normenlig kvalitet. Det betyder att kartan ska följa av IOF fastställd kartnorm, vilket i sin tur innebär en karta med hög läsbarhet och terrängförståelse, samt likvärdiga kartor över hela landet.

Val av kartkontrollant

Kartkontrollen utförs av en person, en kartkontrollant, med hög kompetens inom kartområdet. Kartkontrollanten får inte vara samma person som har ritat tävlingskartan.

- *För tävling inom nivå 1:* OF, i samråd med kartbeställare, utser kartkontrollant och meddelar SOFT som godkänner kartkontrollanten.
- *För tävling inom nivå 2–3:* OF, i samråd med kartbeställare, utser och godkänner kartkontrollanten.

Kartkontrollant ska vara utsedd och godkänd innan kartprojektet påbörjas.

Kartkontrollantens uppgifter

Kartkontrollantens uppgifter omfattar:

- Att, innan kartprojektet påbörjas, informera kartbeställare och kartritare om hur processen för kartkontrollen går till, samt att i samråd med dessa göra upp en tidplan för projektet.
- Att tillse att kartprojektet bedrivs i enlighet med kartnormen, vilket innebär att utföra terrängkontroll och teknisk kontroll enligt beskrivning nedan, samt protokollföra eventuella avvikelser från kartnormen.
- Att under kartprojektets gång – och så tidigt som möjligt – lyfta de avvikelser kartritaren vill ha godkänt med SOFT (för nivå 1) eller OF (för nivå 2–3). Det är SOFT eller OF som kan godkänna avvikelser, inte kartritare eller kartkontrollant.
- Att under kartprojektets gång och efter behov:
  - Ge rådgivning och ha avstämningar med kartbeställare och kartritare.
  - Få rådgivning och ha avstämningar med SOFT (nivå 1) eller OF (nivå 2–3).
- Att vid meningsskiljaktigheter mellan någon av parterna kartbeställare, kartritare eller kartkontrollant ta hjälp av SOFT (nivå 1) respektive OF (nivå 2–3) för beslut.
- Att via ett signerat protokoll, innehållande terrängrapport, teknisk avvikelserrapport och rapport för godkännande, intyga att kartan följer kartnormen, att kontroll utförts enligt gällande anvisningar och att kartan därmed ska godkännas. Protokollet skickas till SOFT (nivå 1) eller OF (nivå 2–3) för godkännande och för att erhålla godkännandemärke, vilket krävs för att kartan ska få användas på tävling.

Terrängkontroll och teknisk kontroll

Kontrollen är uppdelad i en **terrängkontroll** och en **teknisk kontroll** som båda ska starta samtidigt som kartritningen och därefter utföras parallellt med kartritningen under projektet.

Terrängkontroll

Terrängkontrollen innebär att det utförs en kontroll på plats i terrängen, ofta med tolkningar och bedömningar.

Kartnormen är i första hand framtagen för kartor till IOF:s värdetävlingar, varför utgångspunkten bör vara hur elitorienteraren uppfattar kartan i tävlingsfart.

Följande kontrolleras:

- **Generalisering.** Att kartan är ritad i enlighet med kartnormen avseende generaliseringsgrad, dvs. vilka objekt som tas med, respektive utelämnas, på kartan. Läsbarheten går först.
- **Terrängförståelse.** Att redovisade objekt är begripliga. Tydliga föremål i terrängen ska överdrivas på kartan och otydliga föremål i terräng ska nedtonas på kartan.
- **Lägesriktighet.** Att kartobjektens lägesriktighet stämmer, dvs. att objekten ligger rätt i förhållande till varandra. Behöver objekt dras isär för bättre läsbarhet är det viktigare än lägesriktigheten mellan dem. Relativ position går före absolut position, så viktigt att ha kvar relativ position mellan närliggande objekt vid isärdragning.
- **Formriktighet.** Att ytor, höjdformationer, höjdkurvor och linjeobjekt har rätt form. Läsbarheten går före lägesriktigheten.
- **Likformighet.** Att kartan håller en jämn nivå över hela området kartan täcker. Varierar kartan i detaljrikedom ska nivån inom områden med samma detaljerings-grad vara så lika som möjligt inom dessa områden, men får avvika mot övriga områden.

Teknisk kontroll

Den tekniska kontrollen innebär att det utförs en kontroll av den ritade kartan i ett kartritningsprogram, i princip utan tolkningar eller bedömningar. Följande kontrolleras:

- **Ekvidistans.** Att grundekvidistans enligt kartnormen används.
- **Symboluppsättning.** Att korrekt symboluppsättning används. Det innebär att rätt symboler i rätt storlek och tjocklek används. Symboluppsättningen hittas på [SOFT:s hemsida](#), under *Kartfrågor* → *Stöddokument och filer*.
- **Avstånd och mått.** Att minsta tillåtna avstånd mellan symboler av samma färg, samt minsta storlekar på färgytor, är ritade enligt kartnormen.
- **Hjälpkurvor.** Att användandet av hjälpkurvor följer regler och intentioner i kartnormen för en bra överskådlighet. Hjälpkurvshöjd ovanför hjälpkurva är tillåtet.
- **Digitalisering.** Att kartan är bra digitaliserad, bland annat att höjdkurvor är jämna utan små hack och att uppehåll (skrap) för hjälpkurvor och att stigar ligger på rätt ställe för hög läsbarhet.

Systematiskt avvikande från kartnormen är inte tillåtet, men enstaka välmotiverade avvikelser från kartnormen kan tillåtas.

Godkänd karta

För tävling inom nivå 1:

- Kartkontrollanten ska, senast sex månader före tävling, skicka signerat protokoll till SOFT med kopia till OF:s kartansvarig.
- SOFT säkerställer att kartkontrollen har utförts enligt de intentioner och principer som beskrivs i gällande anvisningar.
- SOFT godkänner kartan för tävling inom nivå 1 och delar ut godkännandemärke. OF:s kartansvarig tilldelar kartan ett registreringsnummer.

För tävling inom nivå 2–3:

- Kartkontrollanten ska, senast sex månader före tävling, skicka signerat protokoll till OF:s kartansvarig.
- OF:s kartansvarig säkerställer att kartkontrollen har utförts enligt de intentioner och principer som beskrivs i gällande anvisningar.
- OF:s kartansvarig godkänner kartan för tävling inom nivå 2–3 och delar ut godkännandemärke, samt tilldelar kartan ett registreringsnummer.

Kontaktadress som ska användas till SOFT är kartsupport@orientering.se. Kontaktuppgifter till OF:s kartansvariga finns på SOFT:s hemsida. Normal handläggningstid är två veckor.

Bank kontroll

Bankkontrollant ska såväl teoretiskt som praktiskt bevaka att banläggningen genomförs enligt SOFT:s regelverk. Bankkontrollanten ska övervaka banläggningen och vara rådgivande.

Kontakt ska hållas med banläggaren, som har hela ansvaret för att banläggningen genomförs teoretiskt och praktiskt.

Om bankkontrollanten uppmärksammar brister i banläggningen eller misstänker att denna missköts, ska saken påtalas. Om åtgärder inte vidtas ska rapport lämnas till OF.

Bankkontrollen ska omfatta:

- Kontroll av terrängbeskrivning.
- Teoretisk granskning av banförslagen.
- Praktisk terrängkontroll.
- Teoretisk kontroll av banor och kontrollbeskrivningar.
- Kontroll av utsättning och provlöpning.
- Kontroll av banpåtryck.

Efter avslutad tävling ska bankkontrollanten snarast lämna rapport om utförd bankkontroll till OF på det sätt som OF bestämmer.

Kontroll av terrängbeskrivning

Terrängbeskrivningen ska kontrolleras och godkännas av bankkontrollanten innan inbjudan sänds ut. Följande ska beaktas:

- Att terrängbeskrivningen ger en riktig bild av området.
- Att SOFT:s anvisningar för terrängbeskrivning har följts.
- Att hänsyn tagits till förändringar i undervegetation och dylikt som kan inträffa fram till tidpunkten för tävlingen. OF kan besluta att kontroll och godkännande av terrängbeskrivning kan ske på annat sätt.

Teoretisk granskning av banförslag och kontrollbeskrivningar

Senast tre månader före tävling ska banläggaren kontakta bankkontrollanten och ge tillfälle att granska banförslagen som vid denna tidpunkt bör vara preliminära. Samråd med markägare och jakträttsinnehavare ska vara klara.

Följande ska kontrolleras:

- Att samrådet inte lett till konflikter som arrangören inte själv kan lösa.
- Att tävlingskartan är färdig senast två månader före tävlingsdagen.
- Att tävlingsmarkerna är utnyttjade så att banorna går fram genom de för respektive klass lämpligaste terrängpartierna.
- Att klassernas banor har rätt svårighetsnivå, beräknad segrartid, samt banlängd.
- Att banornas uppläggning inte inbjuder till att passera genom förbudsområden.
- Att SOFT:s regler och anvisningar för elitklasser tillämpas.
- Att kombinationer av olika klasser på samma bana eller kontroller sker med omsorg.
- Att banorna följer anvisningar för undvikande av markpåverkan och viltstörningar.
- Att olika banors kontroller placeras med omsorg. Trots kontrollers olika kontrollkoder (kodsiffror) ska risken för felstämpling minimeras. Stort avstånd mellan kontroller är särskilt viktigt vid samma typ av kontrollföremål och kontrollföremål som liknar varandra
- Att banläggningen även i övrigt följer regler och anvisningar.
- Att kontrollbeskrivningens rutor och rutinnehåll är i tillräcklig storlek för den klass den är avsedd för. Särskilt viktigt är det i de äldre klasserna som har skala 1:7 500 (skog) eller 1:3 000 (sprint).

Påtagliga principiella felaktigheter ska diskuteras med banläggaren.

Praktisk terrängkontroll

Terrängkontrollen ska vara klar senast en månad innan tävlingen genomförs. Följande ska genom banläggarens försorg vara klart:

- Kontrollerna ska vara märkta på lämpligt sätt. Märkningen ska sitta på exakt det ställe och i det höjdläge där skärmen eller reflexen ska placeras.
- Bankontrollanten ska ha fått banförslag i regel i form av en fil med karta, bana och kontrollbeskrivning för samtliga klasser.

Vid terrängkontrollen ska följande beaktas:

- Att terrängförhållandena på sträckorna klart framgår av kartan.
- Att förbudsområden markeras i terrängen och på kartan.
- Att startplatser, mål och kontroller är rätt placerade.
- Att svårighetsnivån och terrängframkomligheten på de olika banorna är väl avvägd mot kraven i de olika klasserna.
- Att kartan inom kontrollringen och vid nära belägna inläsningspunkter väl stämmer överens med terrängen. Kartbilden inom ringen ska vara läsbar så att ingen tvekan råder om vilken kontrollpunkt som avses.
- Att kontrollmarkeringens placering är riktig och att dess synlighet är anpassad efter det kartläsningsstöd den tävlande har när han eller hon närmar sig kontrollpunkten.
- Att kontrollmarkeringens synlighet är anpassad till de klasser som besöker punkten och att dess placering anpassas efter kontrollkaraktären. En stämplande tävlande får inte vara avsevärt lättare att upptäcka än kontrollmarkeringen.
- Att kontrollbeskrivning motsvarar kontrollernas karaktär och i övrigt följer anvisningarna.
- Att ändringsförslag och kartjusteringar blir riktigt genomförda.
- Att vid behov samråda med tävlingsledningen före beslut om att avbryta eller ställa in tävling.

Signering av kartor och kontrollbeskrivningar

När banor och kontrollbeskrivningar är fastställda ska bankontrollanten signera ett original exemplar av varje godkänd bana och kontrollbeskrivning. Bankontrollanten ska dessutom förvissa sig om att tillräcklig kontroll genom arrangörens försorg genomförs vid påtryckning eller inritning av banor samt vid kopiering av kontrollbeskrivningar.

Kontroll av utsättning och provlöpning

Bankontrollanten ska kontrollera att kontrollutsättningen organiseras på ett sätt som säkerställer att rätt kontrollmarkering placeras på rätt plats och att detta arbete är klart i rätt tid.

Följande ska beaktas:

- Att kontrollmarkering enligt SOFT:s regelverk används.
- Att kontrollmarkeringarna sätts ut vid lämplig tidpunkt.
- Att kontrollutsättarna får instruktion om hur och var kontrollmarkeringarna ska placeras.
- Att arrangören kontrollerar att rätt kontrollmarkering hamnar på rätt plats genom att märkbrickan redovisas.
- Att arrangören tävlingsdagen kontrollerar samtliga kontrollmarkeringar före första start.
- Att väg-, frizons- och kontrollvakter vid behov placeras ut.

14.3 Tävlingsområde och arenaområde

Vägvisning och skyltning i övrigt

Följande gäller:

- Skyltning ska vara tydlig till tävlingen. Skyltar ska ange tävlingsnamn och att sporten är orientering. Orienteringsskärm får inte ersätta skyltning.
- På informationsskylt vid arenan bör förbipasserande i god tid informeras att det arrangeras orientering i området.
- Tydlig skyltning ska finnas från parkering, eller hållplats för allmänna transportmedel, till arenan, samt på arenan.
- Skyltar på arenan ska sitta högt så att de syns över folkmassor.

Vård och omhändertagande vid skada och olycksfall

Följande gäller:

- Vid tävling i **storleksordningen flera tusen deltagare**, såsom O-Ringen, Tiomila och 25manna.
  - En adekvat organisation för akut omhändertagande vid skada och olycksfall ska finnas på arenan och vid första hjälpen-platser i tävlingsområdet.
  - Relevant vård- och förbandsmateriel ska finnas både på arenan och vid första hjälpen-platserna i tävlingsområdet.
  - Vårdplats på arenan ska vara anordnad i uppvärmd lokal eller uppvärmt tält.
- Vid tävling i **storleksordningen tusen deltagare eller färre**.
  - En adekvat organisation för att kunna utföra första hjälpen på arenan ska finnas.
  - Relevant vård- och förbandsmateriel ska finnas på arenan.

Vid behov ska det vid alla tävlingar gå att kontakta sjukvårdsupplysningen, samt vid allvarliga fall, ringa 112.

Ambulans ska alltid snabbt kunna ta sig till arenan och till första hjälpen-plats i tävlingsområdet, om sådan finns.

Om föreningen har medlemmar med vårdlegitimation bör minst en av dessa ingå i tävlingens vårdorganisation, eller åtminstone finnas tillgänglig i närheten under pågående tävling.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Stöddokument, för ett dokument med exempel på vård- och förbandsmateriel.

Deltagar- och publikservice

Toaletter

Vid tävling inom nivå 1–3 ska toaletter finnas på gångavstånd från arenan.

Dusch

Följande gäller:

- Vid tävling inom nivå 1
  - Ska finnas på gångavstånd från arenan.
- Vid tävling inom nivå 2
  - Bör finnas på gångavstånd från arenan. Om dusch inte finns på gångavstånd ska hänvisning till kostnadsfri* duschmöjlighet finnas inom rimligt avstånd.
- Vid tävling inom nivå 3
  - Bör finnas på gångavstånd från arenan eller inom rimligt avstånd. Duschen behöver ej tillhandahållas av arrangören och den får kosta för deltagaren. Om dusch inte tillhandahålls av arrangören ska det återspeglas i anmälningsavgiften.

Om dusch tillhandahålls av arrangören gäller följande:

- Dusch ska ha bra avrinning. Använt vatten får aldrig komma ut i vattendrag eller sjö utan att filtreras först.
- Om tvål eller schampo tillhandahålls ska den vara miljövänlig.
- Dusch får aldrig ersättas av bad.

Om dusch erbjuds på längre än gångavstånd från arenan bör ombyttesskynten sättas upp och rekommenderas att byta om bakom för allas trevnad.

Speaker

Speakerservice ska erbjudas vid tävling inom nivå 1–2, respektive får erbjudas inom nivå 3.

Följande gäller för speakern:

- Speaker ska vara väl förberedd, med snabb och korrekt redovisning av resultat och mellantider, samt bör bestå av två personer, en av vardera könet.
- Klasser som bevakas av speaker ska alltid ha egen målfälla. Arenan ska planeras så att publik ser speaker och scen för intervjuer och prisutdelning.
- Ljudet ska säkerställas i god tid att det fungerar och håller hög kvalitet, särskilt vid tävling inom nivå 1.
- Muntlig information via speaker får aldrig ersätta tävlings-PM!

Vätska i tävlingsområdet

Vid tävling inom nivå 1–2 ska, respektive för tävling inom nivå 3 får, tävlande i klass med beräknad segrartid över 50 minuter erbjudas vätska utmed tävlingsbanan med 20-30 minuters mellanrum. Vilka klasser som erbjuds vätska ska framgå av tävlings-PM.

Följande gäller i övrigt:

- Vid vätskestation eller vätskekontroll ska det finnas dels vatten, dels en dryck av typ ”sportdryck” innehållande socker.
- Drycker bör inte ha för kall temperatur och ska placeras väl synliga.
- All vätska ska serveras på ett hygieniskt sätt och får inte hållas upp av tävlande själv.

Se [TA 15.4](#) för vätska vid start. Se tabellen på nästa sida för vätska efter målgång.

*) *Kostnaden för dusch täcks av anmälningsavgiften.*

Deltagar- och publikservice i övrigt

Följande gäller för deltagar- och publikservice i övrigt:

Service-område	Nivå 1 (vårdetävling)	Nivå 2 (nationell tävling)	Nivå 3 (distriktstävling)	Kommentar
Direktanmälan	Ska erbjudas. Klassutbud bestäms av arrangör i samråd med SOFT och OF.	Ska erbjudas. Alla klasser ska erbjudas, se TR 5.1.	Ska erbjudas. Ett mindre utbud av klasser får erbjudas, se TR 5.1.	Vid morgontävling på helg bör starten vara öppen mellan kl. 9-12 för att möta familjer med orienterande barn, men också de deltagare som vill hinna med mer än att bara orientera en lördag eller söndag.
Servering	Ska erbjudas.	Ska erbjudas.	Får erbjudas.	
Barnpassning	Ska erbjudas.	Ska erbjudas.	Får erbjudas.	Barnpassning gäller för blöjfria barn över 3 år.
Miniknat	Får erbjudas.	Ska erbjudas.	Får erbjudas.	Miniknat består normalt av en kort snitslad bana med elektronisk stämpling och priser till alla.
Sportförsäljning	Ska erbjudas.	Får erbjudas.	Får erbjudas.	
Vätska efter målgång	Ska erbjudas.	Får erbjudas.	Får erbjudas.	Särskilt viktigt vid varm väderlek.
Resultat på arenan	Ska erbjudas.	Ska erbjudas.	Får erbjudas.	Resultat på arenan ska erbjudas vid tävling inom nivå 3, om liveresultat inte erbjuds. Resultat på arenan är en trevlig samlingspunkt som förmodas bidra till att fler stannar och tar del av servering.
Liveresultat	Ska erbjudas.	Bör erbjudas.	Får erbjudas.	Liveresultat får ersätta resultat på arenan vid tävling inom nivå 3, om mobiltäckning på arenan är tillräcklig.
God mobiltäckning på arenan	Ska finnas.	Bör finnas.	Får finnas.	Mobiltäckning dock krav vid tävling inom nivå 3 om liveresultat ersätter resultat på arenan, se ovan.
Priser och prisutdelning	Ska finnas.	Ska finnas i ungdomsklasser. Får finnas i övriga klasser.	Får finnas.	Mängden priser i ungdomsklasser bör prioriteras före nivån på de högst placerade.
Tält eller lokal för dopingkontroll	Ska finnas.	Får finnas.	Får finnas.	Vid tävling inom nivå 1 kan RF:s legitimerade dopingskontrollanter dyka upp för dopingprov.
Upplyst arena vid nattävling	Ska finnas.	Får finnas.	Får finnas.	Vid tävling inom nivå 1 ska de tävlande synas för speaker och publik.
Bussparkering och avlämning	Bör finnas.	Får finnas.	Får finnas.	

OF bör reglera vad som ska gälla för distriktets tävlingar inom nivå 3, inklusive avgifter för barnpassning och miniknat.

Nedmontering

Nedmontering av arena, dusch och berörda kontroller får inte påbörjas förrän alla deltagare gått i mål eller före maxtidens utgång för den sist startande.

14.4 Karta

Godkänd karta samt kartkontroll

Tävling inom nivå 1–3 får endast arrangeras på karta godkänd av SOFT. Det innebär att kartan ska följa av IOF fastställd kartnorm eller sprintnorm, samt ha godkänts i en kartkontroll, se [TA 14.2](#). Kartnormen och sprintnormen finns på SOFT:s hemsida.

Kartskala

Ritskala

Karta för tävlingsdiscipliner i skog ska alltid vara ritad för 1:15 000 enligt kartnormen. Övriga skalor ska vara uppförstoringar från 1:15 000, inkl. banpåtryck, se [TA 14.5](#).

Karta för tävlingsdisciplinen sprint ska alltid vara ritad för 1:4 000. Övriga skalor ska vara uppförstoringar från 1:4 000, inkl. banpåtryck, se [TA 14.5](#).

Skala för olika discipliner och klasser

Följande gäller kartskala för olika discipliner och klasser:

- **Skala för ultralång distans och långdistans ska vara:**
  - 1:15 000 i klasserna D/H18-21.
  - 1:10 000 i D/H16, D/H35-40, samt i den öppna klassen Svår 7 km.
  - 1:7 500 i D/H10-14, D/H45 och äldre, samt i alla öppna klasser utom Svår 7 km. Ytterligare kartor med andra skalor får erbjudas i öppna klasser.
- **Skala för medeldistans, stafett och nattävling ska vara:**
  - 1:10 000 i klasserna D/H16-40.
  - 1:7 500 i D/H10-14, D/H45 och äldre, samt i öppna klasser. Ytterligare kartor med annan skala än 1:7 500 får erbjudas i öppna klasser.
- **Skala för sprintdistans ska vara:**
  - 1:4 000 i klasserna D/H16-40.
  - 1:3 000 i D/H10-14, D/H45 och äldre, samt i öppna klasser. Ytterligare kartor med annan skala än 1:3 000 får erbjudas i öppna klasser.

Dispens

Dispens för annan kartskala kan sökas, se TR 2.4. Kartan ska dock alltid följa kartnormen. Dispensen bör också gälla för alla klasser som har banor som berörs av de områden dispensen avser. Den som beviljar dispens bör påtala detta.

Godkänt karttryck

För kartor på tävling inom nivå 1 gäller följande:

- Offsettryckt karta ska användas för skala 1:15 000. För karta i skala 1:10 000 eller större får digitalutskrift av certifierad kartutskrivare användas. Lista över certifierade kartutskrivare finns på SOFT:s hemsida.
- Sluttryck + bantryck ska kvalitetssäkras och godkännas i samband med att ordinarie anmälan går ut. Först då är antal eventuella kvalheat, gafflingar osv bestämda.

För kartor på tävling inom nivå 2 och 3 bestämmer OF kraven för karttryck.

Kartmärkning

Vid individuell tävling ska alla kartor vara tydligt markerade med klass på såväl fram- som baksida, alternativt endast på framsidan i ena hörnet med resten av kartan täckt för den tävlande före start. Vid stafett ska alla kartor vara tydligt markerade med klass på framsidan.

14.5 Banläggning

Behörighet för banläggare samt bankontroll

Rätt behörighet och utbildning för banläggare finns beskrivet på SOFT:s hemsida.

Banor ska ha genomgått en kvalitetskontroll, en s.k. bankontroll, se eget avsnitt.

Mark och vilt

Tävlingsområdet ska vara så stort att det finns utrymme för tillräckligt många och stora frizoner för klövvilt. Speciellt viktigt är det med frizoner i det centrala tävlingsområdet.

Banorna ska läggas i väl sammanhållna stråk.

Banor som går i motsatta löpriktningar bör undvikas. Endast i undantagsfall och i områden utan klövvilt får mötande banstråk förekomma.

I de flesta fall bör klövvilt drivas ut ur hela eller delar av tävlingsområdet. Beslut om avdrivning och tillvägagångssätt ska göras i samråd med jakträttsinnehavare.

Kontroll får inte förläggas till tomtmark utan ägarens medgivande. Banläggare ska planera banorna så att naturliga vägval inte leder genom förbudsområden.

Starten

Starten bör väljas så att de tävlande får bra uppvärmningsmöjligheter, samt så att startpersonal enkelt kan nå dit med material och kartor.

Startpunkten bör om möjligt placeras vid ett tydligt terrängföremål samt vara så placerad att tävlandes vägval inte kan iakttas av de tävlande som ännu inte startat.

För ungdomar ska placering som innebär flera vägval ut från startpunkten undvikas.

Arenan

Innan banläggningen påbörjas är det viktigt att tänka igenom hur arenan ska se ut. Speciellt viktigt är det vid tävlingar inom nivå 1 och vid sprinttävlingar.

Sista kontrollen ska om möjligt vara synlig på arenan. Det ger en större orienteringskänsla för media och publik.

Klasser, val av bana samt lottning

Tidigt samarbete med tävlingsadministrationen ska etableras för att undvika för stora startdjup.

Av reglerna framgår att tävlande som vid intervallstart har samma bana inte får starta samtidigt. I övrigt gäller följande vid lottning och val av bana:

- Klasser som startar samtidigt och bedöms ha lika kapacitet bör inte ha samma förstakontroll.
- Rankingmeriterande klass bör inte ha samma bana som annan klass.
- Inskolning, som innehåller vägledning längs banan i form av glada och ledsna uttryckssymboler, bör alltid ha egen bana.

Under eget avsnitt om lottning och startlista finns mer information för tävlingsadministrationen kring klasser, banor och lottning.

Elljusspår vid nattorientering

Vid tävling med ungdomsklasser bör elljusspår vara tänt under hela tävlingen som en extra hjälp och trygghet. Om spåret är tänt ska det vara det för alla klasser genom hela tävlingen.

Svårighetsnivåer, beräknade segrartider, samt banlängder

Svårighetsnivåer, beräknade segrartider, samt banlängder beslutas av förbundsstyrelsen.

För åldersklasserna D/H18–80 bestäms banlängder utifrån beräknade segrartider.

För D/H10–16, D/H85–95, samt öppna klasser får anpassning av angivna banlängder göras med hänsyn tagen till terrängens framkomlighet och kupering. Vid avvikelser på mer än 10 procent från riktvärdet ska samråd med OF ske.

För alla klasser ska banlängd framgå av arrangörens inbjudan.

Underklass till elitklass, eller övrig rankingmeriterande klass som har fått så många anmälda att tillfredställande startmellanrum och startdjup inte kan uppnås, ska ha motsvarande svårighetsnivå och beräknad segrartid som huvudklassen.

Mer om svårighetsnivåer

Tävlingsbanorna är indelade i olika svårighetsnivåer enligt ett färgsystem, där Grön är den lättaste banan och Svart den mest utmanande.

Grön bana	Tydligt, sammanhängande nät av vägar, stigar, staket, stenmurar, vattendrag, öppen mark eller liknande. Lätta kontroller på eller alldeles intill själva vägen, stigen, vattendraget, den öppna marken osv.
Vit bana	Samma typ av terräng som för grön bana, men kontrollen kan ligga vid sidan av vägen, stigen, stenmuren, vattendraget, den öppna marken eller liknande. Själva punkten som kontrollen sitter vid är fortfarande lätt och tydligt, till exempel en sten eller en tydlig höjd.
Gul bana	Något mer utmanande terräng än för vit bana, men fortfarande enkelt att ta sig fram i skogen. Kontrollen kan sitta en bit från vägen, stigen, vattendraget osv. Det ska gå att gena mellan två vägar eller två stigar för att tjäna tid jämfört med att springa runt.
Orange bana	Fortfarande lättframkomlig terräng. Även sankmarker (mossar), höjdkanter, åsar och sänkor ska kunna följas. Kontrollpunkten är mer utmanande än på gul bana, men tydliga föremål i närheten ska alltid finnas att läsa in sig på på kartan.
Violetta bana	All typ av terräng kan förekomma, men mycket fysiskt krävande terräng bör undvikas. Samma svårighetsnivå som för orange bana mellan kontrollerna, men själva kontrollen kan vara svårare. Här är det viktigt att kunna förenkla, dvs att ta kontrollen från ett håll där det finns något stort och tydligt i terrängen.
Blå bana	All typ av terräng kan förekomma, men mycket fysiskt krävande terräng bör undvikas. Svårighetsnivån är anpassad till de skickligaste. Att kunna läsa på höjdkurvor och detaljer är en stor fördel.
Svart bana	All typ av terräng kan förekomma. Svårighetsnivån är anpassad till de skickligaste. Att kunna läsa på höjdkurvor och detaljer är en stor fördel.

Mätning av banlängder

Mätning av banlängden ska för *traditionell orientering* göras efter kortaste väg den tävlande kan ta sig från start till mål, således inte över öppet vatten eller förbudsområde, t ex tomtmark.

Mätning av banlängden ska för sprintorientering göras fågelvägen, oavsett vilka terrängföremål som banans streck går över.

Eventuellt snitslade delar av banan ska räknas in i banlängden.

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Klasser, svårighetsnivåer, beräknade segrartider, samt banlängder, finns tabeller över klasser med svårighetsnivåer, beräknade segrartider, samt banlängder.

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → SM, finns tabeller över klasser med beräknade segrartider för SM.

Val av kontrollpunkter

Trots kontrollers olika kontrollkoder (kodsiffror) ska risken för felstämpling minimeras. Inget exakt minsta avstånd definieras i regelverket utan olika banors kontroller ska placeras med omsorg. Stort avstånd mellan kontroller är särskilt viktigt vid samma typ av kontrollföremål och kontrollföremål som liknar varandra, t ex höjdfot och sänka.

Vägval

Vägval är en av orienteringssportens grundstenar och finns även med i inledningen i devisen som skapades i sportens barndom, ”självald väg i okänd mark”. Vid alla typer av distanser och former ska så många vägvalsmöjligheter som möjligt eftersträvas.

Samlöpning

Genomtänkt banläggning minskar risken att de tävlande kommer ihop på banan. Detta innebär att, i samråd med bankontrollant, följande kriterier ska följas:

- Att erbjuda banor där de tävlande högst sannolikt väljer olika väg.
- Att undvika för många korta sträckor i banans inledande skede.
- Att erbjuda effektiva spridningsmetoder, se nedan.

Spridningsmetod

Gemensam start leder till samlöpning. För att försvåra samlöpning bör spridningsmetod alltid användas. Spridningsmetod kan användas vid stafetter, samt individuell tävling med intervall-, mass- eller jaktstart.

Vid mästerskap i stafett i klasserna D/H 18, 20 och 21 ska spridningsmetod som är godkänd av SOFT användas (se godkända metoder nedan).

Vid DM i stafett beslutar OF om spridningsmetod ska användas i övriga åldersgrupper.

Följande gäller vid användandet av spridningsmetod:

- Fördelning av gafflingsalternativ ska ske slumpvis. De tävlande ska inte kunna genomsöka vilken bana de själva och konkurrenterna har. Deltagarna bör inte upplysas om vilken spridningsmetod som används.
- Varje lag eller tävlande ska genomföra samma bansträckning. Vid målgång ska alla lag eller tävlande ha genomfört exakt samma bandelar men i olika ordning.
- Banor som är gafflade med varandra ska ha lika svårighetsnivå och fysisk utmaning, samt ha likvärdiga banlängder och beräknade segrartider. Aktuell ställning ska framgå vid växel.
- Vid individuell tävling ska lös kontrollbeskrivning markeras med deltagarens startnummer för att säkerställa att rätt kontrollbeskrivning ges till rätt deltagare. Sådan kontrollbeskrivning får inte ges till deltagaren förrän denne går in i startfällan.

Godkända spridningsmetoder

Följande spridningsmetoder är godkända av SOFT (se handboken *Banläggning* för upplägg):

- **Individuell tävling:** Fjäril, inklusive den s.k. Ultuna-metoden, vilket är en variant på fjäril. Ultunametod ihop med kartbyte rekommenderas, se *Kartbytesgaffling* nedan.
- **Stafett:** Fjäril eller någon av metoderna Motala, Vännäs, Farsta eller Tranemo.

Kartbytesgaffling

Kartbytesgaffling bör erbjudas för D/H18-21 vid långdistans och ultralång distans.

- Ultunametod ska användas som spridningsmetod. Ultuna liknar fjärilsmetoden, men i stället för en gemensam kontroll (fjärilskroppen) kommer de tävlande på senare varv tillbaka till två eller flera gemensamma kontroller.
- Vilka kontroller som är gafflade, respektive gemensamma, får inte framgå av karta 1. Det betyder att banan på karta 1 endast passerar de gemensamma kontrollerna en gång och att banan på karta 1 inte kommer tillbaka till dessa gemensamma kontroller en andra gång utan att kartbytet sker innan dess.

Viktigt att tänka på vid användandet av kartbytesgaffling:

- Disciplineras särart bör bevaras. Det betyder att det på de längsta banorna kan finnas två eller fler gemensamma kontroller medan det på de kortare banorna endast finns utrymme för en eller max två gemensamma kontroller.
- Gafflingar bör korsas eller gå i varandra för att försvåra för de tävlande att förstå övriga tävlandes gaffling.
- Startpunkten på karta 2 bör inte passeras mer än en gång eftersom det riskerar att den tävlande genomför tidigare varv av misstag.

Sekretess kring bana

För att inte avslöja för mycket för de tävlande bör inte för mycket förhandsinfo delges publik, media, ledare eller deltagare före ankomst till arena (eller förstart om sådan finns).

Följande hålls under sekretess:

- Varvningstider, dvs. tider för passering av arenan.
- Inkommande och utgående riktning på varvande tävlande.
- Antal varv, samt längd på dessa, vid parstart eller masstart/enmansstafett.
- Startens position och vilket håll från samlingsplatsen den ligger (gäller ej arenastart).

Passeringstider (klockslag) för mellantidskontroller kan redovisas på förhand. Förekommer arenapassering, s.k. varvning, bör dock försiktighet vidtas då det kan avslöja om varvning förekommer i början eller slutet av banan.

En schematisk bild (ska inte förväxlas med geografisk bild) över vilka klasser som har samma startplats bör redovisas på förhand.

Första hjälpen-platser, vätska, samt förbudsområden på kartan

- Första hjälpen-platser ska enligt tävlingsreglerna informeras om var i terrängen första de finns genom markering på tävlingskartan.
- Vätska i skogen ska också informeras om genom markering på tävlingskartan eller angivande på kontrollbeskrivningen. Vid tävling inom nivå 1–2 ska, respektive för tävling inom nivå 3 får, tävlande i klass med beräknad segrartid över 50 minuter erbjudas vätska utmed tävlingsbanan med 20-30 minuters mellanrum. Vilka klasser som erbjuds vätska ska framgå av tävlings-PM.
- Förbudsområden, snitslade delar av banorna, samt kartjusteringar, ska vara inritade på samtliga tävlingskartor.
- Staket, stängsel eller plank som kräver klättring, sådd åker etc., som begränsas vid relevanta vägval, ska markeras i banpåtrycket.
- Förändringar i tävlingsterrängen som har skett efter kartans tryckning ska markeras i terrängen med snitsel och informeras om på lämpligt sätt. Dessutom bör funktionärer placeras ute i terrängen för att hänvisa de tävlande rätt.

Provkarta vid nivå 1-tävling

Vid tävling inom nivå 1 bör en provkarta med provkontroller erbjudas på väg mot start.

Orienteringsbanan ur ett banläggarperspektiv

Kartans storlek

Tävlingskartan bör skäras till format som står i lämplig proportion till den tryckta banan. Såväl skogskartor som sprintkartor bör aldrig vara större än A3.

Kontrollpunktens markering

Enligt tävlingsreglerna ska kontrollpunkterna markeras med kontrollskärm som är godkänd av SOFT och vara försedda med godkänd kontrollenhet samt tydlig och godkänd sifferkod.

Vid tävling i mörker ska kontrollpunkterna märkas av SOFT godkänd reflexstav eller lampa som visar rött sken.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Tävlingsregler och anvisningar → Av SOFT godkänd, för godkända produkter.

Kontrollkoder (kontrollsiffror eller kodsiffror)

Kontrollkoder ska finnas på den tävlandes kontrollbeskrivning.

Tal under 31 får inte användas.

Koder som kan förväxlas vid läsning från olika håll får inte användas. Förbjudna koder beskrivs i dokumentet *Kontrollbeskrivning* som finns på SOFT:s hemsida.

Koden ska alltid finnas på stämpelmodulen. Koden kan också skrivas på antingen kontrollskärmens alla tre vita ytor, en vågrätt placerad skylt på kontrollanordningens översida eller lodrätt placerade skyltar på två av kontrollanordningens sidor.

Tresiffriga kodnummer ska vara understrukna.

Utsättning av kontroller, provlöpning vid nivå 1-tävling, samt kontrollbevakning

Vid utsättning av kontrollerna ska, om inte detta redan är gjort, de elektroniska enheterna väckas så de kommer i tävlingsläge.

Vid tävling inom nivå 1 ska provlöpning av samtliga kontroller ske under tävlingslika förhållanden före tävling.

Alla kontroller som riskerar att kunna utsättas för sabotage på en tävling ska bevakas. Vid sprinttävling i urban miljö ska alla kontroller konstant bevakas av anonymt beklädda kontrollvakter (ej klubbkläder).

Förbudsområden och avgränsning med snitsel

Enligt reglerna ska förbudsområden markeras väl synligt i terrängen och på sådant sätt att tävlande inte behöver tveka om områdets gränser.

Heldragen snitsling ska användas om det föreligger risk för att de tävlande oavsiktligt beträder området, till exempel då områdesgränsen är otydlig eller om risk för s.k. parallellfel finns. Om gränsen för det förbjudna området är tydlig (till exempel väg, åkerkant) och endast rutinerade tävlande berörs, kan snitslingen göras glesare (hängande snitselband).

Om förändringar i tävlingsterrängen har skett efter kartans tryckning ska de tävlande informeras om detta på lämpligt sätt. Det ska också markeras i terrängen med snitsel. Dessutom bör funktionärer placeras ute i terrängen för att hänvisa de tävlande rätt.

Snitselfärg, samt vägledning för inskolningsklassen

För snitselfärg till start, se [TA 15.4](#), som rör startplatsen. I övrigt gäller följande:

Förbjudna områden:	Gulblårandig
Otydliga och konstgjorda stigar:	Vit
Avgränsningar och vägvisning:	Rödvitrandig eller egendesignad snitsel, reklamsnitsel, banderoll etc. (t ex på väg till startpunkt, från sista till mål, vid varning, vid varning i terräng, vid terrängförändringar efter kartan trycks, som vägvisning från parkering till arena, som vägvisning från arena till dusch etc.)

Klassen *Inskolning* bör alltid innehålla vägledning längs banan i form av glada och ledsna uttryckssymboler på träd eller stolpar belägna invid stigar en bit in på sträckan.

Kontrollbeskrivning

Syfte

IOF:s kontrollbeskrivning syftar till att erbjuda en solid och lättförståelig beskrivning för orienterare från alla länder. Syftet med kontrollbeskrivningen är att ge en bättre beskrivning av kontrollföremålet än vad kartan kan ge. En bra kontrollpunkt hittas huvudsakligen genom kartläsning. Beskrivningar och kontrollsiffror hjälper till att hitta kontrollen, men ska hållas så enkla som möjligt.

Se [SOFT:s hemsida](#), under *Träna & tävla/Arrangera* → *Stöddokument, för dokumentet Kontrollbeskrivningar*.

Kontrollbeskrivningens storlek

Storleken på rutor och dess innehåll, både på den lösa och den på kartan tryckta kontrollbeskrivningen, ska vara anpassad för den klass den är avsedd för. Särskilt viktigt är det i de äldre klasserna som har skala 1:7 500 (skog) eller 1:3 000 (sprint).

Tekniska anvisningar för banpåtryck

Tryck och linjebredder

All inritning/påtryckning och kartjustering på tävlingskartan ska ske med lila färg (CMYK 35/85/0/0).

Banpåtrycket får inte dölja viktiga kartdetaljer.

Ett dokument finns framtaget för hur banpåtrycket kan justeras. Det finns på SOFT:s hemsida.

För traditionella kartor i skala 1:15 000, samt för sprintkartor i skala 1:4 000 och 1:3 000, ska samtliga linjebredder vara 0,35 mm. För traditionella kartor i skala 1:10 000 och större ska banpåtrycket vara skalenligt uppförstorat.

Linjer och numrering

Följande gäller för linjer och numrering:

- Start, kontroller och mål ska sammanbindas med linjer, i allmänhet längs fågelvägen.
- Kontrollerna ska numreras från 1 och uppåt.
- Siffrorna ska vara tydliga och skrivas i norr-/söderriktning.
- Inritning och numrering ska göras så att viktiga detaljer i kartbilden inte täcks över.
- Snitslade sträckor ritas med streckad linje.

Snitslingens längd och markering

Då delar av banan markeras med snitsel ska dess längd anges på kontrollbeskrivningen och dess sträckning i terrängen markeras på tävlingskartan.

Vätskekontroll

Vätskekontroll ska anges i kontrollbeskrivningen. Om vätska placeras mellan två kontroller, ska sådan punkt anges enbart på tävlingskartan med mugg.

Kartjusteringar

Kartjusteringar sker med tecken så lika gällande kartnorm som möjligt. Vid behov används dessutom förklarande text.

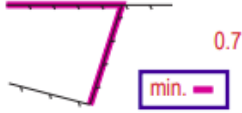
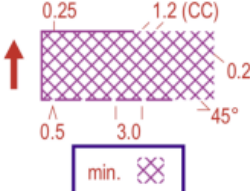
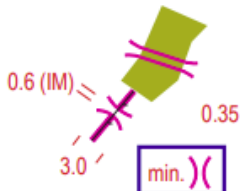
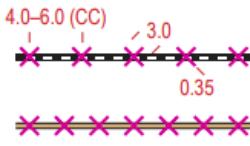

Tabell med symboler för banpåtryck (enl. kartnorm ISOM 2017-2)

Måtten är angivna för kartskalen 1:15 000. För större kartskalor ska symbolerna förstöras proportionellt (till 150 % för 1:10 000, till 200 % för 1:7 500 och till 300 % för 1:5 000).

Alla banpåtryckssymboler ska tryckas transparent ovanpå kartbilden. De ska aldrig maska bort åtminstone svarta, bruna och 100 % blåa kartdetaljer.

	<p>701 Start Platsen där orienteringen startar. Triangelns mittpunkt visar det exakta läget där banan startar. Starten ska vara på en tydligt identifierbar punkt på kartan. Triangeln pekar i riktningen mot den första kontrollen. Färg: lila.</p> <p>702 Kartutdelningsplats Om det är snitsling till startpunkten, markeras platsen för kartutdelningen med denna symbol. Färg: lila</p> <p>703 Kontroller För kontroller vid punktsymboler placeras mitten av kontrollcirkeln i mitten av punktsymbolen. För kontroller vid linje- och ytsymboler placeras mitten av kontrollcirkeln exakt vid kontrollplaceringen. Kontroller ska enbart placeras vid punkter som är tydligt identifierbara på kartan. Uppehåll bör göras i cirkellinjen för att inte dölja viktiga kartdetaljer. Utbredning: 75 m Färg: lila</p> <p>704 Kontrollsiffror Kontrollciffrorna ska placeras nära kontrollringen så att de inte döljer viktiga detaljer. Siffrorna orienteras mot norr. Textfont: Arial, 4,0 mm, varken fet eller kursiv. Färg: lila</p> <p>705 Sammanbindningslinjer När kontrollerna ska besökas i ordning, visas ordningen med raka linjer från starten till första kontrollen och vidare till följande kontroller. Uppehåll bör göras i linjerna för att inte dölja viktiga kartdetaljer. Linjerna bör ritas via obligatoriska passerpunkter. Det bör vara mellanrum mellan linjen och kontrollcirkeln för att förbättra läsbarheten i närheten av kontrollen. Färg: lila</p> <p>706 Mål Målet för banan. Färg: lila</p> <p>707 Snitslade delar Snitslad rutt som är del av banan. Det är obligatoriskt att följa markerad rutt. Kortaste längd: två streck (4,5 mm - 67,5 m). Färg: lila</p>
--	---

	<p>708 Gräns förbjuden att passera</p> <p>En gräns som är förbjuden att passera eller korsas.</p> <p>Förbjudna gränser ska inte passeras eller korsas under tävling.</p> <p>Kortaste längd: 1 mm (15 m).</p> <p>Färg: lila</p>
	<p>709 Förbjudet område</p> <p>Yta som är förbjudet område.</p> <p>Begränsningslinje kan ritas om det inte finns någon naturlig gräns enligt följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heldragen linje visar att gränsen är kontinuerligt markerad i terrängen (t ex med snitsel). ○ Streckad linje visar att gränsen är oregelbundet markerad i terrängen. ○ Ingen linje visar att gränsen inte är markerad i terrängen Förbjudna områden får inte beträdas under tävling. <p>Minsta bredd: 3 mm</p> <p>Minsta yta: 3 x 3 mm (45 x 45 m).</p> <p>Färg: lila</p>
	<p>710 Passeringspunkt</p> <p>En passeringspunkt, exempelvis genom eller över en mur eller stängsel, över en väg eller järnväg, genom en tunnel eller förbjudet område eller över en opasserbar gräns markeras på kartan med två utåtböjda linjer.</p> <p>Linjen ska redovisa den verkliga längden.</p> <p>Färg: lila</p>
	<p>711 Förbjuden väg</p> <p>Väg som är förbjuden.</p> <p>Tävlande får passera rakt över en förbjuden väg, men det är förbjudet att följa den.</p> <p>Förbjuden väg ska inte följas.</p> <p>Kortaste längd: två streck (6 mm - 90 m).</p> <p>Färg: lila</p>
	<p>712 Första hjälpen-plats</p> <p>Plats för första hjälpen.</p> <p>Färg: lila</p>
	<p>713 Vätskeplats</p> <p>Plats för vätska som inte ligger vid en kontroll.</p> <p>Färg: lila</p>

14.6 Elektronisk stämpling och tidtagning

SOFT har godkänt ett antal elektroniska stämplings- och tidtagningssystem.

I Eventor ska det anges vilket stämplingssystem som används för tävlingen.

Före tävling ska alltid stämplingsenheterna kontrolleras noga med avseende på programvaruversion, batteristatus, tid och funktion. Tiden ska vara lika i alla enheter, särskilt i alla målenheter.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Stöddokument, där ett särskilt dokument för teknik och resursplanering finns presenterat.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → IT och tävlingsadministration, för godkända elektroniska stämplings- och tidtagningssystem. Här finns också länkar till användarguider.

Trådlösa stämplingssystem

Då trådlösa stämplingsenheter används ska alla tävlande i elitklasser, respektive bör tävlande i övriga klasser, erbjudas trådlös hyrbricka.

Då traditionella stämplingsenheter i elitklasser programmeras så att de även kan användas i trådlöst läge får dessa kontroller besökas av tävlande i andra klasser.

Backuplösning för elektroniskt stämplingssystem

Följande gäller backuplösning för elektroniskt stämplingssystem:

- **För tävling inom nivå 2–3** är backuplösning inte nödvändig.
- **För tävling inom nivå 1** ska minst två enheter finnas vid varje kontroll.

Om en kontrollens enheter är ur funktion hänvisas den tävlande till att fortsätta banan och rapportera felet vid målet.

Stiftklämma är inte nödvändig som backup. Det elektroniska kontrollkortets funktion ligger i stället på den tävlande att kontrollera före tävling.

Då trådlöst stämplingssystem används på tävling inom nivå 1 bör de tävlande utrustas med dubbla elektroniska kontrollkort. Dessa ska bäras enligt tillverkarens rekommendationer.

Ej godkänd och tekniskt fel vid kontrollstämpling

Den tävlande ska förklaras ej godkänd om det elektroniska eller manuella kontrollkortet saknas vid målgång.

Tekniskt fel, konstaterat eller förmodat, i arrangemangets elektroniska utrustning ska inte automatiskt medföra att den tävlande underkänns. Om det utan rimligt tvivel kan antas att den tävlande stämplat vid en viss kontroll, får tävlingsledningen godkänna löpningen trots att elektronisk registrering från kontrollen saknas i kontrollkortet.

14.7 Samråd och hänsyn

Orienteraren är gäst i naturen och vistas i markerna på allemansrättslig grund. Allemansrätten innebär även en skyldighet att ta vederbörlig hänsyn till både växt- och djurliv liksom till andra markintressenter. Ett gott förhållande till vår omvärld skapar förutsättningar för framtida tillgång till marker för träning och tävling. Miljöbalken lyder inledningsvis:

”Naturen utgör en nationell tillgång som skall skyddas och vårdas. Den är tillgänglig för alla enligt allemansrätten. Envar skall visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med naturen.”

Enligt *Naturvårdsverkets Allmänna råd* ska länsstyrelsen informeras i god tid inför kartritning och arrangemang som förväntas samla fler än storleksordningen 150 deltagare. Information ska även lämnas inför revidering av befintlig karta som varit i vila.

Samråd med markägare m fl

Samråd med markägare, jakträttsinnehavare och andra eventuella rättsinnehavare ska ske inför kartritning, inklusive revidering av befintlig karta, samt inför arrangemang.

Alla arrangemang ska föregås av någon form av samråd. Storlek och omfattning avgör hur omfattande samrådet bör vara. Syftet med samråden är att informera om den planerade verksamheten för att gemensamt söka lösningar på eventuella problem.

Vårdatumperioden

Under vår och försommar, den så kallade vårdatumperioden², får inga öppna arrangemang¹ genomföras inom regionerna 1-3². Naturvårdsverket kan göra avsteg från dessa perioder. Beslut fattas av länsstyrelse efter samråd mellan arrangör/OF och länsstyrelse.

Vårdatumperioden varierar i olika delar av landet. Under veckorna före och efter vårdatumperioden ska särskild hänsyn² tas till djurlivet i tävlingsområdet.

Mindre arrangemang får arrangeras under vårdatumperioden inom regionerna 1-3² förutsatt att val av område sker med stor omsorg av hänsyn till djurlivet. Inom regionerna 4-5² får öppna arrangemang¹ genomföras varvid de särskilda hänsyn som anges i Naturvårdsverkets Allmänna Råd ska tillämpas.

Jakt

Under perioden för allmän älgjakt liksom under söndagen före densamma, den så kallade älg-söndagen, är det vanligen mindre lämpligt att ordna såväl tävlings- som träningsorientering. Om överenskommelse kan träffas med jägarna om områdets utnyttjande föreligger inget hinder.

Licensjakt på älg sker ofta under särskild jakttid efter den allmänna jakttiden. Orientering som anordnas under denna period måste noga planeras tillsammans med jakträttsinnehavare.

Den så kallade bockjakten i augusti ska uppmärksammas.

Terrängkörningslagen

Enligt terrängkörningslagen (SFS 1975:1313) är körning i terräng med motordrivna fordon förbjudet.

¹ Anser i första hand i tävlingsprogrammet redovisade arrangemang och andra arrangemang som inte kan anses vara föreningsinterna.

² Anser de tider och regioner som beskrivs i Naturvårdsverkets Allmänna Råd anseende orientering och andra friluftsanslag.

Regionindelning och datumgränser

SOFT har i många år haft överenskommelser med Naturvårdsverket och olika centrala organisationer för markägare och jägare. Orienteringen har förbundet sig till samråd och information före kartritning och genomförande av arrangemang, samt till begränsningar av verksamheten under delar av våren och i samband med höstens älgjakt.

Till skydd för djurlivet under den känsligaste delen av barnkammartiden har Naturvårdsverket fastställt en vårdatumperiod (period 1). Under denna tid får vi endast ha föreningsinterna arrangemang. I norra delarna av landet är förhållandena delvis annorlunda men även här begränsas verksamheten.

Under veckorna före vårdatumperioden (period 2) och efter densamma (period 3) gäller särskild hänsyn som medför krav på val av område och banläggning, samt begränsning av arrangemangets storlek.

Region	Period 2 Särskild hänsyn	Period 1 Vårdatumperioden	Period 3 Särskild hänsyn
1	21-30 april	1 maj-30 juni	1-10 juli
2	1-10 maj	11 maj-30 juni	1-10 juli
3	10-20 maj	21 maj-30 juni	1-10 juli
4	20-31 maj	1 juni-10 juli	11-20 juli
5	1-10 juni	11 juni-10 juli	11-20 juli

Regionsindelning i hela landet

Kustzon i region 4 med särskild hänsyn

Norrlandszon i Gävleborgs och Kopparbergs län

14.8 Arrangörens rätt att teckna avtal

Enligt tävlingsreglerna har arrangören rätt att teckna avtal om sponsring, reklam och övrig samverkan med annan part.

Sponsring och reklam

Följande gäller för sponsring och reklam:

- Mästerskapsbenämning får inte innehålla någon företags- eller reklamslag.
- Start- och målskynke kan innehålla annonser/reklamutrymme. ”Start” och ”Mål” ska framgå tydligt.
- Nummerlapp kan innehålla annons/reklam. Dock ska startnumret, eller i förekommande fall deltagarens namn, framgå tydligt.
- Reklam/annonsering är tillåten på upploppet vid tävlingar. Det gäller även övriga delar av arenan och vid starten. Märk dock eventuellt speciella förhållanden vid avtal för TV-sändningar.
- Alla affärsöverenskommelser ska tecknas av arrangörens styrelse och erhållna ekonomiska medels och andra förmånens (exempelvis produkters) fördelning ska beslutas av styrelsen.
- Överenskommelse om externfinansiering ska göras affärsmässigt för att undvika oklara avtal. Det innebär att varje stöd ska definieras i termer av omfattning (materiellt och ekonomiskt), utformning (vem svarar för vad) och villkor (när levererar eller betalar företaget och vad påtar sig föreningen som motprestation).
- Reklam får inte göras för produkter som inte överensstämmer med orienteringsrörelsens mål och etiska värderingar. Inte heller koppling mellan orientering och marknadsföring för sådana produkter får förekomma.

Inspelnings- och sändningsrätt för tävling inom nivå 1

Inspelnings- och sändningsrätten berör främst tävlingar inom nivå 1. Kontakta SOFT:s kommunikationsavdelning för mer information.

14.9 Ansökan om att arrangera tävling

Ansökan via Eventor

Tävlingsansökan ska ske via Eventor för tävling inom nivå 1–3. Dessa godkänns sedan av tävlingsansvarig i distriktet, samt av tävlingsansvarig på SOFT.

Systemet erbjuder stöd för klubbävlingar och närtävlingar. Dessa behöver inte vare sig ansökas om eller godkännas.

Uppdelning och samordning av tävling

Tävling som innehåller klasser som tillhör samma tävlingstillfälle bör inte delas upp i två tävlingar i Eventor. Låt i stället tävlingsnamnet ange vilka tävlingar som ingår.

Då DM samordnas mellan två distrikt ska tävlingen läggas upp som en tävling, men med separata klasser, t ex D21 Stockholm, D21 Uppland osv. Om arrangörsklubb saknas i det ena distriktet anges distriktet som medarrangör så deltagarna ser tävlingen i programmet.

På [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Att söka tävling, finns en mer detaljerad beskrivning av hur tävlingsansökan går till, samt vilka ansökningsdatum som gäller.

14.10 Avlysning och sekretess

Avlysning inför tävling inom nivå 1

Enligt tävlingsreglerna ska arrangör inför tävling inom nivå 1 i samråd med SOFT och OF snarast efter tilldelning av arrangemanget fastställa och avlysa berört tävlingsområde.

Det innebär:

- Att det inte får arrangeras någon organiserad tränings- och tävlingsverksamhet i området till dess tävlingen är avgjord.
- Att arrangören ska avlysa aktuellt tävlingsområde genom att markera det på tävlingens informationssida i Eventor. Om osäkerhet råder om tävlingsområdets exakta gräns kan ett större område markeras för att justeras senare.
- Att arrangör ska hänvisa till avlysningen i Eventor på tävlingens hemsida, eller på arrangörsföreningens hemsida om egen hemsida för tävlingen saknas.
- Att arrangör ska redogöra för om det tillåtet att vistas i området, eller delar av det, under en eller flera tidpunkter före tävling och i så fall tydligt markera på en karta vilka delar det gäller.

Terrängkännedom vid tävling inom nivå 1–3

Enligt tävlingsreglerna får inte den som avser delta i åldersklass vid tävling inom nivå 1–3 skaffa sig kännedom om tävlingsområdet genom avsiktlig rekognosering, om det inte tydligt har tillåtits av arrangören.

Arrangör ska markera aktuellt tävlingsområde på tävlingens informationssida i Eventor. Om osäkerhet råder om tävlingsområdets exakta gräns kan ett större område markeras för att justeras senare.

Se [TA 16.2](#) för tillämpning av tävling på lika villkor för den tävlande.

Offentliggörande av arenan

Arenan (målplatsen) ska offentliggöras minst en vecka före tävling, speciellt till allmänheten på orten där tävlingen arrangeras.

14.11 Avgifter

Anmälningsavgift

Anmälningsavgift till tävling betalas av den tävlande eller dennes förening. Beträffande tilläggsavgifter för särskilda omkostnader, se eget avsnitt.

Inom en klass ska anmälningsavgiften vara lika för alla anmälda med undantag för öppna klasser, där båda ålderskategorierna ungdom och vuxna deltar.

Nationella tävlingar, samt regionsmästerskap och distriktsmästerskap

Kategorier	Ungdom	Vuxen (ej elit)	Elit
Åldersklasser	65-80 kr	110-150 kr	170-200 kr
Öppna klasser, inkl. inskolningsklass	80 kr eller lägre	150 kr eller lägre	- - -

Arrangören bestämmer, inom angivna intervall, anmälningsavgiften för varje kategori. Anmälningsavgiften i öppna klasser, inkl. inskolningsklass, får inte vara högre än i motsvarande ålderskategori i åldersklasser.

Distriktstävlingar

Kategorier	Ungdom	Vuxen
Åldersklasser	60 kr eller lägre	120 kr eller lägre
Öppna klasser, inkl. inskolningsklass	60 kr eller lägre	120 kr eller lägre

Närtävlingar

Kategorier	Ungdom	Vuxen
Åldersklasser	40 kr eller lägre	80 kr eller lägre
Öppna klasser, inkl. inskolningsklass	40 kr eller lägre	80 kr eller lägre

Tilläggsavgift vid högkvalitativa arrangemang

Vid vissa högkvalitativa arrangemang kan arrangören, efter ansökan och bedömning hos eget OF, få höja anmälningsavgiften för vuxen och elit med högst 50 % av maximiavgiften i angivna intervall, dock ej i öppen klass, inkl. inskolningsklass. Anledningen till tilläggsavgiften ska framgå av inbjudan.

För tävling arrangerad på uppdrag av SOFT, fastställer SOFT den förhöjda avgiften i samråd med aktuell arrangör. Motivet till höjningen ska framgå av tävlingens förutsättningar på SOFT:s hemsida.

Ingen s.k. arrangemangsavgift (se nedan) tas ut på den extra avgiften, dvs. den del som motsvaras av de procent som anmälningsavgiften höjs.

Särskild vid SM, USM, O-Ringen och Tiomila

För SM, USM, O-Ringen och Tiomila fastställer SOFT anmälningsavgiften i samråd med aktuell arrangör.

Avgift för efteranmälan

Vid efteranmälan får, eller får inte, en tilläggsavgift tas ut enligt nedan. Den extra avgiften beräknas i procent (%) av ordinarie anmälningsavgift.

Kategorier	Efteranmälan normal	Efteranmälan tävlingsdagen
Åldersklasser, vuxen	50 % eller lägre	100 % eller lägre
Åldersklasser, ungdom	50 % eller lägre	50 % eller lägre
Öppna klasser, vuxen	50 % eller lägre	50 % eller lägre
Öppna klasser, ungdom, inkl. inskolningsklass	Inget tillägg får tas ut	Inget tillägg får tas ut

Betelsätt och betalningsvillkor

Enligt tävlingsreglerna betalas anmälningsavgift till tävling, och eventuella tilläggsavgifter, av den tävlande eller dennes förening. Anmälningsavgift ska betalas enligt de villkor som arrangören föreskriver.

Vid fakturering bestämmer arrangör själv betalningsvillkoren för förfallodatum och ev. ränta vid utebliven betalning.

Arrangemangsavgift

Arrangemangsavgiften betalas av arrangören och ingår i anmälningsavgiften.

Arrangemangsavgiftens storlek beräknas som summan av ett antal anmälningsavgifter inom olika intervall, där respektive anmälningsavgift beräknas utifrån en angiven procentsats som tas ut på anmälningsavgiften inom det intervallet. Sex anmälningsintervall finns angivna:

Anmälningsavgiftsintervall	Procentsats som tas ut på anmälningsavgiften inom respektive intervall
0 – 2 500 kr	0 %
2 500 – 5 000 kr	12 %
5 000 – 50 000 kr	23 %
50 000 – 100 000 kr	34 %
100 000 – 200 000 kr	41 %
200 000 kr och över	47 %

Tilläggsavgifter, inkl. efteranmälningsavgiften, ingår inte i det avgiftsgrundande beloppet.

Arrangemangsavgiften ska betalas till SOFT inom 30 dagar. Tävling med arrangemangsavgift 99 kr eller lägre behöver inte betala in arrangemangsavgift.

SOFT fördelar inkommen arrangemangsavgift mellan SOFT och distrikten, där SOFT behåller 52 % och 48 % fördelas ut till distrikten i form av ett årligt s.k. OF-bidrag.

Exempel – beräkning av arrangemangsavgiften

Låt anta att arrangemangets totala anmälningsavgift är **82 000 kr**. Det ger:

Arrangemangsavgiften =

$0\% \text{ av } 2\,500 \text{ kr} + 12\% \text{ av } 2\,500 \text{ kr} + 23\% \text{ av } 45\,000 \text{ kr} + 34\% \text{ av } 32\,000 \text{ kr} =$

$0 \text{ kr} + 300 \text{ kr} + 10\,350 \text{ kr} + 10\,880 \text{ kr} = \mathbf{21\,530 \text{ kr}}$

Förtydliganden för arrangemangsavgiften

Följande förtydliganden finns för arrangemangsavgiften:

- **Arrangemang med flera tävlingstillfällen, samt samarrangemang**
  - Vid etapp- och flerdagarstävlingar, inklusive kval- och finaltävling, beräknas arrangemangsavgiften för respektive tävlingstillfälle (gäller även kval- och finaltävling som går samma dag). Gäller ej tävling som går över två eller flera dygn där varje deltagare totalt deltar endast en gång, exempelvis under en stafett som går över midnatt.
  - Publiktävling som tidsmässigt går samtidigt som huvudtävlingen, eller i anslutning till denna, exempelvis en distriktstävling samtidigt som ett SM, räknas det som samma tävlingstillfälle som huvudtävlingen och därför räknas båda tävlingarna rapportmässigt som en tävling → Tävlingarna samrapporteras i *en* tävlingsrapport.
  - Om tävling arrangeras samtidigt tillsammans med förening från annat distrikt, t ex en DM-tävling för två olika distrikt, ska normalt sett båda distrikten markeras som arrangerande föreningars distrikt vid skapandet av tävlingsrapporten i Eventor.

Kommentar: Även om två föreningar från två olika distrikt står som arrangörer i Eventor kan det ibland vara aktuellt att endast markera *ett* distrikt i Eventor vid skapandet av tävlingsrapporten. Det kan ske om medarrangören inte haft någon inblandning i själva arrangerandet just den dagen, till exempel om de två föreningarna arrangerar var sin DM-tävling två olika dagar under en helg, men samordnar arena, parkering, dusch osv. Då ska normalt sett endast arrangerande föreningens distrikt markeras i Eventor vid skapandet av rapporten ena dagen och den andra föreningens distrikt andra dagen, om inte annat är överenskommet mellan distrikten. Vid osäkerhet, kontakta OF.

- **Om anmälningsavgift inte tas ut** för vissa deltagare i en klass ska arrangören ändå betala arrangemangsavgiften som om dessa deltagare betalat samma anmälningsavgift som den fastställda avgiften för klassen. Förenklat uttryckt innebär det att arrangören själv står för dessa tävlandes anmälningsavgifter.

Exempel på när detta kan ske:

- En arrangör låter egna medlemmar, vissa elitaktiva eller en grupp orienterare från ett annat land, att delta i tävlingen utan att betala anmälningsavgifter.
  - Två arrangörer utför byteshandel. Man deltar i varandras arrangemang utan att betala anmälningsavgifter för sina respektive medlemmar.
- **För SM och serie arrangerad på uppdrag av SOFT** baseras arrangemangsavgiften på den högsta beskattningsbara anmälningsavgiften för elit som får tas ut och för USM den högsta beskattningsbara anmälningsavgiften för ungdom som får tas ut.

Om denna skiljer sig från den totala anmälningsavgiften som deltagaren betalar ska avgiften delas upp i en beskattningsbar del och en beskattningsfri del i Eventor. Tänk på att stoppdatum och klasser ska vara identiska för de två avgifterna.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Stöddokument, för en räkнемall för arrangemangsavgiften.

Kompensation och återbetalning

Se [TA 14.19](#) som handlar om störningar under tävling och ogiltig tävling.

Tilläggsavgifter för särskilda omkostnader

Arrangören kan debitera tilläggsavgifter för användande av material och tjänster som erbjuds deltagarna. Dessa benämns tilläggsavgifter för särskilda omkostnader, eller ibland kort bara omkostnadstillägg.

Följande gäller:

- Tilläggsavgifter för särskilda omkostnader kan avse parkering, transporter, tältskyddsplats, campingplats, separat startlista, tävlings-PM, barnpassning etc. Det kan också vara utskick av beställda start- eller resultatlistor (fullständig) eller klubblista.
- Arrangör får ta ut avgift på karta, med eller utan banpåtryck, som erbjuds till den som skuggar.
- Till kategorin särskilda omkostnader hör även uthyrning av elektroniskt kontrollkort. Avgift för elektroniskt kontrollkort får inte tas ut av deltagare som har eget funktionsdugligt och av arrangören godkänt sådant.
- Tilläggsavgifter för särskilda omkostnader får inte ingå i den ordinarie anmälningsavgiften (förutom vid SM, av praktiska skäl). Det betyder bland annat att tilläggsavgifter för särskilda omkostnader inte ska blandas ihop med tilläggsavgiften vid högkvalitativa arrangemang, vilken ingår i anmälningsavgiften.

14.12 Inbjudan till tävling (inkl. marknadsföring, terrängbeskrivning och medieservice)

Inbjudan

Enligt tävlingsreglerna ska inbjudan till tävling innehålla all den information som den tävlande behöver för att fatta ett väl underbyggt beslut om att anmäla sig till tävlingen.

Följande uppgifter är ofta nödvändiga för att uppfylla tävlingsreglernas krav:

- Tävlingsdag och tid
- Tävlingens form, distans och typ
- Arenans belägenhet eller samlingsplats
- Eventuell masstart
- Klasser och banlängder
- Tidpunkt för första start
- Karta (tryckår, kartritare, skala, ekvidistans, tryckmetod samt tryckare/kartutskrivare)
- Terrängbeskrivning
- System för elektronisk stämpling och tidtagning
- Anmälningsavgifter och betalningsvillkor (förfalldatum och ev. ränta vid utebliven betalning), hur anmälan ska göras, samt senaste tidpunkt för anmälan och efteranmälan.
- Viktiga avstånd (parkering – arena – startplatser)
- Eventuell lättnad i kraven på tävlingskläder (gäller sprint)
- Förutsättningar för omklädning och dusch, barnaktiviteter, servering, speaker mm
- Huvudfunktionärer (tävlingsledare, banläggare, ...)

I övrigt gäller följande:

- Innan inbjudan publiceras ska den skickas till OF:s tävlingskontrollant för kontroll, synpunkter och godkännande.
- Inbjudan bör publiceras på tävlingens hemsida 4–6 månader före tävlingen.

- Information som tillkommer efter att inbjudan publicerats bör införas före anmälningstidens utgång. Det är då viktigt att det framgår vad som är nytt.
- Om arrangören frångår normala rutiner vid tävlingen ska detta tydligt framgå av inbjudan, t ex under rubriken ”Nyheter”.
- Om inbjudan ges ut samlat för flera arrangemang bör de uppgifter som är gemensamma för tävlingarna skrivas på ett och samma ställe.
- Om lottnings av efteranmälda görs ihop med ordinarie anmälda, ska detta framgå av inbjudan.
- Obligatoriska tilläggsavgifter som arrangören avser att ta ut (se eget avsnitt), ska framgå av inbjudan.
- Vid fakturering bestämmer arrangör själv betalningsvillkoren för förfallodatum och ev. ränta vid utebliven betalning.

Tillägg för tävling inom nivå 1

- Inbjudan ska även skickas till SOFT:s arrangörscoach.
- Särskild tävlingservice ges deltagarna via tävlingens hemsida. Det innebär:
  - Att vara särskilt behjälplig via e-post och telefon i samband med stoppdatum för anmälan, stoppdatum för eventuella logibeställningar samt dagarna före och under tävling.
  - Att på hemsidan ge tips om lämpliga logimöjligheter i olika prisklasser.
  - Att om möjligt erbjuda ett deltagarpaket som innehåller tävlings-PM, matbiljett samt sträcktidlista vid målgång (vid SM ingår mat i deltagaravgiften).

Extern marknadsföring (utanför rörelsen)

En del i marknadsföringen handlar om att tala om att vi finns – att det kommer att arrangeras en tävling på orten. Det har ett värde i sig, men det kan också locka nya att prova på orientering. Här följer bra marknadsföringsåtgärder att genomföra:

- Sätt upp enkla och vattentåliga affischer på godkända platser, t ex informationstavlor. Många som motionerar i området kanske vill prova på något mer än att bara gå, springa eller cykla. Ange tävlingsnamn, datum och att det är orientering. Skriv att man är välkommen att prova på orientering utan föransmälan eller klubbtilhörighet. Ange adressen till tävlingens hemsida.
- Köp annonsplats i den lokala tidningen och passa på att skriv en pressrelease. Som annonsör i tidningen ökar chansen att även få med information som en nyhet.
- På tävlingens sida, skapa en naturlig ingång för nya som vill prova på orientering. Ange hur man hittar till tävlingsplatsen samt vilka tider man kan anmäla sig. Presentera vilka banor som finns, att det finns instruktörer som tar hand om nya på plats och skriv vad det kostar.
- På väl synlig plats i närheten av, eller rent av på, tävlingsplatsen, sätt upp en skylt med information om att det kommer att arrangeras en tävling i orientering samt vilket datum.
- På tävlingsdagen, som komplettering till vägvisande orienteringsskärmar, placera vägvisningsskyltar med information så att förbipasserande förstår att det rör sig om en orienteringstävling.
- Vid direktanmälan, ha information om klubben, t ex broschyrer, att dela ut. Det kan handla om prova på-tillfällen, Motionsorientering eller Naturpasset som ni arrangerar.

Intern marknadsföring (inom rörelsen)

Marknadsföringen av våra tävlingar internt inom rörelsen är avgörande i konkurrensen med andra idrotter och intressen. Den är också viktig för att beskriva vad som erbjuds.

Följande är viktigt att ta hänsyn till:

- Annonsera i det tryckta tävlingsprogrammet, i Skogssport, på SOFT:s hemsida och i Eventor.
- På klubbens hemsida, ha en tydlig ingång till tävlingen.
- På tävlingens sida, bjud på kartprov, banläggarens ord, tips om träning för att bemästra den aktuella terrängen osv. Länka till tävlingens sida från Eventor och ange i kommentarsfältet i Eventor så snart ni har ny information att delge.
- Så snart inbjudan för er tävling inom nivå 1 är klar, kontakta Skogssport om ni anser att det finns nyhetsvärde för nyhet på SOFT:s hemsida. Tala om varför man ska välja just er tävling.

Terrängbeskrivning

En del i marknadsföringen är att beskriva tävlingsterrängen i inbjudan. Det betyder att tala om hur terrängen är beskaffad och vad deltagarna förväntas behärska. För att deltagarna ska kunna förbereda sig bra ska beskrivningen vara utförlig, konsekvent och utformad enligt samma mall vid alla tävlingar.

Terrängbeskrivningen bör alltid omfatta följande tre delar:

- Beskrivning av **terrängtypen**
- Beskrivning av **kuperingen**
- Beskrivning av **framkomligheten**

Undvik dock uttryck som "typisk västgötaterräng" eller "normal upplandsterräng", samt lokala begrepp som "gården", "mossar" eller "myrar".

När banor läggs för olika klasser i varierande terrängavsnitt ska det framgå av terrängbeskrivningen. När banor går fram i omväxlande terräng kan begrepp som "större/mindre del", "i huvudsak" eller liknande användas. Undvik att använda yttermått eller procenttal.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Arrangera → Stöddokument, för ett dokument med exempel på hur terrängbeskrivningen kan utformas på lämpligt sätt.

SOFT:s styrelse och kanslirepresentation vid nivå 1-tävling

Vid samtliga tävlingar inom nivå 1 utser SOFT en officiell representant, vanligtvis en person ur förbundsstyrelsen, som har till uppgift att närvara och medverka enligt uppgifter nedan.

Syftet, förutom att representera SOFT, är:

- Att samla kunskap och erfarenheter för det kontinuerliga strategiska arbetet med att utveckla våra värdetävlingar.
- Att stå till arrangörens förfogande vid prisutdelning och eventuellt välkomsttal.
- Att stå till arrangörens förfogande i kontakter med andra inbjudna, t ex kommunrepresentanter, sponsorer, VIP-gäster, media, framtida arrangörer osv.

Även SOFT:s kanslipersonal och landslagsledning kommer normalt sett att vara representerade.

SOFT:s representanter ansvarar för att etablera tidig kontakt med arrangören.

Medieservice

En tävling ska alltid uppmärksammas. Speciell vikt ska läggas på att skapa bra förutsättningar för medias representanter.

Pressvärd

För tävling inom nivå 1 ska, och för nivå 2 bör, en pressvärd utses.

Pressvärden ska före tävling (så snart arrangemanget tilldelats):

- För tävling inom nivå 1, personligen kontakta SOFT:s kommunikationsavdelning för gemensam planering av mediaarbetet.
- Personligen kontakta regionalmedia (tidningar, radio och för nivå 1-tävling även regional tv) senast tre månader före tävling för att informera om tävlingen.
- Skriva en kort informationstext/förhandsartikel med fakta om tävlingen:
  - Hur tar man sig enklast till tävlingen?
  - När är det bäst att bevaka tävlingen?
  - Hur fungerar telefon- och internetuppkopplingar vid målområdet?
  - Kontaktuppgifter.
- Skicka ut texten/artikeln till aktuella nyhetsredaktioner och orienteringsjournalister. SOFT är behjälpliga vid tävling inom nivå 1. Telefon TT: 08-692 28 40. E-post: sport@tt.se.
- Vid tävling inom nivå 1, bjuda in till lokal/regional presskonferens. SOFT/OF ska samtidigt informeras och bjudas in. Media bör påminnas via telefon.

Pressvärden ska under tävling se till:

- Att det finns särskilda pressparkeringar nära målområdet. De som står på dessa ska kunna legitimera sig som mediarepresentanter så att inga obehöriga står där.
- Att det finns särskilda ”presskit” med ev. programtidning, startlista (med start-nr), tävlings-PM och tävlingsbakgrund på de tävlande. Namnskyltar ska ordnas.
- Att närvarande media ska ha möjlighet att intervjua tävlande vid särskilda hagar/tältutrymmen precis efter målgången.
- Att det finns arbetsplatser i nära anslutning till målet. Det ska finnas möjlighet att koppla upp sig mot internet, antingen trådlöst eller via nätverkskabel.
- Att det intill upploppet finns särskilda ”fotohagar” för fotografer. Det ska finnas möjligheter för fotografer att besöka en kontroll i skogen. Transport ska kunna erbjudas vid behov.
- Att det finns någon form av förtäring under den tid då tävlingen pågår. Det ska ske i medietältet och inte i marketenteriet pga tidsbrist för journalisterna.
- Att kartor med banor vid lämpligt tillfälle delas ut till pressen. Utdelning får av sekretesskäl inte göras förrän siste deltagare i tävlingen startat.
- Att media erbjuds skriftliga preliminära resultatlistor från huvudklasserna senast tio minuter efter att dessa är klara.

Pressvärden ska efter tävling:

- Vid tävling inom nivå 1, se till att TT får resultatlista och ett textunderlag om hur tävling gick senast en timme efter tävlingens avgörande (max 20 rader med allmän information om tävlingen, vilka som vann samt telefonnummer till segraren om TT-journalisten önskar ringa).
- Se till att resultaten snabbt distribueras till nyhetsredaktionerna ihop med information från tävlingen samt telefon-nr till pressvärden som kan svara på frågor.

Resultaten ska snabbt laddas upp till Eventor så att den presstjänst för media som finns där kan användas.

14.13 Anmälan till tävling (och senaste anmälnings tidpunkt)

Enligt tävlingsreglernas ska anmälan till tävling göras på det sätt arrangören anger och vara arrangören tillhanda senast vid den tidpunkt som anges i inbjudan.

All anmälan till tävling inom nivå 1–3 ska ske via Eventor.

Följande gäller för senaste anmälnings tidpunkt till tävling inom nivå 2–3:

Typ av tävling	Typ av anmälan	Tidpunkt att sätta
Helgtävling	Ordinarie anmälan	Tidigast söndag kl. 23.59 helgen före tävling.
Helgtävling	Efteranmälan	Tidigast kl. 23.59 onsdag före tävling.
Annan tävling än helgtävling	Ordinarie anmälan	Tidigast kl. 23.59 en vecka före tävling.
Annan tävling än helgtävling	Efteranmälan	Tidigast kl. 23.59 tre dagar före tävling.

Två tävlingar vid samma tidpunkt, exempelvis en tävling med publiktävling, ska båda ha samma senaste anmälnings tidpunkt.

För tävling inom nivå 1 ska senaste anmälnings tidpunkt, om möjligt, sättas som till en traditionell nationell tävling.

Om särskilda skäl föreligger kan dispens för tidigare anmälnings tidpunkt sökas hos OF.

14.14 Inställande av tävling

Enligt tävlingsreglerna fattas beslut om att inställa tävling av tävlingsledningen efter samråd med OF. I beslutet är det viktigt att inte förväxla tävlingens sportsliga värde med dess sportsliga rättvisa. Sportsligt värde är olika högt för olika individer, oavsett hur stor del av den sportsliga rättvisan som kan upprätthållas. Ambitionen måste alltid vara att, i den mån det är möjligt och utifrån de förutsättningar som råder, uppnå regelverkets ändamål om rättvisa och likvärdiga tävlingar.

14.15 Information till tävlande (inkl. tävlings-PM mm)

Enligt tävlingsreglerna ska den tävlande i tävlings-PM och startlistor som anslås vid arenan få de upplysningar som är av betydelse för sitt deltagande i tävlingen. Arrangörens tävlings-PM gäller som tillägg till regelverket.

Följande uppgifter är ofta nödvändiga för att uppfylla tävlingsreglernas krav:

- Starttider, startordning och maxtider (inkl. hur länge efter egen starttid som start medges)
- Terrängbeskrivning
- Karta (tryckår, kartritare, skala, ekvidistans, tryckmetod, tryckare/kartutskrivare, samt lokala kartecken)
- System för stämpling och tidtagning, samt beskrivning av kontrollmarkeringar och stämplingsanordningar
- Gångavstånd och vägbeskrivning till startplatser (inkluderar vägens beskaffenhet och stigning)
- Plats för utlämning av nummerlappar
- Senaste tid som lämnande av återbud ska ske
- Förbjudna områden och vätskeplatser
- Plats för sanitära anordningar
- Förekommande snitslar och deras färger
- Tid och plats för prisutdelning
- Tävlingsledningens och juryns sammansättning
- Särskilda bestämmelser för tävlingen
- **Tillägg vid tävling inom nivå 1:** Transportförutsättningar för tävlande, avlyst arena, förbjuden elektronisk utrustning vid förstart, GPS-utlämning, kontrollbeskrivnings storlek samt information om bagage.
- **Tillägg vid stafett:** Hantering av laguppställningar, lagändringar, bricknummer mm.

I övrigt gäller följande:

- Innan tävlings-PM publiceras ska det skickas till OF:s tävlingskontrollant för kontroll, synpunkter och godkännande.
- Ett preliminärt PM bör publiceras på tävlingens sida före tävlingsdatum. Det bör dock inte ske tidigare än sju dagar före tävling.
- På tävlingsdagens ska ett slutligt PM anslås på arenan. Det kan också delas ut till samtliga tävlande. Ändringar jämfört med preliminärt PM ska markeras. Ett kompletterande PM kan ibland behövas och ska i så fall publiceras på samma sätt.
- Vid reservtillsättning ska telefonnummer anges dit anmälda kan lämna återbud.
- Då deltagare i öppna klasser, inkl. inskolningsklass, får sin karta mer än en minut före start ska detta alltid framgå av tävlings-PM.
- **Tillägg vid tävling inom nivå 1:** Tävlings-PM ska även skickas till SOFT:s arrangörscoach.
- **Tillägg vid sprinttävling:** Information om fordonstrafik förekommer i området. Vad som gäller för förbudsområden. Annan väsentlig information som normalt inte gäller för tävling i skogsmiljö.

OBS! Muntlig information via speaker får aldrig ersätta tävlings-PM!

Information till allmänheten

Allmänheten i området bör alltid informeras om att det pågår en orienteringstävling. Vid sprintorientering i stadsmiljö ska allmänheten informeras.

Vid en tävling är det ett krav på polistillstånd, vilket kan ta upp till flera månader att få.

Service till tävlande

I Eventor bör det anges både e-post och mobilnummer så att deltagarna kan ta kontakt. Även en webbadress till tävlingens hemsida kan anges om sådan finns.

Om något oförutsett inträffar bör kommunikationstjänsten i Eventor användas. Via ett urval av en eller flera klasser, alternativt ålderskategorier, nås deltagarna via e-post.

Programtidning vid nivå 1-tävling

För tävling inom nivå 1 bör en programbok eller ett programhäfte tas fram, både som utskrivbar version på tävlingens hemsida och för utdelning på arenan.

Denna bör innehålla:

- Förutsättningar och generella anvisningar/uttagningskriterier.
- Tävlings-PM samt upplysningar av speciellt värde för media, ledare och publik.
- En presentation av arrangörsföreningen samt den ort som tävlingen anordnas.
- Ett utrymme åt SOFT och OF vid behov (fråga SOFT/OF i samband med framtagandet av programboken).

14.16 Tävlingsledning, ansvar, samt arrangörsutbildning

TR 4.16 reglerar hur arrangörsutbildning ska förvärfvas.

OF i det distrikt där tävlingen anordnas bedömer och avgör om kompetensen hos aktuella personer är tillräcklig för nämnda befattningar.

14.17 Tävlingsjury

Tävlingsreglerna tar upp tävlingsjuryns uppgifter och sammansättning.

Arrangören ska informera juryn om arbetsbeskrivning och hur protester handläggs.

Vid tävling inom nivå 1 ska ledamöterna av juryn också kostnadsfritt erbjudas:

- Eventuellt program, tävlingskartor, biljett till eventuell mat samt övrig information.
- Legitimation så att de får parkera nära målet (press- eller funktionärsparkering).
- Legitimation så att de får tillträde till pressläktare och övriga avspärrade områden, t ex tävlingssekretariat.

Se [TA17](#) för juryns arbetsbeskrivning och hur protester handläggs.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Stöddokument, för att ladda ner och skriva ut tomma blanketter för anmälan och protest.

14.18 Maxtid och tävlingens avslutning

Maxtid (maximal löptid eller maximitid)

Maxtiden i en klass beräknas till två gånger så lång som den beräknade segrartiden.

Maxtidens utgång vid stafett bör vara högst 150 minuter efter sista omstart och vid sprintstafett högst 40 minuter efter sista omstart.

Tävlingens avslutande och prisutdelning

Tävlingen anses avslutad då maxtiden för den sist startande gått ut.

Prisutdelning får och kan normalt påbörjas tidigare än tävlingens avslutande. Resultatlista och utdelade priser kan påverkas i efterhand pga. sent inkomna anmälningar och protester.

14.19 Störningar under tävling och ogiltig tävling

Kompensation och återbetalning

I de fall en tävling ställts in och arrangören får behålla en del av anmälningsavgiften, ska även arrangemangsavgiften reduceras i motsvarande omfattning.

I de fall en klass förklaras ogiltig, och de tävlande kompenseras genom att anmälningsavgiften återbetalas, ska även anmälningsavgifternas summa reduceras vid beräkningen av arrangemangsavgiften.

Tävlingsrapporten ska redovisa det totala antalet anmälda, och eventuellt startande, utan hänsyn till om tävlingen ställts in eller om några tävlande kompenserats genom återbetalning av anmälningsavgiften.

14.20 Särskilt vid mästerskap

SM (inkl. USM och Veteran-SM)

Tävlingsreglerna beskriver vilka svenska mästerskap som årligen anordnas och för vilka åldersgrupper.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → SM, för kvalificeringsvillkor (som finns omnämnda i tävlingsreglerna). Här nås också övriga förutsättningar för deltagare och arrangör, inklusive beatindelning, seedning, lottning vid kval- och finaltävling, samt beräknade segrartider.

14.21 Övriga tävlingar

Särskilt vid patrulltävling

Arrangör får erbjuda patrulltävling där deltagande i patrull är tillåtet i alla åldersklasser.

Följande gäller för dessa klasser:

- Skuggning är inte tillåten.
- Tiden räknas på den patrullmedlem som är ute längst. Det medför att alla i patrullen ska ha manuellt eller elektroniskt kontrollkort, s.k. ”löparbricka”.
- Damer får delta i herrklass. Tävlade från olika föreningar får ingå.
- Klasser får erbjudas med fri åldersammansättning, t ex D 13-16 Patrull.

Arrangör bestämmer i övrigt villkor, såsom högsta antal deltagare i patrullen, startmetod osv.

15. Tekniska regler för tävling

15.1 Klasser

Upprättande av klasser

Sammanlagning av klasser

Sammanlagning av klasser sker före anmälan öppnas och meddelas i inbjudan. Banlängd och svårighetsgrad ska motsvara den klass som bjuds in till.

Flyttning av anmälda mellan klasser

Flyttning av anmälda från en klass till en annan sker vid få anmälda i en klass och sker vid anmälningstidens utgång.

Om antalet anmälda är färre än fyra får dessa flyttas till närmaste klass inom klassgruppen. Anmälda i klass upp till och med 20 år flyttas till äldre klass. Anmälda i klass från och med 35 år och äldre flyttas till yngre klass. Banlängd och svårighetsgrad i klass som anmälda flyttas till bibehålls.

Om det vid få anmälda vid SM-tävling flyttas anmälda till annan klass – och ursprungsklass därmed utgår – får deltagare som under tävlingsåret fyllt minst 15 år tävla i äldre klass.

Föreningar med berörda deltagare ska meddelas på lämpligt sätt och deltagare ska erbjudas möjlighet att återta anmälan eller byta klass.

Delning av klasser

Tävlingsreglerna anger hur ej rankingmeriterande klass ska delas. Stora ungdomsklasser kan delas efter ålder, t ex D16 delas i D15 och D16.

Gallring i elitklasser och rankingmeriterande klasser

Gallringsfiltret i poängsystemet Sverigelistan ska vid behov användas för gallring och ev. seedning till alla typer av rankingmeriterande tävlingar. Det uppdateras varje fredag.

Alla klasser i åldersgrupperna 18-21 är normalt sett rankingmeriterande, förutom kortklasser och motionsklasser, då sådana erbjuds.

I övrigt anger tävlingsreglerna hur upprättande av klasser ska göras. Följande gäller:

- Vakanstillsättning, t ex av tekniska vakanser (fel som uppstått) eller s.k. ”wild cards”, sker enligt arrangörens anvisningar.
- Då elitklass fått för många anmälda ska klassen delas. De klasser (underklasser) som de lägst rankade flyttas till ska benämnas med löp-nr, ex. Elit 2 (E2), Elit 3 (E3) osv.
- Då rankingmeriterande klass på tävling som saknar elitklasser fått för många anmälda ska klassen delas. Anledningen till att de högst rankade ska bilda egen klass är för att kunna kora de bästa på tävlingen i respektive åldersgrupp.
- Cirka 60 deltagare totalt i elitklass är en rekommendation. Vid många utländska deltagare eller efteranmälningar kan startfältet utökas.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/Arrangera → Sverigelistan och ranking, för mer information.

Upprättande av klasser vid DM-tävling för två eller flera distrikt

Om DM-tävling arrangeras samtidigt för två eller flera distrikt är det viktigt att redan vid skapandet av klasser i Eventor lägga upp separata klasser för vardera distriktet i Eventor.

På så sätt blir det enklare att presentera resultatlistor för respektive distrikts DM, samtidigt som statistiken över tävlingsdeltagandet blir korrekt.

15.2 Startordning (inkl. startmellanrum)

Tävlingsreglerna hanterar startordningen vid tävlingar. Startmellanrum regleras enligt:

Typ av distans	Startmellanrum	Kommentar
Sprintdistans	Ska normalt vara en minut.	Kan vara mindre vid många deltagare eller större vid få deltagare.
Medeldistans	Ska normalt vara två minuter.	Kan vara mindre vid många deltagare eller större vid få deltagare.
Långdistans	Ska normalt vara tre minuter.	Kan vara mindre vid många deltagare eller större vid få deltagare.
Ultralång distans	Ska normalt vara masstart.	Ska normalt vara tre minuter eller större vid individuell start.
Stafett	Ska normalt vara masstart.	
Natt	Ska normalt vara två minuter.	Kan vara mindre vid många deltagare eller större vid få deltagare.

15.3 Lottning och startlista

Lottningsprocedur och upprättande av startlista

Tidigt samarbete med banläggare ska etableras för planering av lottning och upprättande av startlista.

Av tävlingsreglerna framgår att tävlande som vid intervallstart har samma bana inte får starta samtidigt. I övrigt gäller följande:

- Startmellanrummet i en klass ska vara detsamma klassen igenom.
- Klasser som startar samtidigt och bedöms ha lika kapacitet bör inte ha samma förstakontroll.
- Rankingmeriterande klasser med samma bana ska starta efter varandra, dvs. ”saxning” av dessa klasser vid lottning får inte göras. Klass som beräknas få snabbast segrartid bör starta först.
- Utrymme för att ta in efteranmälda i en klass ska alltid finnas.

I startlista ska klass, startplats och banlängd framgå. För varje deltagare ska eventuellt startnummer och rankingnummer, samt namn, förening och starttid framgå.

Vid stafett ska den inbördes ordningen mellan föreningarna bestämmas genom lottning. Om tävlingen är årligt återkommande ska de främst placerade lagen i föregående års tävling i stället få startnummer efter föregående års placering. Startordning i alfabetisk ordning efter klubbarnas namn är inte tillåtet.

För kombinationslag ska samtliga ingående föreningars namn ingå i den mån det är praktiskt möjligt.

Efteranmälda

Efteranmälda i rankingmeriterande klass ska behandlas efter rankingplacering jämfört med det ordinarie startfältet, dvs. efteranmäld som skulle blivit utgallrad vid ordinarie anmälan kan t ex inte besätta reservplats om reserver finns tillgängliga.

Vid individuell tävling inom nivå 1 bör, om möjligt, lottning av efteranmälda ske ihop med ordinarie anmälda.

Vid rankingmeriterande tävling inom nivå 1 bör lottning ske nära inpå tävling för att få en så korrekt uttagning som möjligt, samt för att minska onödig administration.

Återbud och reservtillsättning

I rankingmeriterande klass ska de bäst rankade placeras först på reservlistan och övriga i fallande ordning. Vid återbud ska arrangören sätta in deltagare från reservlistan i turordning. Reserv får endast sättas in om uttagen deltagare anmält förhinder eller om antalet vakansplatser inte tillsätts.

Antalet reserver per klass bedöms från fall till fall, beroende på klassens storlek.

Laguppställning, bricknummer och lagändringar vid stafettävling

Laguppställning

Laguppställning bör tas emot via Eventor, lämpligen med stoppdatum några dagar före tävling. Laguppställning som inte lämnats in före start, eller där en uppenbart orimlig laguppställning lämnats in, ska innebära nekad start (görs lämpligen genom att inte nummerlappar delas ut).

Bricknummer

Bricknummer bör lämnas in i Eventor vid inlämnande av laguppställning. Det kan också kopplas senare, t ex vid ingång till startfällan. På tävlingens Eventor-sida bör det anges vilket som gäller.

Lagändringar

Lagändringar bör i första hand tas emot via Eventor fram till kvällen före tävling och i andra hand på arenan senast en timme före start. Lagändringar bör tillåtas kostnadsfritt, annars finns risken att lagen väntar in i det sista med att lämna in lagändring, vilket leder till ökad administration.

Om fel bricknummer använts på en sträcka får inte laget diskvalificeras, om det inte uppenbart förekommit medvetet slarv eller fusk.

15.4 Startplats

Karantän vid nivå 1-tävling

Då karantän behövs, t ex vid individuell SM-tävling, eller om GPS-uppföljning vid individuell tävling visas på arenan, är det viktigt att tänka på följande:

- Elektronisk utrustning får inte användas i karantänen. Det inkluderar mobiltelefon.
- Deltagare får inte efter målgång träffa deltagare som inte har startat. I vissa fall, som vid SM, sprint, kan deltagarna hållas vid målet innan de får gå tillbaka till samlingsplatsen.

Väg till start, inkl. snitselfärg

Enligt tävlingsreglerna ska vägen till start markeras. Avståndsmarkering bör finnas var 500:e meter. Om det vid en tävling finns flera startplatser gäller följande:

- Startplats 1 ska ha orange/vit snitsel.
- Startplats 2 ska ha orange/blå snitsel.
- Startplats 3 ska ha orange/gul snitsel.

Överdrag

Vid kallt väder ska arrangör vid tävling inom nivå 1–3 transportera överdrag åter till arenan.

Vätska vid start

Vid varm väderlek ska vätska enligt tävlingsreglerna finnas vid eller på väg till startplatserna.

Vid tävling inom nivå 1 ska vätska alltid tillhandahållas vid start.

Startplatsens uppbyggnad

Följande reglerar startplatsens uppbyggnad:

- ”Gå fram”-tid ska synas tydligt för såväl korta som långa personer. Klockan bör vara digital.
- Åldersklasser och öppna klasser vid samma startplats ska separeras så de inte stör varandra.
- Startlista och vid behov kartjusteringar ska finnas anslagna vid startplatsen.
- Minutlinjer ska vara så pass separerade från varandra att inte deltagarna av misstag passerar någon linje för tidigt.
- I startfällan ska häftapparat med omagnetiska häftklamrar finnas tillgängliga.

Jaktstart på tävling inom nivå 1

Vid jaktstart på tävling inom nivå 1 ska samtidigt startande klasser ha skilda startfällor.

Patrull

Vid patrulltävling ska de tävlande vara kvalificerade för klassen.

Alla ska ha kontrollkort som under tävlingen bärs personligen under hela banan.

Kartor vid starten

Följande hantering gäller kartor:

- Kartbehållare ska placeras så att snabbaste klass står närmast startpunkten.
- Varje kartbehållare ska ha tydlig klassangivelse och behållarna ska vara väl separerade från varandra.

15.5 Startprocedur mm

Startmetoder

Enligt tävlingsreglerna ska startplatsen anordnas så att, under pågående startprocedur, alla tävlande i en klass startar från samma position i förhållande till startlinjen. Det innebär att:

- Tävlande som får sin karta i startögonblicket får greppa denna strax före start, men inte vända den eller ta den ur kartbehållaren.
- Tävlande som får kartan en minut eller mer före start alltid får gå fram till startlinjen.
- Tävlande i jaktstart eller klass med startstämpling bör få kartan i startögonblicket.

Masstart (gemensam start)

Masstart sker normalt i stafettävling, men kan även ske i individuell tävling, för en eller flera klasser samtidigt.

Vid masstart ska startlinjen, eller linjerna, utformas så att de tävlande som startar från samma linje har lika långt till startpunkten.

Startplatsen ska utformas så att startmomentet kan ske sportsligt och utan uppenbar olycksrisk. Vid många deltagare bör tvära svängar och trånga passager undvikas direkt efter start.

Följande gäller i övrigt:

- De tävlande ställer upp vid sina kartor vid den tidpunkt före start arrangör anger.
- Tävlande med lägst startnummer ska placeras i startleden längst fram.
- Om flera klasser startar samtidigt ska de klasser som bedöms snabbast placeras i startleden längst fram.
- Karta, manuellt kontrollkort, då sådant används, och kontrollbeskrivning ska ligga i en plastficka och vara fästade så att de inte faller ur under tävling.

Jaktstart

Vid stafett och fleretappstävling är jaktstart en tillåten startmetod att tillämpa. Start sker efter den sammanlagda tiden på tidigare sträckor eller etapper.

Tävlande, alternativt lag, med bästa sammanlagda tid ska starta först.

Då startsignalen går

En funktionär ska övervaka att start före startsignalen inte förekommer och att de tävlande i övrigt genomför startproceduren korrekt.

Start före startsignal, s.k. ”tjuvstart”, vid individuell tävling där startstämpling inte tillämpas, ska ge den tävlande en (1) minuts tidstillägg. Start som bedöms ske medvetet på ”fel” minut ska medföra diskvalifikation.

Funktionärer ska även finnas då startmetod sker med startstämpling för att på så sätt övervaka att inte den tävlande medvetet väntar in annan tävlande.

Om startpunkten inte är belägen på startlinjen ska sträckan från startlinjen till startpunkten snitslas (lämpligen rödviträndig snitsel) och startpunkten markeras med en kontrollskärm.

Sen start

Tävlande som är för sen till start ska alltid tillåtas starta snarast och med så lite påverkan som möjligt på övriga tävlande. Den nya starttiden ska noteras, om det skulle visa sig att den sena ankomsten beror på ett arrangörsmisslag.

Tävlande som är sen till sin starttid pga eget fel ska få sin tid beräknad utifrån sin ursprungliga starttid.

Tävlande som är sen till sin starttid pga arrangörsmisslag ska få sin tid beräknad från sin nya starttid.

Omstart vid stafett

Omstart bör ske för samtliga tävlande på resterande sträckor. Det gäller även lag som utgått.

15.6 Orienteringsbanan

Delar som rör vätska på kartan, snitsling längs banan, samt första hjälpen-platser i på kartan, regleras i [TA 14.5](#) som rör banläggning.

15.7 Mål och tidtagning

Delar som rör det elektroniska stämplingssystemet regleras i tidigare avsnitt för elektronisk stämpling och tidtagning.

15.8 Resultat och tävlingsdokumentation (inkl. livebevakning, utvärderingsrapport och tävlingsrapport)

Resultatlista

I resultatlista ska klass och banlängd framgå.

Resultatlistans innehåll

Följande regleras avseende resultatlistans innehåll:

- **Vid individuell tävling**
  - För varje deltagare ska följande framgå: Placering, namn, eventuellt rankingnummer, förening samt tid.
  - Sista i resultatlistan ska följande tas med: Tävlingsområde som stämplat fel (anges som Ej godkänd), utgått (=Ej godkänd), diskvalificerats (=Diskad) eller ej startat (=Ej start).
  - Inskolningsklassen ger möjlighet för ungdomar att delta i orientering utan att tävla. Resultatlistan får därför inte innehålla tider utan tiden ska ersättas med Deltagit och namnen redovisas i bokstavsordning.
- **Vid kvaltävling**
  - Vid kvaltävling ska det i de publicerade pappersresultatlistorna markeras med en linje var gränsen går för final/finaler. Eventor har stöd för markering av denna gräns i resultatet.
- **Vid stafett**
  - Vid stafett ska, utöver lagets slutliga placering och tid, även varje lagmedlems växlingsplacering och sträckt看 anges.
  - För kombinationslag ska samtliga ingående föreningars namn ingå i den mån det är praktiskt möjligt.

Uppladdning av resultat

Vid tävling inom nivå 1–3 ska resultatlista laddas upp till Eventor.

Eventors resultatlista ligger till grund för poängen i Sverigelistan, inklusive gallringsfiltret som är meriterande för rankingtävlingar. Den ligger också till grund för tävlingsrapporten.

Koppling av resultat

Vid tävling inom nivå 1-3 ska efter uppladdad resultatlista också resultat kopplas för personer som saknar identitet i Eventor. Det görs via en länk ovanför resultatlistan.

Okopplade resultat kan till exempel bero på att anmälan skett utanför Eventor.

Resultatlista vid DM-tävling

Om deltagare som ej tävlar om mästerskapet på DM placerar sig före deltagare som vunnit mästerskapstecken ska det av resultatlistan framgå vem eller vilka som vunnit mästerskapstecken.

På arenan kan redovisningen göras med en pennmarkering i uppsatta resultatlistan medan det i Eventor kan laddas upp ett dokument med DM-placeringar separat.

Krav på livebevakning vid nivå 1-tävling

Vid tävling inom nivå 1 ska, förutom obligatoriska resultat på arenan (se eget avsnitt), resultatinformation som publiceras direkt på internet, s.k. livebevakning, erbjudas. Denna ska minst innehålla resultatservice, strömmat (streamat) speakerljud samt GPS-uppföljning.

Tävlingsdokumentation vid nivå 1-tävling

Efter tävling inom nivå 1 ska arrangör lämna en utvärderingsrapport till SOFT.

Erfarenheterna ska vara skrivna i punktform och så att de kan komma till nytta för kommande arrangörer i syfte att förbättra kvalitén på framtida tävlingar inom alla nivåer.

Rapporten ska lämnas snarast efter tävlingens genomförande, dock senast en månad efter tävlingsdagen.

Tävlingsrapportering

Arrangör av tävling inom nivå 1–4 ska senast 10 dagar efter avslutad tävling avrapportera tävlingen i Eventor. För beräkning av arrangemangsavgiften hämtas underlag från de uppladdade resultaten.

Eventor utgör förutom underlag för beräkning av arrangemangsavgiften även en statistikkälla för uppföljning av verksamheten på kort och lång sikt.

Utförande av tävlingsrapportering

För tävling inom nivå 4, närtävling, gäller följande:

- Rapporteringen görs via egen ingång i Eventors administratörsmeny.
- Endast totala antalet anmälda och total anmälningsavgift behöver anges. När detta är ifyllt och rapporten är sparad är den inskickad.

För tävling inom nivå 1–3 sker rapporteringen i tre steg:

1. Uppladdning av tävlingens resultatfil.
2. Skapande av rapporten. Den baseras på personerna i uppladdad resultatfil och på angivna anmälningsavgifter i Eventor. Fälten är redigerbara innan rapporten sparas.
3. Signering av rapporten. Görs av tävlingsledaren och OF:s tävlingskontrollant.

I och med signeringen i steg 3 är rapporten inskickad till SOFT.

Övrigt

- Fakturering till tävlingsdeltagarna och deras föreningar får inte ske förrän rapporten är signerad. Detta för att undvika att felaktig fakturering förekommer.
- En tävlingsrapport kan redigeras och sparas om obegränsade gånger. Tänk bara på att tävlingsledare och tävlingskontrollant får nytt e-postmeddelande varje gång.
- Tävlingsrapporten tar inte hänsyn till inställande av tävling eller kompensation i form av återbetalning av anmälningsavgifter, se avsnitt [TA 14.11](#) om *Avgifter*.
- Tävlingar som delas upp i två tävlingar kan redovisas ihop i tävlingsrapporten, så kallad samrapportering.
- Om tävling arrangeras tillsammans med förening från annat distrikt, t ex en DM-tävling för två olika distrikt, ska normalt sett båda distrikten markeras som arrangerande föreningars distrikt vid skapandet av tävlingsrapporten. Läs mer under *Förttydliganden* i avsnitt [TA 14.11](#) om *Avgifter*.

16. Regler för tävlande

16.1 Deltagarens allmänna ansvar

Många regler saknar gränsvärden för vad som är regelöverträdelse och inte. Begrepp som ”fåtal tävlande”, ”resultat som allvarligt störts”, ”tävlande som anses ha fördel” m fl bedöms från fall till fall eftersom det finns ett näst intill oändligt antal potentiella uppkomna situationer. En beskrivning av alla dessa skulle tendera i inte bara ett fyrkantigt regelverk utan också ett svårhanterligt och gigantiskt sådant. Likväl är denna typ av regler ytterst viktiga att ha kvar för att uppnå sportslig rättvisa och tävlande på lika villkor.

Regler utan gränsvärden finns i de flesta idrotter; jämför gult kort i fotboll, utvisning i ishockey, diskning för gruff i friidrottslöpning osv. Även vårt samhälle med rättsväsendet, inkluderat lagbok, domare och domstolar, fungerar på detta sätt. Sexuella trakasserier eller misshandel är svärdefinierat i ord, men det anses ändå vara ett brott att sexuellt trakassera eller misshandla någon.

Inom orienteringen har vi i tillägg till regelverket ett stöd i form av tävlingsledning, jury samt högre instanser (OF, SOFT och RIN) för bedömning i olika fall.

Generellt gäller att ju grövre regelbrott, desto större sannolikhet för anmälan och desto större risk för en eventuell fällning. Dock, när det gäller tillämpning av regler om tävling på lika villkor, är det rimligt att ställa störst krav på deltagare i elitklasserna. Även om alla är skyldiga att följa regelverket bör bedömning i övriga klasser inte vara lika snäv.

Särskilda regler för sprintorientering

Det finns ett antal regler som skiljer mellan traditionell orientering och sprintorientering. Sprintnormen anger till exempel vad på kartan som är tillåtet resp. inte tillåtet att passera.

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Stöddokument, finns ett dokument som beskriver skillnaderna mellan traditionell orientering och sprintorientering, samt belyser särskilda sprintregler.

Förutsättningar för rankade

Förutsättningar för rankade finns presenterade på [SOFT:s hemsida](#).

De hittas under Träna & tävla/ Arrangera → Sverigelistan och ranking.

Handläggning av regelfall

Första fas i handläggningen av ett regelfall är att höra berörda för att få information om händelseförloppet. Även eventuella vittnen hörs. Därefter granskas eventuellt bevismaterial.

Med förklaringar beskrivna i detta dokument, samt att endast grövre fall av regelbrott sannolikt anmäls, blir av allt att döma antalet uppkomna regelprocesser relativt få.

16.2 Tävling på lika villkor (sportslig rättvisa)

Otillåten fördel

Tävlande får inte försöka skaffa sig otillåten fördel, t ex ta del av banläggning på förhand, ta del av upplysningar från tävlande som redan sprungit, fråga sig fram i skogen etc. Notera att det till och med är förbjudet att *försöka*, trots att försöket inte medför någon fördel.

Vid misstanke om att tävlande har försökt skaffa sig otillåten fördel ska det anmälas till tävlingsledningen. Denna ska då utreda om tillräckliga skäl föreligger att hindra deltagande.

Avlyst tävlingsområde och terrängkännedom

Avlysning inför tävling inom nivå 1

Enligt tävlingsreglerna ska arrangör inför **tävling inom nivå 1** i samråd med SOFT och OF snarast efter tilldelning av arrangemanget fastställa och avlysa berört tävlingsområde.

Det innebär bland annat att det inte får arrangeras någon organiserad tränings- och tävlingsverksamhet i området till dess tävlingen är avgjord.

Terrängkännedom vid tävling inom nivå 1–3

Enligt tävlingsreglerna får inte den som avser delta i åldersklass vid **tävling inom nivå 1–3** skaffa sig kännedom om tävlingsområdet genom avsiktlig rekognosering, om det inte tydligt har tillåtits av arrangören.

Det innebär följande:

- **Vid tävling inom nivå 1**
  - Att den som avser delta i åldersklass vid tävling i skogsmiljö, endast får passera genom området på allmänna vägar i transportsyfte.
  - Att den som avser delta i åldersklass vid sprinttävling i urban miljö endast får vistas i och passera genom området på allmänna vägar samt gång- och cykelbanor fram till bestämd tidpunkt på tävlingsdagen och innan denna tidpunkt inte röra sig i området med karta eller annan motsvarande utrustning för vägvalsträning. Efter denna tidpunkt är området förbjudet att vistas i för aktiva och ledare – och arrangörens vägvisning till samlingsplatsen i tävlings-PM ska följas.
- **Vid tävling inom nivå 2–3**
  - Att den som avser delta i åldersklass vid tävling i skogsmiljö, eller vid sprinttävling i urban miljö, endast får vistas i och passera genom området på vägar, stigar, motionsspår, samt gång- och cykelbanor, men inte att göra det i syfte att skaffa sig kännedom om området.

Ovanstående gäller också personer som inte själva avser delta i åldersklass på tävlingen, men som på ett eller annat sätt kan påverka tävlingens resultat.

Publicering av avlysningar och tävlingsområden i Eventor

Samtliga områden för kommande tävlingar visas på en bakgrundskarta över Sverige i tävlingsprogrammet i Eventor, samt på respektive tävlings informationssida i Eventor.

Avlysta tävlingsområden, dvs. områden för tävling inom nivå 1, visas med röd färg.

Områden för övriga tävlingar, dvs. tävlingar inom nivå 2–3, visas med gul färg.

Tävlande från arrangörsföreningen, samt tävlande med återkommande träningsterräng

Tävlande som har sådan kännedom om ett tävlingsområde att han eller hon kan anses ha fördel av detta, får inte delta i åldersklasser vid tävlingar på nivå 1 och 2 inom området. Förbudet gäller också rankingmeriterande klasser vid tävling på nivå 3.

Tävlande som representerar, eller tidigare har representerat, arrangerande förening, eller som har eller har haft tävlingsområdet som återkommande träningsterräng, ska på förhand alltid noga överväga deltagande. Det rör framför allt den som har varit uppväxt i eller nära tävlingsområdet eller om området ofta används av arrangerande förening för träning.

Det är viktigt att skilja på deltagande i tävlingen och funktionärsuppdrag inför tävlingen. Tävlingsområde får inte delta i åldersklass om den har:

- Ritat aktuell tävlingskarta eller satt ut kontroller i området för den aktuella tävlingen.
- Besökt tävlingsområdet med nya tävlingskartan eller efter området avlysts.

På [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Stöddokument, finns ett dokument framtaget för rättvis orientering hos deltagaren.

Samlöpning, inkl. hängning och kompislöpning

Samlöpning är inte tillåten i åldersklass. Med samlöpning avses såväl ”hängning” som ”kompislöpning”. Hängning anses ha skett då tävlande avsiktligt följt efter annan tävlande och nyttjat dennes förmåga att orientera. Kompislöpning anses ha skett då tävlande skaffat sig fördel genom samverkan med annan tävlande.

En tävlande som hamnat i någon av ovan nämnda situationer ska inte behöva lämna väjningsplikt, dvs. inte behöva stanna för att lämna avstånd till framförvarande tävlande. Dock kan den tävlande i sådan situation fällas till ansvar för hängning om:

1. Samma väg väljs som annan tävlande, trots att relevanta vägvalsalternativ finns.
2. Det bedöms att den tävlande har haft fördel av detta.

Vad som är relevant alternativt vägval är upp till beslutande instans att bedöma. Sådan bedömning kan både förenklas och stödjas genom banläggares och bankontrollants mening, eller genom granskning av övriga tävlandes vägval, t ex vid GPS-analys (GPS-data i sig får aldrig vara fällande). Även sträcktiddata kan fungera som bevisunderlag och därmed styrka information från tävlande och vittnen.

16.3 Begränsningar i vägvalet

Kapitel 6.3 om begränsningar i vägvalet är ytterst viktigt att som tävlande ta del av, förstå och rätta sig efter. Det handlar om sportslig rättvisa, men också om vi som gäster i naturen.

16.4 Tekniska hjälpmedel

I tillägg till vad som tas upp i TR 6.4 får även lyse, t ex pannlampa, användas vid behov.

Vardagsutrustning som glasögon och andra synhjälpmedel, samt konventionella armbandsur, anses inte som tekniska hjälpmedel och får användas fritt. Till samma kategori räknas även pulsklockor, höjdmätare, avståndsmätare, stegräknare samt navigationsutrustning (t ex GPS-enheter) som varken kan visa en orienteringskarta eller har funktioner som styr den tävlande att hålla en rak kurs.

Medförande av ej godkänd utrustning

Om den tävlande medför annan än godkänd utrustning, och den kan användas som navigeringshjälpmedel, ska denna under hela tävlingsmomentet bäras på ett sådant sätt att den inte kan nyttiggöras av den tävlande för orienteringen.

Tävlande som bryter mot påbudet, och därmed misstänks skaffa sig otillåten fördel jämfört med andra tävlande, riskerar både diskvalificering och avstängning.

16.5 Hänsynstagande

Kapitel 6.5 om hänsynstagande är ytterst viktigt att som tävlande ta del av, förstå och rätta sig efter. Som för kapitel 6.3 om begränsningar i vägvalet handlar det om sportslig rättvisa, men också om att vi är gäster i naturen.

Nedskräpning i naturen är förbjudet och kan medföra både böter och avstängning. Använda förpackningar av energitillskott får endast slängas i behållare vid vätskekontroller längs banan eller ska tas med av den tävlande in i mål.

17. Regler för funktionärer och icke tävlande

Avsnittet saknar anvisningar.

18. Åtgärder vid regelöverträdelser

18.1 Juryns handläggning av protest

Processen är viktig för den tävlandes rättssäkerhet. En rättvis tävling måste alltid gå före en snabb tävling.

Allmänt

Juryrapport

Ange tävlingsdatum, kontakt datum, arrangörsklubb och tävlingsledarens namn samt e-postadress och telefon till denne.

Jäv

Eget jäv ska aktivt och självständigt prövas av juryn i varje ärende.

Parter

Följande parter ingår i processen:

- Anmälare (den som ingivit protesten): Anteckna namn och fullständiga adress- och kontaktuppgifter.
- Motpart (den som utpekats som felande): Anteckna namn och fullständiga adress- och kontaktuppgifter.

Om protesten avser ett påstått misstag av arrangören är det denne som är motpart. Arrangören representeras i ärendet av tävlingsledaren.

Protesten

Följande gäller avseende protest:

- Anteckna klockslag när den inkommit.
- Om protestskrivelsen bedöms som ofullständig eller oklar ska anmälaren beredas tillfälle att lämna komplettering. Ursprungligt klockslag gäller.
- Identifiera och notera de moment i regelverket som berörs.
- Pröva om protesten är giltig eller ej.

Protesten är ogiltig om den:

- Inkommit för sent.
- Ingivits av ej behörig person eller förening.
- Avser förhållanden som inte regleras av regelverket eller dess tillägg.

Beslut om handläggning

En ogiltig protest ska avvisas medan en giltig protest ska tas upp till behandling i sak.

Det är möjligt att delvis avvisa en protest och att uppta den resterande delen till handläggning i sak.

Exempel

Protesten avser ett påstått allvarligt misstag av arrangören, vilket drabbat två klasser. En enskild deltagare är i detta fall endast behörig att lämna protest rörande det som drabbat den egna klassen, inte den andra.

Om protesten avser resultat i båda klasserna ska protesten avvisas i den del som berör den andra klassen.

Delgivning av avvisningsbeslut

Om en protest avvisas, i sin helhet eller delvis, ska den klagande snarast delges beslutet samt underrättas om sina möjligheter att överklaga.

Delgivningssätt och tidpunkt för delgivningen ska antecknas.

Delgivningen kan ske antingen genom att beslutet muntligen föredras för anmälaren eller att denne får en skriftlig kopia av beslutet direkt i handen eller översänt på annat lämpligt sätt.

Handläggning i sak

För att nå god rättssäkerhet ska följande iakttas:

- Bevisning ska inhämtas och dokumenteras.
- Åberopar parterna någon särskild bevisning ska den i möjligaste mån granskas. Juryn har rätt att på eget initiativ ta fram den bevisning som bedöms relevant.
- Protokoll ska upprättas för att dokumentera muntliga uppgifter från parterna och eventuella vittnen.

I protokollet antecknas de väsentliga uppgifter som lämnats. Innan protokollet avslutas ska texten läsas upp för den hörde och få dennes godkännande. Om den hörde är närvarande är det lämpligt att denne ombeds att sist i protokollet underteckna frasen ”Genomläst och godkänt i sak”. Protokollet avslutas genom att det undertecknas av den som upprättat det.

Elektroniska data, bilder och annan teknisk bevisning ska dokumenteras i pappersform.

När all bevisning säkrats ska parterna beredas tillfälle att yttra sig över den samlade bevisningen.

Bevisvärdering och beslut

Vid bevisvärderingen ska det bl a beaktas att då motparten lämnar uppgifter, som inte motsägs av annan bevisning, ska dessa också läggas till grund för bedömningen.

För att fälla någon till ansvar efter ett påstått regelbrott måste det föreligga en övertygande bevisning. Om rimliga tvivel finns beträffande skuldfrågan ska den det avser inte fällas till ansvar.

Om juryn är oenig i sin bedömning av skuldfrågan ska detta antecknas.

I det fall juryens majoritet fäller till ansvar, ska den jurymedlem som velat frikänna ändå delta i överläggningen och beslutet beträffande påföljden.

Beslutet i ärendet ska delges till parterna på det sätt som angetts ovan beträffande avvisning.

Avsluta handläggningen

Juryn avslutar sin handläggning genom att ärendets dokumentation överlämnas till tävlingsledaren.

Tävlingsledaren ansvarar för att åtgärder vidtas i enlighet med juryens beslut.

Tävlingsledaren ansvarar för att handlingarna arkiveras enligt särskild ordning.

Se [SOFT:s hemsida](#), under Träna & tävla/ Arrangera → Stöddokument, för att ladda ner och skriva ut tomma blanketter för anmälan och protest.

Definitioner och förkortningar

Anmälningsavgift	Det belopp som deltagaren ska betala med anledning av sin anmälan till en tävling.
Arena	Inom orienteringssporten en alternativ benämning på tävlingscentrum.
Arrangemangsavgift	En del av anmälningsavgiften som går till SOFT, arrangerande förenings distrikt och till den anmäldes distrikt. Beloppet baseras på den totala anmälningsavgiften för tävlingen och beräknas enligt en fastställd formel.
Avslutning	Se Tävlingens avslutning
Barn- och ungdomsklasser	Klasser i åldersgrupper 16 år och yngre.
Dagtävling	En tävling som genomförs i sådana ljusförhållanden (tjänligt dagsljus) att kompletterande belysning inte krävs.
D/H-klass	Damklass/Herrklass. Skrivs alltid i bokstavsordning, dvs. D/H.
Direktanmälan	Anmälan direkt på arenan på tävlingsdagen som inte är efteranmälan.
Distriktstävling	Tävling för medlemmar i SOFT-föreningar huvudsakligen inom ett distrikt eller närliggande delar av flera distrikt eller mellan sådana föreningar.
DM	Distriktsmästerskap
EM	Europamästerskap
Flerdagarstävling	Resultaten från två eller fler deltävlingar räknas samman.
FM	Förbundsmötet, SOFT:s högsta beslutande organ.
Fri intervallstart	Deltagaren väljer själv sin starttid, i mån av plats, från en fördelning av tidpunkter med lika intervall som arrangören fastställer.
Fri starttid	Deltagaren bestämmer själv sin starttid när som helst mellan två bestämda tidpunkter som arrangören fastställer.
Frizon	Område i terrängen som inte får beträdas av de tävlande. Ofta har området avskilts som skydd för vilt, men det kan också gälla lokal för sällsynta eller känsliga växter. Området är markerat på de tävlandes kartor och i terrängen, då med särskild snitsel, som kan vara heldragen eller hängande.
Förbudsområde	Alla områden i terrängen som inte får beträdas av de tävlande. Förutom frizoner ingår till exempel tomtmark, åker med växande gröda och järnväg.
Förening	Med förening avses förening eller klubb ansluten till SOFT. Begreppet förening kan i vissa sammanhang ges en vidare innebörd. Denna ska i så fall klargöras i tillämplig anvisning.
Gemensam start	Alla tävlande i en viss klass eller grupp startar samtidigt (jfr eng. <i>mass start</i>).
Huvudklass	En särskiljande benämning för de klasser som vid ett visst arrangemang utgör ”huvudattraktionen”, t ex D21E och H21E vid en elitserietävling. Begreppet har tidigare haft annan innebörd.
Hängning	Hängning anses ha skett då en tävlande avsiktligt följt efter en annan tävlande och utnyttjat dennes förmåga att orientera.
Individuell tävling	Den tävlande löser uppgifterna ensam.

Internationell tävling	Nationell tävling kan genom ansökan via SOFT till IOF ges status av ”IOF World Ranking Event”.
Intervallstart	De tävlande startar med konstanta tidsmellanrum, t ex två minuter.
Intervallstart, fri	Se fri intervallstart.
IOF	Internationella Orienteringsförbundet
IOF-förbund	Nationellt förbund anslutet till IOF.
Jaktstart	En startmetod som innebär att deltagarna startar med de tidsdifferenser som uppstått vid tidigare genomförda sträckor eller deltävlingar.
Kompislöpning	Det fall då en tävlande löser orienteringsuppgiften genom att samverka med annan tävlande för att därmed skaffa sig fördel.
Kontroll	Plats som ska passeras av den tävlande på väg mellan start och mål.
Kontrollenhet	Elektronisk kontrollenhet eller manuell stiftklämma, placerad i omedelbar anslutning till kontroll. Med hjälp av kontrollenheten registrerar eller markerar den tävlande sitt kontrollbesök.
Kontrollkort	Elektroniskt kontrollkort, bricka, pinne, chip, eller manuellt kontrollkort. Kontrollkortet medförs av den tävlande under hela tävlandet. I eller på kontrollkortet registrerar eller markerar den tävlande med hjälp av kontrollenheten (eller stiftklämma i fallet manuellt kontrollkort) sitt kontrollbesök. Detta kallas även för att stämpla.
Lagtävling	Resultaten för ett i förväg bestämt antal tävlande vid en individuell tävling räknas samman.
Långdistans	En tävlingsdisciplin. Definieras enligt <i>Disciplinernas särarter</i> på SOFT:s hemsida, under <i>Träna & tävla</i> → <i>Tävlingsformer och discipliner</i> .
Masstart	Försvenskning av engelskans <i>mass start</i> . Se gemensam start.
Maxtid (maximitid)	En i förväg bestämd och i PM angiven teoretiskt bestämd längsta tillåtna tid som deltagaren får använda för att genomföra sitt lopp. Om den tävlande överskrider maxtiden förklaras löpningen ogiltig.
Medeldistans	En tävlingsdisciplin. Definieras enligt <i>Disciplinernas särarter</i> på SOFT:s hemsida, under <i>Träna & tävla</i> → <i>Tävlingsformer och discipliner</i> .
Minutstart, fri	Se fri intervallstart.
Nationell tävling	Tävling för medlemmar huvudsakligen i alla SOFT-föreningar eller mellan sådana föreningar.
Nattävling	En tävling som genomförs i mörker eller i sådana ljusförhållanden att kompletterande belysning krävs för att se terrängen och kartan.
Närtävling	Tävling för medlemmar huvudsakligen i en eller flera i förväg bestämda SOFT-föreningar eller mellan sådana föreningar. Närtävling är även propagandatävling för icke medlemmar i SOFT-förening.
OF	Distriktsförbund inom SOFT.
Omvänd startordning	I tävling som avgörs i mer än en omgång eller etapp kan startordningen vid en senare etapp bestämmas av resultatet från tidigare etapper på så sätt att den tävlande som har det bästa resultatet från tidigare etapp(er) startar sist, den näst bäste startar näst sist osv.
Orientering	Orientering innebär att deltagaren, utan andra hjälpmedel än karta och kompass, på sin väg mellan start och mål ska besöka ett antal kontroller. Start, kontroller och mål ska vara angivna på kartan och markerade i terrängen.

Patrulltävling	Två eller flera tävlande, patrullen, löser uppgifterna gemensamt.
PM	Se tävlings-PM.
Regionsmästerskap	Mästerskap som arrangeras i samverkan mellan OF. Förkortas RM.
Resultatpåverkande	Omständighet, åtgärd eller regelbrott som, oavsett vem som är upphovet, påverkar den tävlandes genomförande av sitt lopp på sådant sätt att tävlingsresultatet blir ett annat än det annars sannolikt skulle ha blivit.
RF	Sveriges Riksidrottsförbund
RS	Riksidrottsstyrelsen
Samlöpning	Ett samlingsbegrepp för hängning och kompislöpning.
SF	Specialidrottsförbund
SFS	Svensk författningssamling
Skuggning	Då någon på diskret avstånd följer den tävlande och ingriper då problem uppstår eller den tävlande ber om hjälp. Den tävlande är vanligen en orutinerad orienterare i ungdomsklass. Den som utför skuggningen deltar inte i tävlingen och får inte passera mållinjen.
SM	Svenskt mästerskap
SNV	Statens naturvårdsverk
SOFT	Svenska Orienteringsförbundet
SOFT-förening	Förening ansluten till SOFT.
Sprintdistans	En tävlingsdisciplin. Definieras enligt <i>Disciplinernas särarter</i> på SOFT:s hemsida, under <i>Träna & tävla</i> → <i>Tävlingsformer och discipliner</i> .
Stafett	Tävlande i ett stafettlag genomför sin tävlingssträcka som vid individuell tävling. Äldre benämning: Budkavletävling.
Startordning, omvänd	Se omvänd startordning.
Starttid, fri	Se fri starttid.
Stämpling	Se kontrollkort.
Säsong	Se tävlingssäsong.
TC	Tävlingscentrum. Se arena.
Tilläggsavgift	Extra avgift, utöver anmälningsavgiften, för nyttjande av materiel och tjänster som arrangören tillhandahåller.
TR	Tävlingsregler
Tävlingens avslutning	Teoretiskt beräknad tidpunkt som inträffar vid den s.k. maxtiden för den sist startande i det aktuella arrangemanget. Begreppet har inget formellt samband med tiden för arrangemangets fysiska avveckling.
Tävlings-PM	Skriftlig information till de tävlande. Denna anslås senast tävlingsdagen vid arenan (tävlingscentrum). Arrangören ska i PM ge alla de upplysningar den tävlande behöver för att kunna genomföra tävlingen på det sätt arrangören vill.
Tävlingssäsong	Med tävlingssäsong avses någon av perioderna 1 januari - 30 juni eller 1 juli - 31 december.
Ultralång distans	En tävlingsdisciplin. Definieras enligt <i>Disciplinernas särarter</i> på SOFT:s hemsida, under <i>Träna & tävla</i> → <i>Tävlingsformer och discipliner</i> .
Ungdomsklass	Klasser i åldersgrupper 16 år och yngre.
USM	Svenskt mästerskap för ungdom.
VM	Världsmästerskap
Vuxenklass	Klasser i åldersgrupper 17 år och äldre.
WRE	World Ranking Event

Nyheter och uppdateringar i denna version:

- **TR 3.4.1, sida 10:** Tydliggjort representation och deltagande i åldersklass vid tävling som ej är närtävling.
- **TR 4.20.4–9, sida 18 och 19: Mästerskapstecken och värdighet**
  - Infört eget avsnitt om RF:s och SOFT:s mästerskapstecken, Mästerskapstecken och värdighet, under huvudavsnittet 4.20 Särskilt vid mästerskap. Dessa låg tidigare under respektive typ av mästerskap.
  - SOFT:s mästerskapstecken eller -plakett delas ut enligt OF:s anvisningar vid DM efter ett förbundsmötesbeslut 2022.
- **TR 8.1.2 resp. TA 14.18, Maxtid och tid för regelanmälan, sida 32 resp. 72:**
  - Tydliggjort rekommenderad maxtid vid sprintstafett.
  - Tydliggjort sista tid för inlämnande av regelanmälan. Anmälan ska göras snarast möjligt, dock senast två timmar efter tävlingens avslutande, vilket motsvarar maxtiden för den sist startande och inget annat (stod felaktigt på ett ställe tidigare).
- **TR 8.4, sida 33:** Kompletterat kommentaren om påföljd med att diskvalifikation eller, i lindrigare fall, att löpningen förklaras ogiltig (jämför ”ogiltigt hopp” i friidrott), normalt bör tillämpas vid beträdande av tomtmark eller förbjudet område, oavsett om regelbrottet är avsiktligt eller inte och oavsett om den tävlande förlorat tid på överträdelsen eller inte. Som det står i 6.3.1: Tävlande är skyldig att iaktta alla de begränsningar av möjligt vägval som följer av kartnormen för den aktuella tävlingskartan och banpåtrycket.
- **TA 14.3 Tävlingsområde och arenaområde, sida 47:** Kompletterat avsnittet om dusch med att om dusch erbjuds på längre än gångavstånd från arenan bör ombytesskynken sättas upp och rekommenderas att byta om bakom för allas trevnad.
- **TA 14.5 Banläggning, sida 50:** Infört att elljusspår bör vara tänt vid nattävling med ungdomsklasser som en extra hjälp och trygghet. Om spåret är tänt ska det vara det för alla klasser genom hela tävlingen.
- **TA 16.5 Hänsynstagande, sida 83:** Kompletterat avsnittet om hänsynstagande med att nedskräpning i naturen är förbjudet och kan medföra både böter och avstängning. Använda förpackningar av energitillskott får endast slängas i behållare vid vätskekontroller längs banan eller ska tas med av den tävlande in i mål.